

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének
Humán Erőforrás Bizottsága Elnökétől

☒ 5310 Kisújszállás, Szabadság tér 1. sz.

☎ : 59/520-222 Fax: 59/321-139

e-mail: kisujph@kisujszallas.hu

honlap: www.kisujszallas.hu

5/2022.

MEGHÍVÓ

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének
Humán Erőforrás Bizottsága ülését

2022. május 30-án hétfőn 15⁰⁰ órára,

a Városháza Gaál Kálmán termébe
(5310 Kisújszállás, Szabadság tér 1. szám, emelet 31.)

összehívom,

melyre tisztelettel meghívom.

A nyilvános ülés javasolt napirendje:

- 1. Előterjesztés a 2021. évi zárszámadás elfogadására**
Előterjesztő: Kecze István polgármester
Meghívott: Janó Lajos, a Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár vezetője
Hivatali felelős: Bögös Katalin osztályvezető
- 2. Előterjesztés Kisújszállás Város reziliencia vizsgálatáról szóló tanulmány felülvizsgálatára**
Előterjesztő: Dr. Kovács Tibor alpolgármester
Hivatali felelős: Dr. Péntes Tímea jegyző

A zárt ülés javasolt napirendje:

- 3. Előterjesztés önkormányzati bérlakások szociális alapú bérbeadására**
Előterjesztő: Tuka Antal bizottsági elnök
Hivatali felelős: Sebestyén Krisztina városüzemeltetési ügyintéző

A bizottság üléseire állandó meghívottak:

- Kecze István polgármester
- Tatár Zoltán alpolgármester
- Dr. Kovács Tibor alpolgármester
- az önkormányzat jegyzője
- az önkormányzat aljegyzője
- a Polgármesteri Hivatal osztályvezetői
- Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár

Kisújszállás, 2022. május 26.

Tuka Antal
bizottsági elnök

Kisújszállás Város Polgármestere

☒ 5310 Kisújszállás, Szabadság tér 1. sz.

☎: 59/520-240 Fax: 59/321-139

e-mail: polgarmester@kisujszallas.hu

honlap: www.kisujszallas.hu

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2022. május 31-ei ülésének 7. napirendi pontjához

Előterjesztés

a 2021. évi zárszámadás elfogadására

Véleményezi: valamennyi önkormányzati bizottság

Tisztelt Képviselő-testület!

Általános indoklás

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: áht.) 91. §-a alapján a zárszámadási rendelettervezetnek költségvetési évet követő ötödik hónap utolsó napjáig kell hatályba lépnie.

A zárszámadási rendelet a költségvetési rendelettel összehasonlítható formában készült el, tartalma, szerkezete a költségvetési rendelethez igazodik.

I. Az önkormányzati feladatellátás általános értékelése

A 2021. évi eredeti költségvetés fő összege 2 586 300 ezer forint, mely az évközi módosítások miatt összevontan 186 809 ezer forintra növekedett, így a beszámoló szerinti módosított előirányzat 2 773 109 ezer forint. A tárgyévi bevételek teljesítése 2 522 087 ezer forint (90,95 %), a tárgyévi kiadások teljesítése 1 568 817 ezer forint (56,57 %)

A 2020. évi maradvány összege 946 435 ezer forint volt, ezt az elmúlt évben teljes összegben fel is használtuk.

2021. januárban a Képviselő-testület elfogadta a 2021. évi költségvetését, is a COVID-19 járványhelyzet pénzügyi hatásainak kezelése határozta meg. Nagyon hiányzik a költségvetésünkből a gépjárműadó 40 %-a, amely még ebben az évben is elvonásra került az önkormányzatunktól.

Az egyes, a veszélyhelyzet ideje alatt alkalmazandó gazdasági szabályokról szóló 498/2020. (XI.13.)

Korm. rendelet alapján 2021. január 1 és 2021. június 30-ig terjedő időszakban eltöltött vendégéjszaka utáni idegenforgalmi adót a vendégnek nem kellett megfizetnie, ezért több millió forint bevételtől estünk el.

Az elmúlt évhez hasonlóan jelentős bevételkieséssel számoltunk a helyi adók, a bérleti díjak, a szolgáltatási díjak, rendezvények bevételeinél.

A várható bevételi elmaradás és a felmerülő többletkiadások miatt már az eredeti költségvetésünket is csökkentett tartalommal fogadtuk el, több olyan feladat előirányzatát zártuk (pl. utak, járdák karbantartása, üres álláshelyek betöltése, tartalék felhasználása). június 30-ig, amelyeknek a feloldására a többletbevételeknek köszönhetően a második félévben lehetősége volt az önkormányzatnak.

Törekedtünk a pályázati lehetőségek kihasználására, a rendkívüli önkormányzati támogatás pályázatunkat az elmúlt évben két alkalommal nyújtottuk be, amelyre összesen 55 471 ezer forint támogatást kaptunk.

A pályázati összegek és az adóbevételek tervezett feletti teljesítése nagyon sokat segített abban, hogy az önkormányzat működőképességét megőrizzük.

A 2021-es évről készült beszámolót a Magyar Államkincstár részére 2021. március 21-ig kellett benyújtani, az adatszolgáltatást határidőben teljesítettük. A felülvizsgálat a feladás után elkezdődött, a beszámoló már pénzügyileg jóváhagyott státuszban van. A központi támogatásokkal elszámoltunk, a gyermekétkeztetés mutatószámainak csökkenése miatt 1 426 ezer forintot kellett visszafizetnie önkormányzatunknak, a kötelezettségnek 2022. április 6-án eleget tettünk.

A 2021. évi költségvetés előirányzatait, teljesítési adatait és egyéb, a zárszámadáshoz kapcsolódó információt a rendelet-tervezet mellékletei részletesen tartalmazzák. E mellékletek adatainak alapulvételével és néhány kiegészítő táblával tájékoztatom a Képviselő-testületet a költségvetési beszámoló néhány kiemelt területéről.

II. A pénzforgalommal, költségvetés teljesítésével kapcsolatos adatok értékelése (költségvetési számvitel)

1. Bevételek

Az önkormányzat 2021. évi költségvetési módosított bevételi előirányzatának főösszege 2 773 109 ezer forint, melyből 1 826 674 ezer forint költségvetési bevétel, 946 435 ezer forint pedig az előző évek maradványa.

Az év folyamán összesen 2 522 087 ezer forint bevétel realizálódott. A módosított előirányzathoz viszonyítva a teljesítés 90,95 %. A 2021. évi bevételek teljesítés adatának megoszlását, a tervezett és ténylegesen befolyt bevételek jogcím szerinti megoszlását az előterjesztés 1. melléklete tartalmazza.

a) Intézményi működési bevételek alakulása

Az intézményi működési bevételek az eredeti költségvetésben 5,99 %-ot képviseltek az összes bevételből, a teljesítés aránya a beruházásokhoz kapcsolódó áfa visszatérülés elmaradása miatt az eredeti előirányzathoz képest 1,98 %-os csökkenést mutat.

b) Közhatalmi bevételek alakulása

A települési önkormányzatok alapvető feladata a helyi közszolgáltatások biztosítása, a feladatok egyik fő bevételi forrása a helyi és átengedett adóbevétel. Az önkormányzatok számára törvény teszi lehetővé a helyi adópolitika kialakítását.

A közhatalmi bevételek tervezett előirányzata a költségvetési bevételek 11,89 %-át tette ki, a közhatalmi bevételek 2021. évi módosított előirányzata 307 468 ezer forint, melyből a tényadatok alapján 389 865 ezer forint folyt be, bevételi többlet 26,72 %.

A helyi iparüzési adó szerepe meghatározó a közhatalmi bevételek között, a tervezett adóbevételek előirányzatának 88,43 %-át ez a bevétel jelentette.

A Kormány a koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges egyes intézkedésekről szóló 639/2020. (XII. 22.) Korm. rendelete alapján elrendelte, hogy a nettó 4 milliárd forint árbevétel vagy mérlegfőösszeg értékhatárt el nem érő mikro-, kis- és középvállalkozásnak minősülő vállalkozásoknak 2021. évben 1 % helyi iparüzési adót kell megfizetni, ha az alkalmazandó önkormányzati rendeletben megállapított adómérték több, mint 1 százalék. Emiatt 2021. évben 129 532 ezer forinttal kevesebb iparüzési adóbevétellel terveztünk. Az adó nem teljesítése várakozáson felül, 81 459 ezer forint többletbevétellel teljesült. (130,46 %)

Kommunális adó tervezett összege 35 000 ezer forint volt, az elmúlt évhez hasonlóan teljesítés meghaladta a tervezett előirányzatot, (100,11 %) a tárgyévben a tervezettnél 39 ezer forinttal több bevétel folyt be.

Idegenforgalmi adót 2021. évben nem terveztünk. Az első félévben nem volt bevételünk a jogszabályban adott engedmény miatt, a második félévben 3 196 ezer forint bevétel teljesült, amely az előző évek 7 500 ezer forint bevételének felét sem éri el.

A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény alapján a környezetterhelési díj 2004. július 1-jén került bevezetésre. Talajterhelési díj fizetésére kötelezett az a kibocsátó, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá. A törvény a talajterhelési díj mértékét a talajterhelés díj alapja, az egységdíj, valamint a területérzékenységi szorzó szorzataként határozza meg. A beszedett talajterhelési díj az önkormányzat környezetvédelmi alapjának bevételét képezi. 2021. évben ez az összeg 865 ezer forint volt, a tervezett előirányzat 28,83 %-a.

A helyi adóbevételekhez kapcsolódó késedelmi pótlék és bírság tervezett bevétele 2 000 ezer forint, melyből 1 640 ezer forint (82 %) teljesült.

Az elmúlt évben környezetvédelmi bírság is folyt be a költségvetésbe, 198 ezer forint összegben.

c) Központi költségvetésből kapott költségvetési támogatások alakulása

A költségvetési támogatás összege eredetileg 13,96 %-ot jelentett a költségvetésben, a teljesítés aránya a fejlesztési célú támogatások és a központosított támogatások, rendkívüli önkormányzati támogatás folyósításának ellenére sem érte el az összes befolyt bevétel 22 %-át.

A folyósított központi támogatás 141 639 ezer forinttal volt magasabb, mint 2020. évben, mivel az elmúlt évektől eltérően egy magasabb összegű rendkívüli önkormányzati támogatást ítéltek meg önkormányzatunk számára, 55 471 ezer forint összegben, továbbá a helyi iparüzési adó mértékének csökkentése miatt kieső bevétel kompenzálására 100 904 ezer forint támogatást kaptunk.

d) Egyéb bevételek alakulása

Az átvett pénzeszközök között a magánszemélyek és cégek adományait könyveljük, városfejlesztési és egyéb célokra 1 277 ezer forint, kulturális célokra 8 046 ezer forint érkezett.

A működési célú támogatásértékű bevételek 65,50 %-ra, a felhalmozási célú támogatásértékű bevételek 69,51 %-ra teljesültek.

Finanszírozási bevétel nem volt, az MKB Bank Zrt.-vel megkötött szerződés alapján a jóváhagyott fejlesztési célú hitelt az elmúlt évben teljes összegben lehívtuk, folyószámlahitelt nem vettünk fel.

A központi költségvetés 2021. decemberében 14 033 ezer forint 2022. évi támogatást előlegezett meg a decemberi bérek kifizetéséhez, amelyet finanszírozási bevételként le kellett könyvelni. Az előző évek maradványának összegét teljes összegben felhasználtuk.

2. Kiadások

A kiadások módosított előirányzatának 56,57 %-át 1 568 817 ezer forintot használtuk fel a 2021. évben tervezett feladatok teljesítéséhez, melynek megoszlását és a kiadások jogcím szerinti megoszlásának alakulását, a struktúrájában bekövetkezett változásait az előterjesztés 3. melléklete mutatja be.

a) Működési kiadások teljesítése

A költségvetésben a tervezetthez képest működésre használtunk fel több forrást, mert a tervezett felhalmozási kiadásokat mindössze 34,94 %-ban tudtuk megvalósítani.

A működési kiadások 37,3 %-át a személyi juttatások és járulékok kiadásai teszik ki. A dologi kiadások a működési kiadások 47,4 %-át, a pénzeszköz-átadások, támogatásértékű kiadások, kölcsönök a működési kiadások 13,7 %-át jelentik. Az ellátottak pénzbeli juttatásaként kifizetett összeg aránya – az elmúlt évhez hasonlóan - 1,6 %.

Az elmúlt évben a működési kiadásokra 76 456 ezer forinttal többet költöttünk, (előterjesztés 8. melléklet) mint 2020. évben. A járványügyi veszélyhelyzet miatt 2020-ben elmaradt sok karbantartás - beleértve az utak, járdák karbantartását - több rendezvény, sport- és civil szervek részére nyújtott támogatás. Ilyen mértékű kiadáscsökkentésre 2021. évben már nem volt szükség, a karbantartások, rendezvények többsége megvalósult, a zárolt előirányzatot a második félévben feloldottuk.

b) Felhalmozási kiadások teljesítése

Felhalmozási kiadásokra 548 083 ezer forintot fizettünk ki, az összes kiadás 34,94 %-át. Ezeket a kiadásokat felhalmozási célra átvett pénzeszközökből, egyéb központi támogatásokból, áfa visszatérülésből, a TOP-os pályázatokra folyósított maradványból és saját felhalmozási és tőke bevételekből finanszíroztuk.

A Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtárban könyvtári állomány gyarapításának és a közművelődési érdekeltség-növelő program eszközeinek vásárlása jelentkezett, mint felhalmozási kiadás, a Kisújszállási Polgármesteri Hivatalban pedig néhány kis értékű eszköz beszerzése történt 382 ezer forint összegben.

3. Az önkormányzat által megvalósított és folyamatban levő uniós projektek bemutatása

Az Európai Unió támogatással megvalósuló programok, projektek bevételeit, kiadásait, valamint az önkormányzaton kívüli ilyen projektekhez történő hozzájárulások összegét a zárszámadási rendelet 12. melléklete részletesen bemutatja.

4. Maradványok változásának tartalma és okai

A maradvány megállapítás nagyon leegyszerűsödött, nem része a maradványnak az intézmények részére folyósított alul és túlfinanszírozás, nincsenek egyéb maradványt módosító tételek.

A 2021. évi maradvány összege 953 270 ezer forint, amelyből a Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár maradványa 1 557 ezer forint, a Kisújszállási Polgármesteri Hivatal maradványa 8 883 ezer forint, Kisújszállás Város Önkormányzatának maradványa 942 830 ezer forint.

A záró pénzkészlet 138 276 ezer forinttal növekedett a pályázati előlegek folyósítása miatt.

5. Hitelműveletek alakulása

Az önkormányzat saját bevételeinek jelentős hányadát képviselő adóbevételek márciusban és szeptemberben folynak be, a nyári hónapokban minimális saját bevétel realizálódik, ennek ellenére a gazdálkodás finanszírozása folyamatos volt, a folyószámlahitelt nem vettünk igénybe. A kiadási megtakarítással és a bevételeink tervezetten felüli teljesülésével és a kiegészítő támogatással a költségvetés egyensúlyát sikerült biztosítanunk.

Fejlesztési hitel lehívás nem volt.

III. A vagyoni helyzettel, annak összetételével, a tevékenység eredményével kapcsolatos adatok értékelése (pénzügyi számvitel)

1. Vagyoni helyzet alakulása

Az önkormányzat vagyona az előző évhez képest 74 311 ezer forinttal, 0,6 %-kal növekedett. Növekedett a befektetett eszközök, a forgóeszközök, a pénzeszközök állománya.

2021. év végén az önkormányzat 480 019 ezer forint adósságszolgálatlal rendelkezik, amely a Városház központ funkcióbővítő projekthez és a TOP-os pályázatokhoz lehívott hitelek 2021. év végén még fennálló kötelezettsége. Passzív időbeli elhatárolásként kellett elszámolni a fejlesztési célra - visszafizetési kötelezettség nélkül - kapott, pénzügyileg rendezett támogatás véglegesen átvett pénzeszköz összegét és a térítés nélkül átvett tárgyi eszköz értékét. Az időbeli elhatárolásokat a tárgyi eszköz

bekerülési értéke arányos részének költségkenti, illetve ráfordításkenti elszámolásakor a következő években kell megszüntetni.

Az eredmény-kimutatás alapján az önkormányzat mérleg szerinti eredménye –120 468 ezer forint.

a) A tárgyi eszközök elhasználódási foka

Az aktivált tárgyi eszközök elhasználódási foka átlagosan 33,11 %, az előző évhez képest 1,29 %-kal romlott. A magas leírási kulcs miatt - a folyamatos pótlás ellenére is - elavultnak számítanak az immateriális javak, a gépek, berendezések és a járművek. A nettó 200 ezer forint beszerzési érték alatti eszközök értékét - az immateriális javak és gépek, berendezések beszerzése többségében ebbe a kategóriába tartozik - azonnal el kell számolni értékcsökkenésként, ami az Önkormányzat tulajdonában lévő eszközök elhasználódási mutatóját tovább rontja. (Előterjesztés 5. melléklete)

b) A vagyoni helyzetet tükröző mutatók

A befektetett eszközök aránya mutató azt jelzi, hogy az összes eszközön belül mekkora hányadot képviselnek a több éven keresztül elhasználódó befektetett eszközök. Ez az arány nagyon magas, az előző évhez képest 0,65 %-kal javult, 90,83 %.

A kötelezettségek aránya mutató arról ad információt, hogy az összes forráson belül az idegen források milyen arányt képviselnek. A vizsgált szervezet megítélése annál kedvezőbb, minél kisebb a mutató értéke, ez az előző évhez képest romlott ugyan, de még mindig csak 5,32 %.

A működés biztonságát meghatározó befektetett eszközök fedezettségi mutatója is kedvező, az önkormányzat a befektetett eszközeit 72,49 %-ban saját forrásból finanszírozta.

c) Adósságállománnyal kapcsolatos mutatók

Az önkormányzat követeléseai többszörösen fedezik a rövid lejáratú kötelezettségeket (hitelfedezeti mutató).

d) Likviditás alakulása

A likviditási gyorsráta mutató kifejezi, hogy a pénzeszközök értéke hányszorosa az éven belüli lejáratú idegen forrásoknak. Az önkormányzat bankszámláján lévő pénzeszközök a rövid lejáratú kötelezettségek teljes összegére többszörösen fedezetet nyújtanak.

A vagyoni és pénzügyi helyzetet az előterjesztés 6. melléklete tartalmazza.

2. Az önkormányzat 2021. évi mérleg szerinti eredménye

Az új államháztartási számvitel alapján a vállalkozásokhoz hasonlóan, az önkormányzatnak is eredmény-kimutatást kell készítenie. Az eredmény-kimutatásban eredményt csökkentő tételként az elszámolt értékcsökkenési leírást is számba kell venni, ezért Kisújszállás Város Önkormányzatának, a Kisújszállási Művelődési Központnak és a Kisújszállási Polgármesteri Hivatalnak is negatív lett az eredménye. Ha az értékcsökkenést, mint eredménycsökkentő tételt nem vesszük figyelembe, akkor az eredmény önkormányzati szinten összevontan 232 603 ezer forint.

IV. Tájékoztató rész

Ebben a részben néhány olyan adatot mutatunk be táblázatos formában, amely a megbízható és valós kép kialakításához szükséges, és amelyet a mérleg, illetve a pénzügyi kimutatás nem tartalmaz részletesen.

1. A 409/2014. (XII. 18.) számú önkormányzati határozatban előírt tájékoztatási kötelezettség

Az Állami Számvevőszék 2014. év elején az önkormányzatok gazdálkodási helyzetének, szabályszerűségének 2011. évi ellenőrzésében érintett önkormányzatoknál - így Kisújszállás Önkormányzatánál is - utóellenőrzést végzett. Az ellenőrzés keretében a Számvevőszék ellenőrizte, hogy

Kisújszállás Város Önkormányzata végrehajtotta-e az ÁSZ által elfogadott intézkedési tervben meghatározott feladatokat.

Az Állami Számvevőszék elnöke a kísérőlevélben további három intézkedés megtételére hívta fel a figyelmet, amellyel kapcsolatosan a képviselő-testület a 409/2014. (XII. 18.) önkormányzati határozatot. A határozat első két pontját önkormányzatunk végrehajtotta, a harmadik pontban foglaltak végrehajtása folyamatos, mert a lejárt szállítói állományt az éves és évközi beszámolóknak be kell mutatni.

A 2021. év december 31-én fennálló, lejárt szállítói számlákról készült kimutatást az előterjesztés 7. melléklete tartalmazza. A lejárt szállítói számlák kiegyenlítésre kerültek, ezért annak kezelésével kapcsolatosan intézkedések megtétele nem indokolt.

Az elmúlt tíz év működési bevételeinek és kiadásainak alakulását a 8. mellékletben mutatjuk be. A működésképtelen önkormányzatok kiegészítő támogatása feltételei minden évben szigorodnak, ennek ellenére mindkét benyújtott pályázatunk támogatásban részesült.

2. Alapítványok támogatására átengedett források alakulása

Alapítvány megnevezése Támogatás célja Támogatás összege

2021. évben önkormányzatunk alapítvány részére támogatást nem nyújtott.

3. Pénzeszközök változásának levezetése (ezer forintban)

Pénzkészlet 2021. január elsején 867 614

Ebből:

Bankszámlák egyenlege 867 343

Pénztárak és betétkönyvek egyenlege 271

Pénzforgalmi bevétel 1 575 652

Pénzforgalmi kiadások 1 568 817

Függő bevételek, kiadások állományváltozása 131 441

Záró pénzkészlet 2021. december 31-én 1 005 890

Ebből:

Bankszámlák egyenlege 1 005 707

Pénztárak és betétkönyvek egyenlege 183

4. Kötelező mérlegek és kimutatások

Az előterjesztés mellékleteiben mutatjuk be továbbá az áht. 24. §-a és 91. § (4) bekezdése alapján a zárszámadás előterjesztésekor bemutatandó kötelező kimutatásokat, mérlegeket:

a) a helyi önkormányzat tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek működéséből származó kötelezettségeket, a részesedések alakulását (10. melléklet);

b) a helyi önkormányzat költségvetési mérlegét közgazdasági tagolásban (12. melléklet);

c) A helyi önkormányzat adósságának állományát lejárata, a Gst. 3. §-a szerinti adósságot keletkeztető ügyletek, bel- és külföldi irányú kötelezettségek szerinti bontásban. (11. melléklet);

d) a közvetett támogatásokat - így különösen adóelengedéseket, adókedvezményeket - tartalmazó kimutatást (9. melléklet) és

e) a költségvetési évet követő három év tervezett bevételi előirányzatainak és kiadási előirányzatainak keretszámait főbb csoportokban (13. melléklet).

Részletes indokolás

1.§

A rendelet hatálya kiterjed Kisújszállás Város Önkormányzatára, és az önkormányzat irányítása alá tartozó költségvetési szervekre.

2-8. §

Itt mutatjuk be a 2021. évi költségvetés végrehajtása során teljesített kiadások és beszedett bevételek összegét. A felsorolt mellékletek az összevont önkormányzati adatokat részletezik költségvetési szervenként és célonként.

9. §

Az önkormányzat és az önkormányzat irányítása alá tartozó intézmények maradványát állapítja meg működési és felhalmozási célú bontásban.

10. §

E szakasz felsorolja az előző szakaszokban nem szerepeltetett mellékleteket és azok tartalmát.

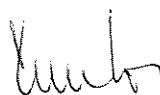
11. §

A rendelet a kihirdetése napját követő napon lép hatályba.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérem, hogy előterjesztésünket megtárgyalni, és a zárszámadási rendeletet elfogadni szíveskedjenek.

Kisújszállás, 2022. május 19.

Kecze István
polgármester

Készítette: Bögös Katalin osztályvezető

Ellenőrizte: Dr. Péntes Tímea jegyző

Az előterjesztés törvényes:

**Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2021. (...) önkormányzati rendelete
a 2021. évi zárszámadásról**

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV törvény 91. §-ában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói jogkörében eljárva, Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 28/2014. (X. 21.) önkormányzati rendelet 17. § a) pontja szerinti véleményező feladatkörében eljáró Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Humán Erőforrás Bizottsága véleményének kikérésével, Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 28/2014. (X. 21.) önkormányzati rendelet 18. § a) pontja szerinti véleményező feladatkörében eljáró Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottsága véleményének kikérésével, Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 28/2014. (X. 21.) önkormányzati rendelet 19. § a) pontja szerinti véleményező feladatkörében eljáró Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testületének Ügyrendi és Jogi Bizottsága véleményének kikérésével a következőket rendeli el.

1. A rendelet hatálya

1. § A rendelet hatálya kiterjed Kisújszállás Város Önkormányzatára, és az önkormányzat költségvetésében szereplő költségvetési szervekre.

2. A 2021. évi költségvetés teljesítése

2. § Az önkormányzat a 2021. évi költségvetés végrehajtását

- a) 2 522 087 000 Ft bevételi összeggel;
- b) 1 568 817 000 Ft kiadási összeggel;
- c) 1 561 619 000 Ft költségvetési bevétellel;
- d) 1 518 778 000 Ft költségvetési kiadással;
- e) 14 033 000 Ft finanszírozási bevétellel;
- f) 50 039 000 Ft finanszírozási kiadással;
- g) 946 435 000 Ft maradvány felhasználással jóváhagyja.

3. § (1) Az önkormányzati összevont nettósított bevételek és kiadások 2021. évi előirányzatát és teljesítését az 1. melléklet tartalmazza.

(2) A Kisújszállás Város Önkormányzata 2021. évi általános működéséhez és ágazati feladataihoz kapcsolódó támogatások elszámolását a 2. melléklet tartalmazza.

4. § A Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár bevételeinek és kiadásainak teljesítését a 3. melléklet tartalmazza, az intézmény bevételi teljesítési főösszege 73 409 000 Ft, a kiadási teljesítési főösszege 71 852 000 Ft.

5. § A Kisújszállási Polgármesteri Hivatal bevételeinek és kiadásainak teljesítését a 4. melléklet tartalmazza, melynek bevételi teljesítési főösszege 232 418 000 Ft, a kiadási teljesítési főösszege 223 535 000 Ft.

6. § A Kisújszállás Város Önkormányzata bevételeinek és kiadásainak a teljesítését az 5. melléklet tartalmazza, melynek bevételi teljesítési főösszege 2 480 394 000 Ft, a kiadási teljesítési főösszege 1 537 564 000 Ft.

7. § (1) A Kisújszállási Polgármesteri Hivatal és a Kisújszállás Város Önkormányzata által folyósított ellátások előirányzatát és teljesítését a 6. melléklet tartalmazza.

(2) A Tartalékokat általános tartalék, működési és felhalmozási céltartalék szerinti bontásban a 7. melléklet állapítja meg.

(3) A hiteltörlesztés, kötvénybeváltás kiadásait, működési, felhalmozási cél szerinti tagolásban, valamint a kamatokat felhalmozási és működési bontásban a 8. melléklet mutatja be.

8. § (1) A felhalmozási kiadások előirányzatát és teljesítését a 9.-11. mellékletek tartalmazzák.

(2) A beruházási feladatok teljesítési főösszege 445 800 000 Ft, a felújítási feladatok célonkénti teljesítésének főösszege 90 446 000 Ft, az egyéb felhalmozási kiadások teljesítésének főösszege 11 837 000 Ft.

9. § (1) A Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár, a Kisújszállási Polgármesteri Hivatal és a Kisújszállás Város Önkormányzata maradványának kimutatását a 15. melléklet tartalmazza.

(2) A részletező kimutatást a 16. melléklethez működési és felhalmozási célú maradványról a 17. melléklet tartalmazza.

(3) A Kisújszállás Város Önkormányzata és az önkormányzat irányítása alá tartozó költségvetési szervek a maradványukat a 2021. évi működésük során a gazdálkodásra vonatkozó szabályok szerint használhatják fel a következők szerint:

- a) a Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár 1 557 000 Ft maradványát működési célra,
- b) a Kisújszállási Polgármesteri Hivatal 8 883 000 Ft maradványát működési célra,
- c) Kisújszállás Város Önkormányzata 942 830 000 Ft maradványából 189 293 000 Ft-ot működési célra, 753 537 000 Ft-ot felhalmozási célra használhat fel.

10. § Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 91. § (2) bekezdése alapján a rendelet - az előzőekben meghatározott mellékleteken kívül - a következő mérlegeket és kimutatásokat és tájékoztató táblázatokat tartalmazza:

- a) Európai Unió támogatással 2021. évben megvalósuló programok, projektek bevételeit, kiadásait, valamint az önkormányzaton kívüli ilyen projektekhez történő hozzájárulásokat a 13. melléklet;
- b) a létszámkeretet és az átlagos statisztikai állományi létszám alakulását a 14. melléklet;
- c) a mérleget a 14. melléklet;
- d) a vagyonkimutatást a 18. melléklet;
- e) az eredmény-kimutatást a 19. melléklet;
- f) a kincstár az Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 68/B. § szerinti ellenőrzést a helyi önkormányzatnál 2021. évre vonatkozóan nem végzett, ezért az éves költségvetési beszámolóval kapcsolatosan kincstári jelentés nem készült.

3. Záró rendelkezések

11. § Ez a rendelet kihirdetését követő napon lép hatályba.

**A rendeletet kihirdettem:
Kisújszállás, 2022.**

**Kecze István
polgármester**

**Dr. Péntes Tímea
jegyző**

**Dr. Péntes Tímea
jegyző**

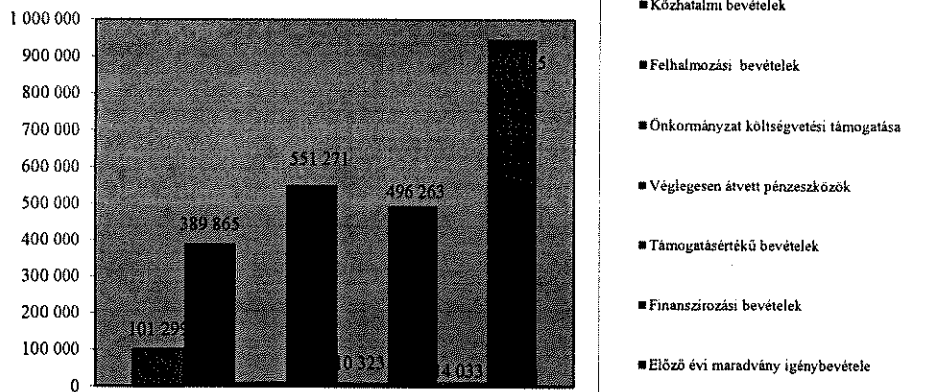
**Bevételek
összetételének és teljesítésének értékelése**

Előterjesztés 1. melléklete

Bevételi jogcím	Ezer forintban			Teljesítés %-a
	Eredeti ei.	Mód. ei.	Teljesítés	
Önkormányzat működési bevételei	154 969	169 336	101 299	59,82%
Közhatalmi bevételek	307 468	307 666	389 865	126,72%
Felhalmozási bevételek	12 746	12 746	12 598	0,00%
Önkormányzat költségvetési támogatása	360 978	551 271	551 271	100,00%
Véglegesen átvett pénzeszközök	45 100	53 000	10 323	19,48%
Támogatásértékű bevételek	824 987	732 655	496 263	67,73%
Finanszírozási bevételek	0	0	14 033	0,00%
Előző évi maradvány igénybevétele	880 052	946 435	946 435	100,00%
Összesen:	2 586 300	2 773 109	2 522 087	90,95%

Bevételi jogcím	Megoszlás %-ban		
	Eredeti ei.	Mód. ei.	Teljesítés
Önkormányzat működési bevételei	5,99%	6,10%	4,01%
Közhatalmi bevételek	11,89%	11,09%	15,46%
Felhalmozási bevételek	0,49%	0,46%	0,51%
Önkormányzat költségvetési támogatása	13,96%	19,88%	21,86%
Véglegesen átvett pénzeszközök	1,74%	1,91%	0,41%
Támogatásértékű bevételek	31,90%	26,42%	19,68%
Finanszírozási bevételek	0,00%	0,00%	0,56%
Előző évi pénzmaradvány igénybevétele	34,03%	34,13%	37,53%
Összesen:	100,00%	100,00%	100,00%

**A 2021. évi bevételek teljesítése
(ezer forint)**

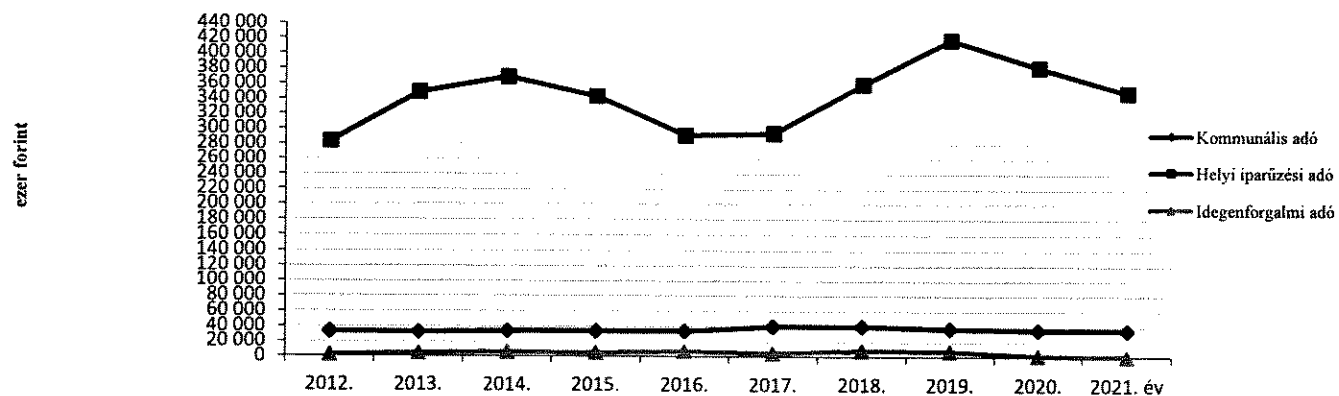

Helyi adóbevételek alakulásának bemutatása

Előterjesztés 2. melléklete

Megnevezés	ezer forintban															Változás 2021/2007 (%)
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021. év	
Kommunális adó	18 762	20 358	19 786	19 772	20 434	33 165	32 346	33 560	33 940	33 304	39 892	40 511	37 339	35 482	35 039	186,76%
Helyi iparüzési adó	224 211	268 764	254 057	228 772	241 374	283 315	348 870	368 875	343 185	291 302	294 162	359 766	418 540	382 158	348 927	155,62%
Idegenforgalmi adó	38	49	35	46	158	2 290	4 254	5 759	4 782	6 673	4 286	8 082	7 392	1 679	0	0,00%
Összesen:	243 011	289 171	273 878	248 590	261 966	318 770	385 470	408 194	381 907	331 279	338 340	408 359	463 271	419 319	383 966	158,00%

Helyi adóbevételek alakulása 2012-2021. év

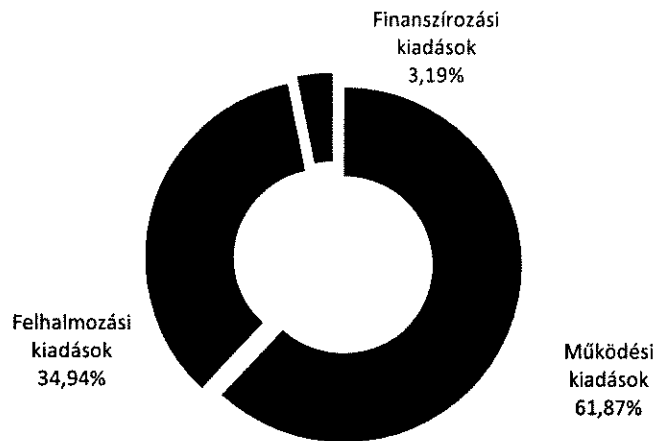
**Kiadások
összetételének és teljesítésének értékelése**

Előterjesztés 3. melléklete

Kiadási jogcím	Ezer forintban			Teljesítés %-a
	Eredeti ei.	Mód. ei.	Teljesítés	
Működési kiadások	1 214 583	1 226 904	970 695	79,12%
Felhalmozási kiadások	1 314 178	1 488 666	548 083	36,82%
Tartalékok	7 500	7 500	0	0,00%
Finanszírozási kiadások	50 039	50 039	50 039	100,00%
Összesen:	2 586 300	2 773 109	1 568 817	56,57%

Kiadási jogcím	Megoszlás %-ban		
	Eredeti ei.	Mód. ei.	Teljesítés
Működési kiadások	46,96%	44,25%	61,87%
Felhalmozási kiadások	50,81%	53,68%	34,94%
Tartalékok	0,29%	0,27%	0,00%
Finanszírozási kiadások	1,93%	1,80%	3,19%
Összesen:	100,00%	100,00%	100,00%

Az önkormányzat kiadásainak 2021. évi teljesítése

Kisújszállás Város Önkormányzata
 vagyoni helyzetének alakulása

Előterjesztés 4. melléklete

Megnevezés	Előző évi E Ft	Tárgyévi Ft	Változás %-a	Belső összetétel alakulása előző év	Belső összetétel alakulása tárgyév	Össze- tétel változás
I. Immateriális javak		1 178	-	0,00%	0,01%	0,01
II. Tárgyi eszközök	10 952 793	11 099 367	101,34	88,75%	89,40%	0,65
III. Befektetett pénzügyi eszközök	176 568	177 568	100,57	1,43%	1,43%	0,00
IV. Koncesszióba, vagyonkezelésbe átadott eszközök			-	0,00%	0,00%	0,00
A. NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ BEFEKTETETT ESZKÖZÖK	11 129 361	11 278 113	101,34	90,18%	90,84%	0,66
I. Készletek	604	2 842	470,53	0,00%	0,02%	0,02
II. Értékpapírok			-	0,00%	0,00%	0,00
B. NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ FORGÓESZKÖZÖK	605	2 842	469,75	0,00%	0,02%	0,02
C. PÉNZESZKÖZÖK	867 614	1 005 890	115,94	7,03%	8,10%	1,07
D. KÖVETELÉSEK	324 751	127 483	39,26	2,63%	1,03%	-1,60
E. EGYÉB SAJÁTOS ESZKÖZOLDALI ELSZÁMOLÁSOK	19 313	1 627	8,42	0,16%	0,01%	-0,14
F. AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK			-	0,00%	0,00%	0,00
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN(A+B+C+D+E+F)	12 341 644	12 415 955	100,60	100,00%	100,00%	0,00%
I. Nemzeti vagyon induláskori értéke	12 000 842	12 000 842	100,00	97,24%	96,66%	-0,58
II. Nemzeti vagyon változásai	68 419	68 706	100,42	0,55%	0,55%	0,00
III. Egyéb eszközök induláskori értéke	495 669	495 669	100,00	4,02%	3,99%	-0,02
IV. Felhalmozott eredmény	-4 115 389	-4 269 463	103,74	-33,35%	-34,39%	-1,04
V. Eszközök értékhelyesbítésének forrása			-	0,00%	0,00%	0,00
VI. Mérleg szerinti eredmény	-154 075	-120 468	78,19	-1,25%	-0,97%	0,28
G. SAJÁT TŐKE ÖSSZESEN	8 295 466	8 175 286	98,55	67,22%	65,85%	-1,37
I. Költségvetési évben esedékes kötelezettségek	413	726	175,79	0,00%	0,01%	0,00
II. Költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek	570 298	583 836	102,37	4,62%	4,70%	0,08
III. Kötelezettségjellegű sajátos elszámolások	58 147	76 304	131,23	0,47%	0,61%	0,14
H. KÖTELEZETTSÉGEK ÖSSZESEN	628 858	660 866	105,09	5,10%	5,32%	0,23
J. PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	3 417 320	3 579 803	104,75	27,69%	28,83%	1,14
FORRÁSOK ÖSSZESEN (G+H+I+J)	12 341 644	12 415 955	100,60	100,00%	100,00%	0,00%

A tárgyi eszközök elhasználódási fokának bemutatása

Előterjesztés 5. melléklete

Főkönyvi szám	Megnevezés	Bruttó érték 2021.12.31 (ezer Ft)	Halmazott értécsökkenés 2021.12.31 (ezer Ft)	Nettó érték 2021.12.31 (ezer Ft)	Elhasználódási fok (%)
111	Vagyoni értékű jogok	20 039	18 861	1 178	94,12%
112	Szellemi termékek	56 946	56 745	0	99,65%
11	Immateriális javak összesen	76 985	75 606	1 178	98,21%
12111-12181	Földterület	394 308	0	394 308	0,00%
12112-12182	Telkek	632 439	0	632 439	0,00%
12113-121983	Épületek	4 222 219	952 989	3 269 230	22,57%
12114-121984	Építmények	9 596 379	3 475 360	6 121 019	36,22%
12114	Ültetvények	250	78	172	31,20%
12114	Erdők	1 892	0	1 892	0,00%
1221-1228	Ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok	13 547	5 500	8 047	40,60%
12	Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	14 861 034	4 433 927	10 427 107	29,84%
13111-131981	Ügyviteli és számítástechnikai eszközök	152 380	151 764	616	99,60%
13112-131982	Egyéb gépek, berendezések, felszerelések	664 479	567 079	97 400	85,34%
13113-131986	Kulturális javak	61 801	0	61 801	0,00%
13114	Hangszerek	960	842	118	87,71%
13116-131986	Járművek	95 017	89 407	5 610	94,10%
131	Gépek, berendezések, felszerelések	974 637	809 092	165 545	83,01%
12-13	Tárgyi eszközök összesen	15 835 671	5 243 019	10 592 652	33,11%
18221	Vagyonkezelésbe adott föld állománya	0	0	0	0,00%
18224	Vagyonkezelésbe adott építmények állománya	0	0	0	0,00%
18	Vagyonkezelésre átadott eszközök	0	0	0	0,00%
AKTIVÁLT BEFEKTETETT ESZKÖZÖK		15 912 656	5 318 625	10 593 830	33,42%

Vagyoni helyzet mutatói

M u t a t ó			Előző év	Tárgyév	Változás
Befektetett eszközök aránya	<u>Befektetett eszközök</u> Összes eszköz	x100	90,18	90,83	0,65
Tőkeerősség (saját tőke aránya)	<u>Saját tőke</u> Mérleg főösszege	x100	67,22	65,84	-1,38
Kötelezettségek aránya	<u>Kötelezettségek</u> Mérleg főösszege	x100	5,10	5,32	0,22
Befektetett eszközök fedezete I.	<u>Saját tőke</u> Befektetett eszközök	x100	74,54	72,49	-2,05
Befekt. Eszk. fedezete II.	<u>Saját tőke + Hosszú lej. köt.</u> Befektetett eszközök	x100	79,20	77,67	-1,53
Saját tőke növekedési mutató	<u>Saját tőke</u> Vagyon induláskori értéke	x100	69,12	68,13	-0,99

Adósságállománnyal kapcsolatos mutatók

M u t a t ó			Előző év	Tárgyév	Változás
Hítelfedezeti mutató	<u>Követelések</u> Rövid lejáratú köt.	x100	78 632,20	17 559,50	-61 072,70
Vevő-szállítóállomány összemérési mutató	<u>Vevő</u> Szállító	x100	40,32	175,25	134,93

Likviditás alakulása

M u t a t ó			Előző év	Tárgyév	Változás
Likvidit. gyorsráta mutató	<u>Likvid pénzeszközök</u>	x100	210 076,03	138 552,34	-71 523,69
	Rövid lej. kötelezettségek				
Likviditási mutató	<u>Forgóeszközök</u>	x100	146,60	2 842,00	2 695,40
	Rövid lej. kötelezettségek				

Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár									
Sorszám	Számlaszám	Ügyfél neve	Számla tartalma	Számla kelte	Teljesítés kelte	Fizetési határidő	2021. évet terhelő nettó összeg	2021. évet terhelő ÁFA	Bruttó összeg
1.	TM-2021-15	Tisza Mozi Kft.	Egyéb szolgáltatás	2021.06.17.	2021.06.24.	2021.06.24.	50 717	13 694	64 411
	Összesen:						50 717	13 694	64 411
Kisújszállási Polgármesteri Hivatal									
Sorszám	Számlaszám	Ügyfél neve	Számla tartalma	Számla kelte	Teljesítés kelte	Fizetési határidő	2021. évet terhelő nettó összeg	2021. évet terhelő ÁFA	Bruttó összeg (Ft)
1.							0	0	0
	Összesen:						0	0	0
Kisújszállás Város Önkormányzata									
Sorszám	Számlaszám	Ügyfél neve	Számla tartalma	Számla kelte	Teljesítés kelte	Fizetési határidő	2021. évet terhelő nettó összeg	2021. évet terhelő ÁFA	Bruttó összeg
1.	2021/444.	Farkas Tamás ev.	Karbantartás, javít	2021.12.09.	2021.11.30.	2021.12.24.	380 000	102 600	482 600
2.	000076-CN106/2021	Kj- VGN Kft.	Karbantartás, javít	2021.12.20.	2021.12.17.	2021.12.28.	51 982	14 035	66 017
3.	601167541	OTP Bank Nyrt.	Egyéb szolgáltatás	2021.09.01.	2021.09.14.	2021.09.14.	1 591	0	1 591
4.	901199881	OTP Bank Nyrt.	Egyéb szolgáltatás	2021.11.02.	2021.11.16.	2021.11.16.	740	0	740
5.	625/301/21	Regale Energy Zrt.	Egyéb szolgáltatás	2021.11.03.	2021.11.03.	2021.11.18.	87 300	23 571	110 871
6.	202211006065	Artisjus	Egyéb kommunikációs szolg.	2022.02.23.	folyamatos	2022.02.22.	18 777	5 070	23 847
	Összesen:						540 390	145 276	685 666
MINDÖSSZESEN:							591 107	158 970	750 077

Működési bevételek és működési kiadások alakulásának bemutatása

Előterjesztés 8. melléklete

Intézményi működési bevételek alakulása

Intézmény megnevezése	ezer forintban														
	2008.év	2009.év	2010. év	2011.év	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2021.-2020. év
Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	24 906	20 935	39 026	26 702	20 050	9 545	10 561	11 647	33 011	38 847	31 764	32 398	17 293	16 256	-1 037
Kisújszállási Polgármesteri Hivatal	0	0	0	0	20 232	13 366	11 369	13 388	13 834	13 531	12 769	15 365	17 522	15 548	-1 974
Kisújszállás Város Önkormányzata	101 319	129 743	134 088	146 858	117 007	79 299	77 195	82 411	89 178	77 506	60 914	80 246	81 203	69 495	-11 708
ÖSSZESEN:	126 225	150 678	173 114	173 560	157 289	102 210	99 125	107 446	136 023	129 884	105 447	128 009	116 018	101 299	-14 719

Működési kiadások alakulása

Intézmény megnevezése	ezer forintban														
	2008.év	2009.év	2010. év	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2021.-2020. év
Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	1 283 383	1 189 221	1 151 426	1 103 456	841 933	52 701	55 266	64 091	88 909	101 486	94 817	108 602	74 685	69 356	-5 329
Kisújszállási Polgármesteri Hivatal	0	0	0	0	477 442	357 010	331 896	258 785	216 495	224 136	242 906	257 922	229 978	223 153	-6 825
Kisújszállás Város Önkormányzata	992 586	1 278 268	1 368 938	1 344 912	1 027 368	1 014 789	999 798	855 961	753 836	698 927	651 394	896 666	589 576	678 186	88 610
ÖSSZESEN:	2 275 969	2 467 489	2 520 364	2 448 368	2 346 743	1 424 500	1 386 960	1 178 837	1 059 240	1 024 549	989 117	1 263 190	894 239	970 695	76 456

Az önkormányzatot megillető működési célú központi támogatások teljesítésének alakulása

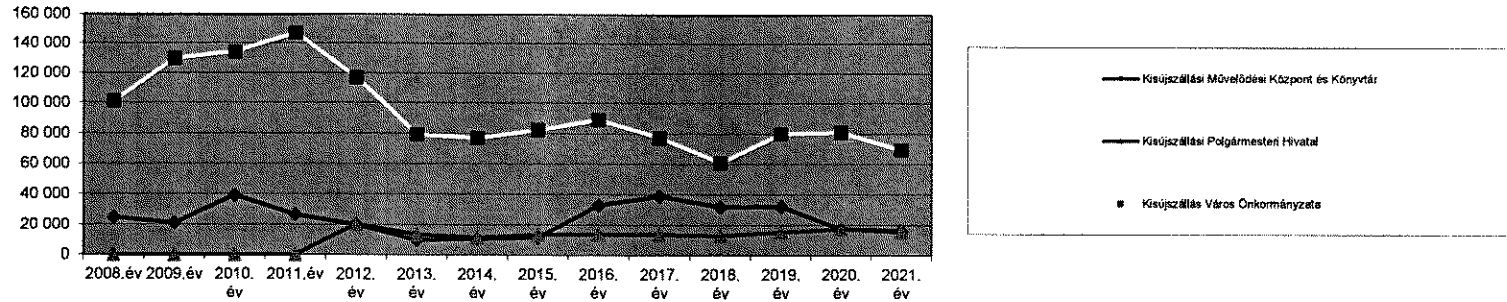
Intézmény megnevezése	ezer forintban														
	2008.év	2009.év	2010. év	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2021.-2020. év
Központi támogatás és átengedett központi adók (Adósságkonszolidációra kapott támogatás nélkül)	1 747 000	1 685 229	1 643 409	1 553 297	1 356 158	459 621	412 186	415 547	267 179	287 207	338 622	356 535	369 632	511 271	141 639
Ebből ÖNHIK/I/működésképtelen önkormányzatok kiegészítő támogatása	29 594	10 000	15 000	76 754	122 623	50 000	42 878	80 000	30 828	40 000	22 500	22 545	25 184	55 471	30 287

Az intézmények működéséhez szükséges önkormányzati támogatás a központi támogatáson felül

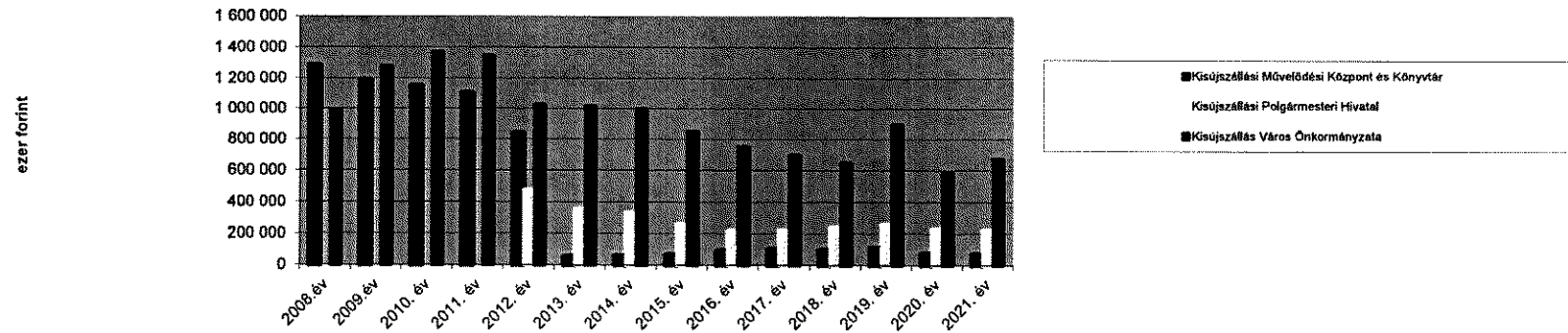
ezer forintban

Intézmény megnevezése	ezer forintban														
	2008.év	2009.év	2010. év	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2021.-2020. év
Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	433 808	375 945	390 084	344 587	306 941	26 973	31 197	39 437	45 469	48 732	52 228	58 201	39 076	31 791	-7 285
Kisújszállási Polgármesteri Hivatal					194 209	15 339	71 319	70 024	60 736	49 934	74 485	49 964	32 301	40 040	7 739
ÖSSZESEN:	433 808	375 945	390 084	344 587	501 150	42 312	102 516	109 461	106 205	98 666	126 713	108 165	71 377	71 831	454

Intézményi működési bevételek alakulása

Működési kiadások alakulása

Az önkormányzat által adott közvetett támogatások

Előterjesztés 9. melléklete

Sorszám	Adónem megnevezése	Közvetett támogatás	
		Tényleges összege (forint)	szöveges indoklása
1.	Az ellátottak térítési díjának, kártérítésének méltányossági alapon történő elengedésének összege	0 Ft	
2.	A lakosság részére lakásépítéshez, lakásfelújításhoz nyújtott kölcsönök elengedésének összege	0 Ft	
3.	A helyi adónál, gépjárműadónál biztosított kedvezmény, mentesség összege adónemenként	0 Ft	
	Ebből:		
3.1	Magánszemélyek kommunális adója	7 000 000 Ft	70. életévüket betöltött személyek mentessége 700 adóalany
		190 000 Ft	tűzoltók mentessége 19 adóalany
		80 000 Ft	öregségi nyugdíjminimum alatti jövedelműek mentessége 8 adóalany
		0 Ft	útépítési hozzájárulást fizetettek mentessége 0 fő
		150 000 Ft	gyermekvédelmi kedvezményben részesülők kedvezménye 15 adóalany
3.2	Helyi ipazúzési adó	1 835 382 Ft	1 millió forint adóalap alattiak mentessége 298 adóalany
		671 030 Ft	2,5 millió forint adóalap alattiak mentessége 19 adóalany
3.3	Gépjárműadó		
4.	A helyiségek, eszközök hasznosításából származó bevételből nyújtott kedvezmény, mentesség összege	0 Ft	
5.	Egyéb nyújtott kedvezmény vagy kölcsön elengedésének összege.	0 Ft	
Közvetett támogatások összesen:		9 926 412 Ft	

**Az önkormányzat tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek
működéséből származó kötelezettségek, részesedések alakulása
2021.**

Előterjesztés 10. melléklete

ezer forint

Kisújszállás Városi Önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaságok megnevezése	Kötelezettség összege	Kötelezettség megnevezése, teljesítésének határideje	Részesedés névértéke	Részesedés könyv szerinti értéke	Tulajdoni hányad (%)
Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft.			95 039	95 039	100,00%
Kumánia Gyógyfürdő Kft			51 000	51 000	100,00%
Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt			38	38	0,0010%
NHSZ Tisza Kft.			15	15	11,5300%
Összesen:	0	0	146 092	146 092	

A helyi önkormányzat adósságának állományát lejárati, a Gst. 3. §-a szerinti adósságot keletkeztető ügyletek, bel- és külföldi irányú kötelezettségek szerinti bontásban.

Előterjesztés 11. melléklete
ezer forint

Belföldi irányú kötelezettségek

szám	Megnevezés	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	2028. év	2029. év	2030. év	2031. év	2032. év	2033. év	Összesen
1	Városközpont funkcióbővítő megújítása projekt megvalósításához célhitel	14 826	6 366		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21 192
2	MKB fejlesztési célhitel a TOP-os pályázatok önérejéhez	20 774	41 548	41 549	41 549	41 548	41 549	41 549	41 549	41 549	41 549	41 548	41 548	20 324	498 133
	<i>Fejlesztési célú hiteltörlesztés</i>	<i>35 600</i>	<i>47 914</i>	<i>41 549</i>	<i>41 549</i>	<i>41 548</i>	<i>41 549</i>	<i>41 549</i>	<i>41 549</i>	<i>41 549</i>	<i>41 549</i>	<i>41 548</i>	<i>41 548</i>	<i>20 324</i>	<i>519 325</i>
1	Városközpont funkcióbővítő megújítása projekt megvalósításához célhitel kamata	682	98	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	780
2	MKB fejlesztési célhitel a TOP-os pályázatok önérejéhez	9 509	24 561	22 356	20 145	17 935	15 725	13 515	11 304	9 094	6 883	4 673	2 463	535	158 698
	<i>Fejlesztési célú hitelek kamata összesen:</i>	<i>10 191</i>	<i>24 659</i>	<i>22 356</i>	<i>20 145</i>	<i>17 935</i>	<i>15 725</i>	<i>13 515</i>	<i>11 304</i>	<i>9 094</i>	<i>6 883</i>	<i>4 673</i>	<i>2 463</i>	<i>535</i>	<i>159 478</i>
I.	Hiteltörlesztés és kamat mindösszesen	45 791	72 573	63 905	61 694	59 483	57 274	55 064	52 853	50 643	48 432	46 221	44 011	20 859	678 803

* Külföldi irányú kötelezettsége Kisújszállás Város Önkormányzatának nincsen.

A helyi önkormányzat költségvetési mérlege közgazdasági tagolásban

Megnevezés	2021. évi teljesítés	Megnevezés	2021. évi teljesítés
Működési bevételek		Felhalmozási bevételek	
Működési bevételek	101 299	Felhalmozási bevételek	12 598
Közhatalmi bevételek	389 865	Felhalmozási célú központi támogatások	40 000
Működési célú központi támogatások	511 271	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	283 460
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	212 803	Felhalmozási célú pénzeszköz átvétel	753
Működési célú pénzeszköz átvétel	9 570	Felhalmozási célú maradvány	806 075
Működési célú maradvány	140 360	Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	0
Működési célú finanszírozási bevételek	14 033		
Működési célú bevételek összesen:	1 379 201	Felhalmozási célú bevételek összesen:	1 142 886
Működési kiadások		Felhalmozási kiadások	
Személyi juttatás	319 944	Beruházási feladatok	445 800
Munkaadót terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	42 137	Felújítási feladatok	90 446
Dologi kiadások	460 115	Egyéb felhalmozási célú kiadások	11 837
Egyéb működési kiadások	133 094	Felhalmozási célú finanszírozási kiadások	35 600
Ellátottak pénzbeli juttatásai	15 405		
Működési célú finanszírozási kiadások	14 439		
Működési célú kiadások összesen:	985 134	Felhalmozási célú kiadások összesen:	583 683
Működési hiány/többlet	394 067	Felhalmozási hiány/többlet	559 203

A költségvetési évet követő három év keretszámai főbb csoportokban

1	Megnevezés	2021. évi tény	2022. évi terv	2023. évi terv	2024. évi terv
2	Működési bevételek				
3	Működési bevételek	101 299	106 712	111 117	112 784
4	Közhatalmi bevételek	389 865	350 000	350 000	350 000
5	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	724 074	922 533	593 036	491 473
6	Működési célú pénzeszköz átvétel	9 570	43 100	0	0
7	Működési célú maradvány	140 360	91 289	62 000	102 000
8	Működési célú finanszírozási bevételek	14 033	0	0	0
9	Működési célú bevételek összesen:	1 379 201	1 513 634	1 116 153	1 056 257
10	Felhalmozási bevételek				
11	Felhalmozási bevételek	12 598	15 085	0	0
12	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	323 460	3 203 606	719 339	436 169
13	Felhalmozási célú pénzeszköz átvétel	753	1 000	0	0
14	Felhalmozási célú maradvány	806 075	745 628	231 258	176 709
15	Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	0	0	0	0
16	Felhalmozási célú bevételek összesen:	1 142 886	3 965 319	950 597	612 878
17	BEVÉTELEK ÖSSZESEN:	2 522 087	5 478 953	2 066 750	1 669 135
18	Működési kiadások				
19	Személyi juttatás	319 944	393 168	422 057	426 278
20	Munkaadót terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	42 137	44 871	41 320	41 733
21	Dologi kiadások	460 115	768 005	528 893	534 182
22	Egyéb működési kiadások	133 094	118 179	145 340	146 793
23	Ellátottak pénzbeli juttatásai	15 405	25 240	25 901	26 000
24	Működési célú finanszírozási kiadások	14 439	14 033	0	0
25	Működési célú kiadások összesen:	985 134	1 363 496	1 163 511	1 174 986
	Felhalmozási kiadások				
26	Beruházási feladatok	445 800	1 920 194	718 709	389 620
27	Felújítási feladatok	90 446	2 080 197	139 980	59 980
28	Egyéb felhalmozási célú kiadások	11 837	67 152	3 000	3 000
29	Felhalmozási célú finanszírozási kiadások	35 600	47 914	41 550	41 549
30	Felhalmozási célú kiadások összesen:	583 683	4 115 457	903 239	494 149
31	KIADÁSOK ÖSSZESEN:	1 568 817	5 478 953	2 066 750	1 669 135

Önkormányzati összevont nettósított bevételek és kiadások előirányzata és teljesítése
2021.12.31.

I	Rovatrend	BEVÉTELEK																																		
		A	B	C	D	E	F		G		H		I		J		K		L		M		N		O		P		Q		R		S		T	
							Kötelező feladatok				Önként vállalt feladatok				Állami, államigazgatási feladatok				ÖSSZESEN		2021. évi eredeti előirányzat		2021. évi módosított előirányzat		Teljesítés 2021.12.31.		Teljesítés %-a		2021. évi eredeti előirányzat		2021. évi módosított előirányzat		Teljesítés 2021.12.31.		Teljesítés %-a	
					Megnevezés	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a			
2	B4		1.1		Kisipjszállási Művelődési Központ és Könyvtár működési bevételei	25 000	25 000	16 256	65,02%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	25 000	25 000	16 256	65,02%											
3	B4		1.2		Polgármesteri Hivatal működési bevételei	0			0,00%	0	0	0	0,00%	12 226	12 226	15 548	127,17%	12 226	12 226	15 548	127,17%	12 226	12 226	15 548	127,17%											
4	B4		1.3		Városi Önkormányzat működési bevételei	71 273	85 640	69 495	81,15%	16 470	16 470	0	0,00%	0	0	0	0,00%	87 743	102 110	69 495	68,06%															
5	B4		1.4		Tulajdonosi bevételek	30 000	30 000	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	30 000	30 000	0	0,00%															
6	B4		I.		Működési bevételek	126 273	140 640	85 751	60,97%	16 470	16 470	0	0,00%	12 226	12 226	15 548	127,17%	154 969	169 336	101 299	59,82%															
7	B3		2.1.1.		Magánszemélyek kommunális adója	0	464	503	108,41%	0	0	0	0,00%	35 000	34 536	34 536	100,00%	35 000	35 000	35 039	100,11%															
			2.1.2.		Építményadó	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%															
8	B3		2.1		Vagyoni típusú adók	0	464	503	0,00%	0	0	0	0,00%	35 000	34 536	34 536	100,00%	35 000	35 000	35 039	100,11%															
9	B3		2.2.1.		Állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység után fizetett helyi iparüzési adó	183 991	210 587	291 156	138,26%	83 477	53 977	52 267	96,83%	0	2 904	5 504	0,00%	267 468	267 468	348 927	130,46%															
10	B3		2.2.		Értékesítési és forgalmi adók	183 991	210 587	291 156	138,26%	83 477	53 977	52 267	96,83%	0	2 904	5 504	0,00%	267 468	267 468	348 927	130,46%															
11	B3		2.3.1.		Belföldi gépjárművek adójának a helyi önkormányzatot megillető része	0		0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%															
12	B3		2.3.		Gépjárműadók	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%															
13	B3		2.4.1.		Tartózkodás után fizetett idegenforgalmi adó	0		3 196	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	3 196	0,00%															
			2.4.2		Talajterhelési díj	3 000	3 000	865	28,83%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	3 000	3 000	865	28,83%															
14	B3		2.4.		Egyéb árhasználati és	3 000	3 000	4 061	135,37%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	3 000	3 000	4 061	135,37%															
15	B3		2.5.1.		Környezetvédelmi bírság	0	198	198	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	198	198	100,00%															
16	B3		2.5.2.		Szabálysértési pénz- és helyszíni bírság és a közlekedési szabályszegések után kiszabott közigazgatási bírság helyi önkormányzatot megillető része	500	500	113	22,60%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	500	500	113	22,60%															
17	B3		2.5.3.		Igazgatási szolgáltatási díjak	0			0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%															
18	B3		2.5.4.		Egyéb bírság	1 050	1 050	1 527	145,43%	0	0	0	0,00%	450	450	0	0,00%	1 500	1 500	1 527	101,80%															
19	B3		2.5.		Egyéb közhatalmi bevételek	1 550	1 748	1 838	105,15%	0	0	0	0,00%	450	450	0	0,00%	2 000	2 198	1 838	83,62%															
20	B3		2.6.		Jövedelemadók	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%															
21	B1		2.		Közhatalmi bevételek	188 541	215 799	297 558	137,89%	83 477	53 977	52 267	96,83%	35 450	37 890	40 040	105,67%	307 468	307 666	389 865	126,72%															
22	B1		3.1.1.		Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	124 593	125 798	125 798	100,00%	0	0	0	0,00%	149 632	150 096	150 096	100,00%	274 225	275 894	275 894	100,00%															
23	B1		3.1.2.		Települési önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása	62 996	54 097	54 097	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	62 996	54 097	54 097	100,00%															

Önkormányzati összevont nettósított bevételek és kiadások előirányzata és teljesítése 2021.12.31.

I	Rovatrend	A	B	C	D	E	Kötelező feladatok		Önként vállalt feladatok				Állam, államigazgatási feladatok				Q	R	S	T	
							2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat					Teljesítés 2021.12.31.
24	B1				Települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása	23 757	24 317	24 317	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	23 757	24 317	24 317	100,00%
25	B1				Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai	0	156 963	156 963	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	156 963	156 963	0,00%
26	B1			3.1.	Önkormányzati működési támogatásai	211 346	361 175	361 175	100,00%	0	0	0	0,00%	149 632	150 096	150 096	100,00%	360 978	511 271	511 271	100,00%
27	B1			3.2.1.	Önállóan működő intézmények egyéb működési célú támogatási államháztartáson belülről	0	0	263	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	263	0,00%
28	B1			3.2.2.	Polgármesteri Hivatal egyéb működési célú támogatási államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	6 969	6 969	7 456	106,99%	6 969	6 969	7 456	106,99%
29	B1			3.2.3.	Városi Önkormányzat egyéb működési célú támogatási államháztartáson belülről	385 850	317 914	205 084	64,51%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	385 850	317 914	205 084	64,51%
30	B1			3.2	Egyéb működési célú támogatások államháztartáson belülről	385 850	317 914	205 347	64,59%	0	0	0	0,00%	6 969	6 969	7 456	106,99%	392 819	324 883	212 803	65,50%
31	B1			3.3	Működési célú garancia- és kezességvállalásból származó megtérülések államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
32	B1			3.4.	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
33	B1			3.5.	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
34	B1			3.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	597 196	679 089	566 522	83,42%	0	0	0	0,00%	156 601	157 065	157 552	100,31%	753 797	836 154	724 074	86,60%
35	B6			4.1.1.	Önállóan működő intézmények egyéb működési pénzeszköz-átvétele államháztartáson kívülről	0	0	678	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	678	0,00%
36	B6			4.1.2.	Polgármesteri Hivatal működési pénzeszköz-átvétele államháztartáson kívülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%

Önkormányzati összevont nettósított bevételek és kiadások előirányzata és teljesítése
2021.12.31.

I	Rovatrend	A	B	C	D	Kötelező feladatok				Önként vállalt feladatok				Allami, államigazgatási feladatok				ÖSSZESEN		S	T
						E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R		
				Szám	Megnevezés	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a
37	B6			4.1.3	Városi Önkormányzat működési pénzeszközátvétele államháztartáson kívülről	0	0	8 892	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	8 892	0,00%
38	B6			4.1	Egyéb működési célú pénzeszközátvétel államh. kívülről	0	0	9 570	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	9 570	0,00%
39	B6			4.2	Működési célú garancia- és kezességvállalásból származó megtérülések államháztartáson kívülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
40	B6			4.3	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson kívülről	43 100	51 000	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	43 100	51 000	0	0,00%
41	B6			4.4	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele államháztartáson kívülről				0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
42	B6			4.	Működési célú pénzeszköz. átvétel	43 100	51 000	9 570	18,76%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	43 100	51 000	9 570	18,76%
43	1.				Működési bevételek	955 110	1 086 528	959 401	88,30%	99 947	70 447	52 267	74,19%	204 277	207 181	213 140	102,88%	1 259 334	1 364 156	1 224 808	89,79%
44	B5			1.1.1	Immateriális javak értékesítése	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
45	B5			1.1.2.	Ingatlanok értékesítése	12 746	12 746	12 598	98,84%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	12 746	12 746	12 598	98,84%
46	B5			1.1.3	Egyéb tárgyi eszközök értékesítése	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
47	B5			1.1.4	Részesedések értékesítése	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
48	B5			1.1.5	Részesedések megszűnéséhez kapcsolódó bevételek	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
49	B5			1.1	Tárgyi eszközök, immateriális javak értékesítése	12 746	12 746	12 598	98,84%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	12 746	12 746	12 598	98,84%
50	B5			1.	Felhalmozási bevételek	12 746	12 746	12 598	98,84%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	12 746	12 746	12 598	98,84%
51	B2			2.1.1	Központosított előirányzatokból fejlesztési célúak	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
52	B2			2.1.2	Fejlesztési célú támogatások	0	40 000	40 000	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	40 000	40 000	100,00%
53	B2			2.1	Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	40 000	40 000	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	40 000	40 000	100,00%
54	B2			2.2.1	Önállóan működő intézmények egyéb felhalmozási célú támogatását államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%

Önkormányzati összevont nettósított bevételek és kiadások előirányzata és teljesítése
2021.12.31.

I	Rovatrend	A	B	C	D	E				F				G				H				I				J				K				L				M				N				O				P				Q				R				S				T			
						Kötelező feladatok				Önként vállalt feladatok				Állami, államgazdasági feladatok				ÖSSZESEN																																																			
Megnevezés						2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a																																
55	B2			2.2.2.	Polgármesteri Hivatal egyéb felhalmozási célú támogatásai államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%																																
56	B2			2.2.3.	Városi Önkormányzat egyéb felhalmozási célú támogatásai államháztartáson belülről	432 168	407 772	283 460	69,51%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	432 168	407 772	283 460	69,51%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	432 168	407 772	283 460	69,51%	0	0	0	0,00%																																
57	B2			2.2	Egyéb felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	432 168	407 772	283 460	69,51%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	432 168	407 772	283 460	69,51%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	432 168	407 772	283 460	69,51%	0	0	0	0,00%																																
58	B2			2.3	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból származó megtérülések államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%																																
59	B2			2.4.	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%																																
60	B2			2.5.	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök igénybevétele államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%																																
61	B2			2.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	432 168	447 772	323 460	72,24%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	432 168	447 772	323 460	72,24%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	432 168	447 772	323 460	72,24%	0	0	0	0,00%																																
62	B7			3.1.1	Önállóan működő intézmények felhalmozási célú pénzeszköz átvétele	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%																																
63	B7			3.1.2	Polgármesteri Hivatal felhalmozási célú pénzeszköz átvétele	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%																																
64	B7			3.1.3	Városi Önkormányzat felhalmozási célú pénzeszköz átvétele	2 000	2 000	753	37,65%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	2 000	2 000	753	37,65%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	2 000	2 000	753	37,65%	0	0	0	0,00%																																
65	B7			3.1	Felhalmozási célú pénzeszköz átvétel áh. kívülről	2 000	2 000	753	37,65%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	2 000	2 000	753	37,65%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	2 000	2 000	753	37,65%	0	0	0	0,00%																																
66	B7			3.2	Felhalmozási célú garancia- és kezességvállalásból származó megtérülések államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%																																
67	B7			3.3	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök visszatérülése államháztartáson kívülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%																																

Önkormányzati összevont nettósított bevételek
és kiadások előirányzata és teljesítése
2021.12.31.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
1	Rovatrend	Szám	Megnevezés	Kötelező feladatok				Önként vállalt feladatok				Allami, államigazgatási feladatok				ÖSSZESEN				
				2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	
68	B7	3.4	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások költsönök igénybevétele államháztartáson kívülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0,00%
69	B7	3.	Felhalmozási célú pénzeszközök átvétel	2 000	2 000	753	37,65%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	2 000	2 000	753	37,65%	
70	B7	II.	Felhalmozási bevételek	446 914	462 518	336 811	72,82%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	446 914	462 518	336 811	72,82%	
71	B-A	A.	Költségvetési bevételek összesen:	1 402 024	1 549 046	1 296 212	83,68%	99 947	70 447	52 267	74,19%	204 277	207 181	213 140	102,88%	1 706 248	1 826 674	1 561 619	85,49%	
72	B8	1.1	Önállóan működő intézmények	0	664	664	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	664	664	100,00%		
73	B8	1.2	Polgármesteri Hivatal maradvány	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	828	828	100,00%	0	828	828	100,00%	
74	B8	1.3	Városi Önkormányzat maradvány	135 281	138 868	138 868	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	135 281	138 868	138 868	100,00%		
75	B8	1.	Működési célú maradvány igénybevétele	135 281	139 532	139 532	100,00%	0	0	0	0,00%	0	828	828	0,00%	135 281	140 360	140 360	100,00%	
76	B8	2.1	Önállóan működő intézmények	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
77	B8	2.2	Polgármesteri Hivatal maradvány	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
78	B8	2.3	Városi Önkormányzat maradvány	744 771	806 075	806 075	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	744 771	806 075	806 075	100,00%		
79	B8	2.	Felhalmozási célú maradvány igénybevétele	744 771	806 075	806 075	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	744 771	806 075	806 075	100,00%		
80	B8	III	Előző évek maradványának igénybevétele	880 052	945 607	945 607	100,00%	0	0	0	0,00%	0	828	828	100,00%	880 052	946 435	946 435	100,00%	
81	B8	B	Költségvetési hiány belső finanszírozására	880 052	945 607	945 607	100,00%	0	0	0	0,00%	0	828	828	100,00%	880 052	946 435	946 435	100,00%	
82	B8	1.	Hitel kölcsön felvétel államháztartáson kívülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
83	B8	2.	Belföldi értékpapírok bevételei	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
84	B8	3.	Belföldi finanszírozás bevételei	0	0	14 033	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	14 033	14 033	100,00%		
85	B8	4.	Külföldi finanszírozás bevételei	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
86	B8	IV	Működési célú finanszírozási bevételek	0	0	14 033	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	14 033	0,00%		
87	B8	1.	Hitel kölcsön felvétel államháztartáson kívülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
88	B8	2.	Belföldi értékpapírok bevételei	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
89	B8	3.	Belföldi finanszírozás bevételei	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
90	B8	4.	Külföldi finanszírozás bevételei	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
91	B8	VI	Felhalmozási célú finanszírozási bevételek	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
92	B8	C	Finanszírozási bevételek összesen:	0	0	14 033	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	14 033	0,00%		
93	D		BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (A+B+C)	2 282 076	2 494 653	2 255 852	90,43%	99 947	70 447	52 267	74,19%	204 277	208 009	213 968	102,86%	2 586 300	2 773 109	2 522 087	90,95%	

KIADÁSOK

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
1	Rovatrend	Szám	Megnevezés	Kötelező feladatok				Önként vállalt feladatok				Allami, államigazgatási feladatok				ÖSSZESEN				
				2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	
2	K1	1.1	Kisújszállási Művelődési Központ és	33 786	35 432	31 781	89,70%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	33 786	35 432	31 781	89,70%		
3	K1	1.2	Polgármesteri Hivatal	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	151 424	153 892	152 580	99,15%	151 424	152 580	152 580	99,15%	
4	K1	1.3	Kisújszállás Város Önkormányzata	155 809	156 785	135 063	86,15%	500	500	520	104,00%	0	0	0,00%	156 309	157 285	135 583	86,20%		
5	K1	1.	Személyi juttatások	189 595	192 217	166 844	86,80%	500	500	520	104,00%	151 424	153 892	152 580	99,15%	341 519	346 609	319 944	92,31%	
6	K2	2.1	Kisújszállási Művelődési Központ és	5 220	5 474	2 788	50,93%	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	5 220	5 474	2 788	50,93%		
7	K2	2.2	Polgármesteri Hivatal	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	23 345	24 781	24 255	97,88%	23 345	24 781	24 255	97,88%	
8	K2	2.3	Kisújszállás Város Önkormányzata	17 385	17 534	15 016	85,64%	258	258	278	30,23%	0	0	0,00%	17 643	17 792	15 094	84,84%		
9	K2	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és	22 605	23 008	17 804	77,38%	258	258	278	30,23%	23 345	24 781	24 255	97,88%	46 208	48 047	42 137	87,70%	

**Önkormányzati összevont nettósított bevételek
és kiadások előirányzata és teljesítése
2021.12.31.**

I	Rovatrend	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q		R	S	T	
																		ÖSSZESEN					
						Kötelező feladatok						Önként vállalt feladatok						Állami, államigazgatási feladatok					
Megnevezés						2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a		
10	K3		3.1		Kisújszállási Művelődési Központ és	42 183	41 947	31 493	75,08%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	42 183	41 947	31 493	75,08%		
11	K3		3.2		Polgármesteri Hivatal	18 450	18 450	18 450	100,00%	0	0	0	0,00%	29 508	31 036	27 868	89,79%	47 958	49 486	46 318	93,60%		
12	K3		3.3		Kisújszállás Város Önkormányzata	474 762	492 179	330 635	67,18%	98 339	68 839	51 669	75,06%	0	0	0	0,00%	573 101	561 018	382 304	68,14%		
13	K3	3.	Dologi kiadások			535 395	552 576	380 578	68,87%	98 339	68 839	51 669	75,06%	29 508	31 036	27 868	89,79%	663 242	652 451	460 115	70,52%		
14	K5		4.1		Kisújszállási Művelődési Központ és	4 500	4 500	3 294	73,20%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	4 500	4 500	3 294	73,20%		
15	K5		4.2		Polgármesteri Hivatal	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
16	K5		4.3		Kisújszállás Város Önkormányzata	139 524	155 707	129 800	83,36%	850	850	0	0,00%	0	0	0	0,00%	140 374	156 557	129 800	82,91%		
17	K5	4.	Egyéb működési kiadások			144 024	160 207	133 094	83,08%	850	850	0	0,00%	0	0	0	0,00%	144 874	161 057	133 094	82,64%		
18	K4		5.1		Kisújszállási Művelődési Központ és	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
19	K4		5.2		Polgármesteri Hivatal	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
20	K4		5.3		Kisújszállás Város Önkormányzata	26 240	26 240	15 405	58,71%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	26 240	26 240	15 405	58,71%		
21	K4	5.	Ellátottak pénzbeli juttatásai			26 240	26 240	15 405	58,71%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	26 240	26 240	15 405	58,71%		
22	K1-K	I.	Működési kiadások			917 859	954 248	713 725	74,79%	99 947	70 447	52 267	74,19%	204 277	209 709	204 703	97,61%	1 222 083	1 234 404	970 695	78,64%		
23	K6	1.	Beruházások			958 369	989 007	445 418	45,04%	0	0	0	0,00%	0	500	382	0,00%	958 369	989 507	445 800	45,05%		
24	K7	2.	Felújítások			352 809	440 287	90 446	25,54%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	352 809	440 287	90 446	25,54%		
25	K8	3.	Egyéb felhalmozási célú kiadások			3 000	58 872	11 837	20,11%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	3 000	58 872	11 837	20,11%		
26	K6-K	II.	Felhalmozási kiadások			1 314 178	1 488 166	547 701	36,80%	0	0	0	0,00%	0	500	382	0,00%	1 314 178	1 488 666	548 083	36,82%		
27	K1-K	E	Költségvetési kiadások összesen:			2 232 037	2 442 414	1 261 426	51,65%	99 947	70 447	52 267	74,19%	204 277	210 209	205 085	97,56%	2 536 261	2 723 070	1 518 778	55,77%		
28	K9	1.	Hitel kölcsönteljesítés állambáztartáson			0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
29	K9	2.	Belföldi értékpapírok kiadásai			0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
30	K9	3.	Belföldi finanszírozás kiadásai			14 439	14 439	14 439	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	14 439	14 439	14 439	100,00%		
31	K9	4.	Külföldi finanszírozás kiadásai			0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
32	K9	IV.	Működési célú finanszírozási kiadások			14 439	14 439	14 439	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	14 439	14 439	14 439	100,00%		
33	K9	1.	Hitel kölcsönteljesítés állambáztartáson 1. kivülről			35 600	35 600	35 600	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	35 600	35 600	35 600	100,00%		
34	K9	2.	Belföldi értékpapírok kiadásai			0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
35	K9	3.	Belföldi finanszírozás kiadásai			0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
36	K9	4.	Külföldi finanszírozás kiadásai			0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%		
37	K9	V.	Felhalmozási célú finanszírozási kiadások			35 600	35 600	35 600	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	35 600	35 600	35 600	100,00%		
38	K9	VI.	Költségvetési többlet felhasználáshoz kapcsolódó finanszírozási kiadások			50 039	50 039	50 039	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	50 039	50 039	50 039	100,00%		
39	K9	F	Finanszírozási kiadások összesen:			50 039	50 039	50 039	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	50 039	50 039	50 039	100,00%		
40	G		KIADÁSOK ÖSSZESEN (E+F)			2 282 076	2 492 453	1 311 465	52,62%	99 947	70 447	52 267	74,19%	204 277	210 209	205 085	97,56%	2 586 300	2 773 109	1 568 817	56,57%		

Kisújszállás Város Önkormányzata
2021. évi általános működéséhez és ágazati feladataihoz kapcsolódó támogatások elszámolása

1	Jogcím	Mennyiségi egység	Mutató	Fajlagos összeg (Ft)	Támogatás (Ft)	Elérés	Önkormányzat által az adott célra ténylegesen felhasznált összeg (Ft)
2	1	2	3	4	5	8	9=(8-7)
3	I. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK MŰKÖDÉSÉNEK ÁLTALÁNOS TÁMOGATÁSA						
4	I.1.a) Önkormányzati hivatal működésének támogatása - elismert hivatali létszám alapján	fő	27,33	5 492 000	150 096 360	0	150 096 360
5	I.1.ba) A zöldterület-gazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátásának támogatása				22 397 760	0	22 397 760
6	I.1.bb) Közvilágítás fenntartásának támogatása				32 720 000	0	32 720 000
7	I.1.bc) Köztemető fenntartással kapcsolatos feladatok támogatása				100 000	0	100 000
8	I.1.bd) Közutak fenntartásának támogatása				40 694 047	0	40 694 047
9	I.1.b) Település-üzemeltetéshez kapcsolódó feladatellátás támogatása összesen				95 911 807	0	95 911 807
10	I.1.c) Egyéb önkormányzati feladatok támogatása	fő	10 948	2 700	29 559 600	0	29 559 600
11	I.1.d) Lakott külterülettel kapcsolatos feladatok támogatása	fő	128	2 550	326 400	0	326 400
14	III. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLETI ÉS GYERMEKÉTKEZTETÉSI FELADATAINAK TÁMOGATÁSA						
15	III.2. Hozzájárulás a pénzügyi szociális ellátásokhoz	fő			37 486 466	0	37 486 466
16	III.5.a) A finanszírozás szempontjából elismert dolgozók bértámogatása	fő	2,80	2 430 000	6 804 000		6 804 000
17	III.5.b) Gyermekétkeztetés üzemeltetési támogatása	fő			9 207 213	-1 367 341	7 839 872
18	III.5.c) Rászoruló gyermekek szünidei étkeztetése		1 235	485	598 975	-59 170	539 805
19	III.5. Gyermekétkeztetés támogatása összesen:				16 610 188	-1 426 511	15 183 677
20	IV. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK KULTURÁLIS FELADATAINAK TÁMOGATÁSA						
21	IV.4. Települési önkormányzatok támogatása a nyilvános könyvtári és közművelődési feladatokhoz	fő	10 948	2 206	24 151 288	0	24 151 288
22	MINDÖSSZESEN:				354 142 109	-1 426 511	352 715 598

BEVÉTELEK																		
I	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	O	P	Q	R	S
1	Szám	Megnevezés	2021 évi eredeti előirányzat	2021 évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %=a	2021 évi eredeti előirányzat	2021 évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %=a	2021 évi eredeti előirányzat	2021 évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %=a	2021 évi eredeti előirányzat	2021 évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %=a
2	1	Működési bevételek	25 000	25 000	16 256	65,02%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	25 000	25 000	16 256	65,02%
3	2	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	263	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	263	0,00%
4	3	Működési célú pénzeszköz-átvétel	0	0	678	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	678	0,00%
5	4	MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK (1+2+3)	25 000	25 000	17 197	68,79%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	25 000	25 000	17 197	68,79%
6	5	Felhalmozási bevételek	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
7	6	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
8	7	Felhalmozási célú pénzeszköz-átvétel	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
9	8	FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK (5+6+7)	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
10	9	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN (4+8)	25 000	25 000	17 197	68,79%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	25 000	25 000	17 197	68,79%
11	10	Maradvány igénybevétele működési célú	0	664	664	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	664	664	100,00%
12	11	Maradvány igénybevétele felhalmozási célú	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
13	12	Önkormányzati támogatás	63 066	65 132	55 548	85,29%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	63 066	65 132	55 548	85,29%
14	13	BEVÉTELEK ÖSSZESEN: (9+10+11+12)	88 066	90 796	73 409	80,85%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	88 066	90 796	73 409	80,85%
KIADÁSOK																		
I	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	O	P	Q	R	S
1	Szám	Megnevezés	2021 évi eredeti előirányzat	2021 évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %=a	2021 évi eredeti előirányzat	2021 évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %=a	2021 évi eredeti előirányzat	2021 évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %=a	2021 évi eredeti előirányzat	2021 évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %=a
2	1	Személyi juttatások	33 786	35 432	31 781	89,70%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	33 786	35 432	31 781	89,70%
3	2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	5 220	5 474	2 788	50,93%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	5 220	5 474	2 788	50,93%
4	3	Dologi kiadások	42 183	41 947	31 493	75,08%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	42 183	41 947	31 493	75,08%
5	4	Egyéb működési célú kiadások	4 500	4 500	3 294	73,20%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	4 500	4 500	3 294	73,20%
6	5	Ellátottak pénzbeli juttatásai	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
7	6	MŰKÖDÉSI KIADÁSOK (1+2+3+4+5)	85 689	87 353	69 356	79,40%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	85 689	87 353	69 356	79,40%
8	7	Beruházások	2 377	3 443	2 496	72,49%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	2 377	3 443	2 496	72,49%
9	8	Felújítások	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
10	9	Egyéb fejlesztési célú kiadások	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
11	10	FELHALMOZÁSI KIADÁSOK (7+8+9)	2 377	3 443	2 496	72,49%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	2 377	3 443	2 496	72,49%
12	11	KIADÁSOK ÖSSZESEN (6+10)	88 066	90 796	71 852	79,14%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	88 066	90 796	71 852	79,14%
13	12	Intézmény részére járó központi támogatás	23 757	23 757	23 757	100,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	23 757	23 757	23 757	100,00%
14	13	Eltérés az önkormányzati támogatáshoz viszonyítva	39 309	41 375	31 791	76,84%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	39 309	41 375	31 791	76,84%
15	14	Éves engedélyezett létszámkeret (fő)	12,50	12,50	10,00	80,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	12,50	12,50	10,00	80,00%
16	15	Közfoglalkoztatottak száma (fő)	0,00	0,00	0,00	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00%

BEVÉTELEK																						
1	A Szám	B Megnevezés	C Kötelező feladatok				D Önként vállalt feladatok				E Állami, államigazgatási feladatok				F ÖSSZESEN							
			2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a				
2	1.	Intézményi működési bevételek	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	12 226	12 226	15 548	127,17%	12 226	12 226	15 548	127,17%
3	2.	Közhatalmi bevételek	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
4	3.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	6 969	6 969	7 456	106,99%	6 969	6 969	7 456	106,99%	6 969	6 969	7 456	106,99%
5	4.	Működési célú pénzeszköz-átvétel	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
6	5.	MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK (1+2+3+4)	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	19 195	19 195	23 004	119,84%	19 195	19 195	23 004	119,84%	19 195	19 195	23 004	119,84%
7	6.	Felhalmozási bevételek	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
8	7.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
9	8.	Felhalmozási célú pénzeszköz-átvétel	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
10	9.	FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK (7+8)	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
11	10.	KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN (5+9)	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	19 195	19 195	23 004	119,84%	19 195	19 195	23 004	119,84%	19 195	19 195	23 004	119,84%
12	11.	Maradvány igénybevétele működési célú	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	828	828	0,00%	0	828	828	100,00%	0	828	828	100,00%
13	12.	Maradvány igénybevétele felhalmozási célú	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%
14	13.	Önkormányzati támogatás	18 450	18 450	18 450	100,00%	0	0	0	0,00%	185 082	190 186	190 136	99,97%	203 532	208 636	208 586	99,98%				
15	14.	BEVÉTELEK ÖSSZESEN (10+11+12+13)	18 450	18 450	18 450	100,00%	0	0	0	0,00%	204 277	210 209	213 968	101,79%	222 727	228 659	232 418	101,64%				
KIADÁSOK																						
1	A Szám	B Megnevezés	C Kötelező feladatok				D Önként vállalt feladatok				E Állami, államigazgatási feladatok				F ÖSSZESEN							
			2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %-a				
2	1.	Személyi juttatások	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	151 424	153 892	152 580	99,15%	151 424	153 892	152 580	99,15%				
3	2.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	23 345	24 781	24 255	97,88%	23 345	24 781	24 255	97,88%				
4	3.	Dologi kiadások	18 450	18 450	18 450	100,00%	0	0	0	0,00%	29 508	31 036	27 868	89,79%	47 958	49 486	46 318	93,60%				
5	4.	Egyéb működési célú kiadások	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%				
6	5.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%				
7	6.	MŰKÖDÉSI KIADÁSOK (1+2+3+4+5)	18 450	18 450	18 450	100,00%	0	0	0	0,00%	204 277	209 709	204 703	97,61%	222 727	228 159	223 153	97,81%				
8	7.	Beruházások	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	500	382	76,40%	0	500	382	76,40%				
9	8.	Felújítások	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%				
10	9.	Egyéb fejlesztési célú kiadások	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%				
11	10.	FELHALMOZÁSI KIADÁSOK (7+8+9)	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	0	500	382	0,00%	0	500	382	0,00%				
12	11.	KIADÁSOK ÖSSZESEN (6+10)	18 450	18 450	18 450	100,00%	0	0	0	0,00%	204 277	210 209	205 085	97,61%	222 727	228 659	223 535	97,76%				
13	12.	Intézmény részére járó központi támogatás	18 450	18 450	18 450	100,00%	0	0	0	0,00%	149 632	150 096	150 096	100,00%	168 082	168 546	168 546	100,00%				
14	13.	Eltérés az önkormányzati támogatáshoz viszonyítva	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	35 450	40 090	40 040	99,88%	35 450	40 090	40 040	99,88%				
15	14.	Eves engedélyezett létszámkeret (fő)	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00%	41,50	41,50	41,50	100,00%	41,50	41,50	39,00	93,98%				
16	15.	Közfoglalkoztatottak száma (fő)	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00%				

5. cím

A Kisújszállás Város önkormányzata által folyósított ellátások előirányzata és teljesítése

I	A	B	C	D	E	F	G	H
Kisújszállás Város Önkormányzata								
2	Szám	Megnevezés	Ellátottak tervezett száma (fő)	Ellátottak tényleges száma (fő)	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés 2021. 12.31.	Teljesítés %-a
3	1	Egyszeri, rendkívüli segély	1 074	841	5 760	5 760	6 371	110,61%
4	2	Méltányossági közgyógyellátás továbbfolyósítása	10	0	840	840	0	0,00%
5	3	Közzolgáltatások díjának támogatása (lakásfenntartási támogatás)	400	240	17 600	17 600	8 396	47,70%
6	4	Köztemetés	10	4	1 680	1 680	638	37,98%
7	5	Helyi közlekedés támogatása	50	3	360	360	0	0,00%
8	6	Ellátottak pénzbeli juttatásai	1 544	1 088	26 240	26 240	15 405	58,71%

Tartalékok
1. alcím **Általános tartalék**

	A	B	C	D
1	szám	Megnevezés	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat
2	1.	Évközi többletfeladatok, jogszabályváltozások miatti költségek fedezetére	5 000	5 000
3		Általános tartalék összesen:	5 000	5 000

2. alcím **Működési céltartalék**

	A	B	C	D
1	szám	Megnevezés	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat
2	1.	Kisújszállási Művelődési Központ es Könyvtár érdekltség-növelő pályázat saját erő biztosítás	2 500	2 500
3		Működési céltartalék összesen:	2 500	2 500

3. alcím **Felhalmozási céltartalék**

	A	B	C	D
1	szám	MEGNEVEZÉS	eredeti eredeti előirányzat	módosított módosított előirányzat
2	1.		0	0
3		Felhalmozási céltartalék összesen:	0	0

**A hiteltörlesztés, és kötvénybevitel kiadásai, működési, felhalmozási cél szerinti tagolásban, valamint a kamatok bemutatása felhalmozási és működési bontásban
2021.12.31.**

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	F e d e z e t										
2	Megnevezése	2021. évi eredeti előirányzat	2021. évi módosított előirányzat	Teljesítés 2021.12.31.	Teljesítés %- a	Átvett összeg	Pályázat	Saját erő	ÁFA vissza- térítés	Fejlesztési célhitel/ részletre vásárlás	Maradvány
3	Fejlesztési hitel törlesztés	35 600	35 600	35 600	100,00%	0	0	35 600	0	0	0
4	Működési célú hitel törlesztés	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0
5	Hiteltörlesztés mindösszesen:	35 600	35 600	35 600	100,00%	0	0	35 600	0	0	0
6	Fejlesztési hitelek kamatai	9 849	10 536	10 191	96,73%	0	0	10 191	0	0	0
7	Működési hitelek kamatai	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0
8	Hitelkamatok mindösszesen:	9 849	10 536	10 191	96,73%	0	0	10 191	0	0	0
9	Hiteltörlesztésre és kamatra mindösszesen:	45 449	46 136	45 791	99,25%	0	0	45 791	0	0	0

Beruházási feladatok előirányzata és teljesítése
2021.12.31.

1	A Szám	B Megnevezés	C 2021 évi előirányzat	D 2021. évi módosított előirányzat	E Teljesítés 2021.12.31.	F Teljesítés %-a	G Átvett összeg	H Pályázat	I F e d e z e t				L Maradvány
									J Saját erő	K ÁFA vissza- térülés	L Fejlesztési céll hitel	M Maradvány	
1. Kísújszállási Művelődési Központ és Könyvtár beruházási kiadásai feladatként													
3	1.1	Könyvtári könyv vásárlás, kis értékű tárgyi eszköz vásárlás	2 377	2 377	2 496	105,01%	0	0	2 496	0	0	0	
4	Összesen:		2 377	2 377	2 496	105,01%	0	0	2 496	0	0	0	
2. Kísújszállási Polgármesteri Hivatal beruházási kiadások feladatonként													
6	2.1	Kis értékű tárgyi eszköz vásárlás	0	500	382	76,40%	0	0	382	0	0	0	
7	Összesen:		0	500	382	76,40%	0	0	382	0	0	0	
3. Kísújszállás Város Önkormányzata beruházási kiadásai feladatonként													
9	3.1	Új induló beruházások előkészítési költségei	26 750	6 762	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	
10	3.2	TOP-3.2.2-JN1-2016-00010 Kisérőgáz és napenergia hasznosítása Kísújszálláson	12 976	25 051	25 051	100,00%	0	0	0	0	0	25 051	
11	3.3	A szegregátumok felszámolásának elősegítése Kísújszálláson TOP-4.3.1-16-JN1-2020-0009	254 000	253 800	2 330	0,92%	0	2 330	0	0	0	0	
12	3.4	Komplex programok megvalósítása Kísújszálláson TOP-5.2.1-15-JN1-2020-0007	3 670	3 670	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	
13	3.5	A kísújszállási sportcsarnok beruházás előkészítése 1766/2020. (XI. 11.) Korm. Határozat	123 966	122 766	8 503	6,93%	0	0	0	0	0	8 503	
14	3.6	TOP-1.4.1-15-JN1-2016-00035 Bölcsőde építése Kísújszálláson	453 961	453 961	341 648	75,26%	0	0	0	0	0	341 648	
15	3.7	VP6-7.2.1.4-17 Máriaalaka településrész egészséges ivóvízzel történő ellátása	46 413	46 413	13 924	30,00%	0	0	0	0	0	13 924	
16	3.8	Városfejlesztési célú ingatlanok vásárlása	20 000	20 000	1 701	8,51%	0	0	1 701	0	0	0	
17	3.9	A Néprajzi Kiállítóterem kiállítási tárgyaknak állományvédelméhez szükséges anyagok, eszközök beszerzése A2025/N8162	1 056	888	888	100,00%	0	0	0	0	0	888	
18	3.10	Futókör önerő	13 200	13 200	13 200	100,00%	0	0	0	0	0	13 200	
19	3.11	Kumánia Gyógyfürdő Kft. törzstőke pótlás	0	29 500	29 500	100,00%	0	0	29 500	0	0	0	
20	3.12	Kamera beszerzése	0	5 753	2 953	51,33%	0	0	2 953	0	0	0	
21	3.13	Kis értékű tárgyi eszköz vásárlás	0	2 084	2 081	99,86%	0	0	2 081	0	0	0	
22	3.14	Közmunka program tárgyi eszköz vásárlás	0	1 716	1 143	66,61%	1 143	0	0	0	0	0	
23	Összesen:		955 992	985 564	442 922	44,94%	1 143	2 330	36 235	0	0	403 214	
24	MINDÖSSZESEN:		958 369	988 441	445 800	45,10%	1 143	2 330	39 113	0	0	403 214	

Felújítási feladatok célonkénti előirányzata és teljesítése
2021. 12.31.

A Szám	B Megnevezés	C 2021. évi előirányzat	D 2021. évi módosított előirányzat	E Teljesítés 2021.12.31.	F Teljesítés %-a	F e d e z e t					L Maradvány
						G Átvett összeg	H Pályázat	I Saját erő	J ÁFA vissza- térülés	K Fejlesztési célhite	
1. Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár felújítási feladatai célonként											
1.1		0	0	0	0,00%	0	0	0		0	0
	Összesen:	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0
2. Kisújszállási Polgármesteri Hivatal felújítási feladatai célonként											
2.1				0	0,00%	0	0	0	0	0	0
	Összesen:	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0
3. Kisújszállás Város Önkormányzata felújítási kiadásai feladatonként											
3.1	A Gyalpár utca, a Nagy Imre utca és a Csorbai utca egyes szakaszának felújítása és a Kert utca felújítása BMÖFT/334-10/2020.	57 085	57 085	57 085	100,00%	0	0	0	0	0	57 085
3.2	Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása	53 333	71 307	740	1,04%	0	0	740	0	0	0
3.3	Vis major pályázat (Dália telepi csatornapart)	36 365	36 365	0	0,00%	0	0	0	0	0	0
3.4	Ebrendészeti telep felújítás	5 000	5 000	0	0,00%	0	0	0	0	0	0
3.5	Ivóvíz és szennyvízfejlesztési költségek	45 720	107 024	17 422	16,28%	0	0	0	0	0	17 422
3.6	Víziközmű fejlesztési pályázat	130 307	130 307	0	0,00%	0	0	0	0	0	0
3.7	Erzsébet liget járdafelújítás	14 999	14 999	14 999	100,00%	0	0	14 999	0	0	0
3.8	Zártkertes pályázatok	10 000	18 000	0	0,00%	0	0	0	0	0	0
3.9	A szegregátumok felszámolásának elősegítése Kisújszálláson TOP-4.3.1-16-JN1-2020-0009	0	200	200	100,00%	0	200	0	0	0	0
	Összesen:	352 809	440 287	90 446	20,54%	0	200	15 739	0	0	74 507
	MINDÖSSZESEN:	352 809	440 287	90 446	20,54%	0	200	15 739	0	0	74 507

A Szám	B Megnevezés	C 2021. évi előirányzat	D 2021. évi módosított előirányzat	E Teljesítés 2021.12.31.	F Teljesítés %-a	G		J e d e z e t			L Maradvány
						Átvett összeg	Pályázat	I Saját erő	J ÁFA vissza- térülés	K Fejlesztési célhite	
1. Kísújszállási Művelődési Központ és Könyvtár egyéb felhalmozási kiadásai											
1.1		0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0
	Osszesen:	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0
2. Kísújszállási Polgármesteri Hivatal egyéb felhalmozási kiadásai											
2.1	0	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0
	Osszesen:	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0	0
3. Kísújszállás Város Önkormányzata egyéb felhalmozási kiadások											
3.1	Iljű házasok támogatása	3 000	3 000	3 300	110,00%	0	0	3 300	0	0	0
3.2	Visszafizetendő támogatás	0	55 572	8 537	15,36%	0	0	8 537	0	0	0
	Osszesen:	3 000	58 572	11 837	20,21%	0	0	11 837	0	0	0
	MINDÖSSZESEN:	3 000	58 572	11 837	20,21%	0	0	11 837	0	0	0

Európai Uniói támogatással megvalósuló programok, projektek bevételei, kiadásai, valamint az önkormányzaton kívüli ilyen projektekhez történő hozzájárulások előirányzata és teljesítése

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	
1	Szám	Megnevezés	Működési bevételek		Felhalmozási bevételek	Felhalmozási bevételek		Pénzjogalom nélküli bevételek		Fejlesztési hitel	Bevételek összesen	Személyi juttatások	Munkaadói terhelő járulékok	Dologi kiadások	Egyéb működési célú kiadások	Ellátottak pénzbeli juttatása	Működési kiadások összesen	Felhalmozási kiadások (beruházások, felújítások és az egyéb felhalmozási célú kiadások)	KIADÁSOK ÖSSZESEN	
2			Támogatásértéki működési bevétel	Működési célú átvett pe.		Támogatásértéki felhalmozási bevétel	Felhalmozási célú átvett pe.	Működési célú	Felhalmozási célú											
3			3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
4	1. alcím Városi önkormányzat költségvetésében tervezett projektek:																			
5	1.	TOP-3.2.2-JNI-2016-00010 Kísérőgáz és napenergia hasznosítása Kisújszálláson	Eredeti ei	0	11 797	0	0	0	0	0	11 797	0	0	0	0	0	0	12 976	12 976	
			Módosított ei	0	11 797	0	0	0	0	0	11 797	0	0	0	0	0	0	25 051	25 051	
			Teljesítés	0	11 797	0	0	0	0	0	11 797	0	0	0	0	0	0	25 051	25 051	
6	2.	A szegregátumok felszámolásának elősegítése Kisújszálláson TOP-4.3.1-16-JNI-2020-0009	Eredeti ei	52 919	0	0	254 000	0	0	0	306 919	0	51 922	997	0	0	0	52 919	254 000	306 919
			Módosított ei	52 919	0	0	253 800	0	0	0	306 719	0	51 922	997	0	0	0	52 919	253 800	306 719
			Teljesítés	15	0	0	2 330	0	0	0	2 345	0	0	15	0	0	0	15	2 330	2 345
7	3.	Komplex programok megvalósítása Kisújszálláson TOP-5.2.1-15-JNI-2020-0007	Eredeti ei	2 666	0	0	3 670	0	0	0	6 336	0	555	2 111	0	0	0	2 666	3 670	6 336
			Módosított ei	2 666	0	0	3 670	0	0	0	6 336	0	555	2 111	0	0	0	2 666	3 670	6 336
			Teljesítés	1 092	0	0	0	0	0	0	1 092	0	0	1 092	0	0	0	1 092	0	1 092
8	5.	TOP-1.4.1-15-JNI-2016-00035 Bölcsőde építése Kisújszálláson	Eredeti ei	0	0	0	0	121 570	453 961	0	575 531	0	0	121 570	0	0	0	121 570	453 961	575 531
			Módosított ei	0	0	0	0	121 570	453 961	0	575 531	0	0	121 570	0	0	0	121 570	453 961	575 531
			Teljesítés	0	0	0	0	92 253	341 678	0	433 931	0	0	92 253	0	0	0	92 253	341 678	433 931
9	6.	TOP-5.3.1-16-JNI-2017-00006 Kistérségi projekt eszközbeszerzés	Eredeti ei	0	0	0	0	13 711	0	0	13 711	0	0	13 711	0	0	0	13 711	0	13 711
			Módosított ei	0	0	0	0	13 711	0	0	13 711	0	0	13 711	0	0	0	13 711	0	13 711
			Teljesítés	0	0	0	0	6 045	0	0	6 045	0	0	6 045	0	0	0	6 045	0	6 045
10	7.	VP6-7.2.1.4-17 Mánalaka településrész egészséges ivóvízzel történő ellátása	Eredeti ei	0	0	0	46 413	0	0	0	46 413	0	0	0	0	0	0	0	46 413	46 413
			Módosított ei	0	0	0	46 413	0	0	0	46 413	0	0	0	0	0	0	0	46 413	46 413
			Teljesítés	0	0	0	13 924	0	0	0	13 924	0	0	0	0	0	0	0	13 924	13 924
11	12.	ÖSSZESEN:	Eredeti ei	55 585	11 797	0	304 083	0	135 281	453 961	0	960 707	0	52 477	138 389	0	0	190 866	771 020	961 886
			Módosított ei	55 585	11 797	0	303 883	0	135 281	453 961	0	960 507	0	52 477	138 389	0	0	190 866	782 895	973 761
			Teljesítés	1 107	11 797	0	16 254	0	98 298	341 678	0	469 134	0	0	99 405	0	0	99 405	382 983	482 388

**A létszám-keret és az átlagos statisztikai állományi létszám alakulása
2021. év**

I. Intézményekben foglalkoztatottak éves létszámkerete

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1		2021. január 1-jei engedélyezett létszámkeret			2021. december 31. engedélyezett létszámkeret			Éves átlagos statisztikai állományi létszám		
2	Intézmény megnevezése	szakmai	intézmény üzemeltetési	Összesen	szakmai	intézmény üzemeltetési	Összesen	szakmai	intézmény üzemeltetési	Összesen
3		fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő
4	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	9,000	3,500	12,500	9,000	3,500	12,500	7,000	2,500	9,500
5	Intézmények összesen	9,000	3,500	12,500	9,000	3,500	12,500	7,000	2,500	9,500

II- III. A Kisújszállás Város Önkormányzatánál és a Kisújszállási Polgármesteri Hivatalban foglalkoztatottak éves létszám-előirányzatának és átlagos statisztikai állományi létszámának alakulását

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1		2021. január 1. engedélyezett létszám előirányzat			2021. december 31. engedélyezett létszám előirányzat			Átlagos statisztikai állományi létszám		
2		Polgármesteri Hivatali foglalkoztatás	Önkormányzati foglalkoztatás	Összesen	Polgármesteri Hivatali foglalkoztatás	Önkormányzati foglalkoztatás	Összesen	Polgármesteri Hivatali foglalkoztatás	Önkormányzati foglalkoztatás	Összesen
3	Megnevezés									
4	Polgármester	0,00	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00
5	alpolgármester	0,00	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00
6	Köztisztviselő	36,00	0,00	36,00	36,00	0,00	36,00	36,00	0,00	36,00
7	MT hatálya alá tartozó munkavállaló	5,50	5,00	10,50	5,50	5,00	10,50	5,50	5,00	10,50
8	Összesen:	41,50	7,00	48,50	41,50	7,00	48,50	41,50	7,00	48,50

	A	B	C	D
1	Önkormányzat mindösszesen	Létszám-előirányzat 2021. január 1.	Létszám-előirányzat 2021. december 31.	Átlagos statisztikai állományi létszám
2	Intézmények	12,500	12,500	9,500
3	Kisújszállás Város Önkormányzata	7,00	7,00	7,00
4	Polgármesteri Hivatal	41,50	41,50	41,50
5	Közfoglalkoztatás	93,00	93,00	78,00
6	ÖSSZESEN:	154	154	136

	A	B	C	D	E	F
			Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	Kisújszállási Polgármesteri Hivatal	Kisújszállás Város Önkormányzata	Mindösszesen
1	sorszám	Megnevezés				
2	A/I	Immateriális javak	0	0	1 178	1 178
3	A/II	Tárgyi eszközök	68 715	49 336	10 981 316	11 099 367
4	A/III	Befektetett pénzügyi eszközök	0	0	177 568	177 568
5	A	NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ BEFEKTETETT ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	68 715	49 336	11 160 062	11 278 113
6	B	NEMZETI VAGYONBA TARTOZÓ FORGÓESZKÖZÖK ÖSSZESEN	0	552	2 290	2 842
7	C/II	Pénztárak, csekkek, betétkönyvek	59	58	66	183
8	C/III	Forintszámlák	1 391	8 359	995 957	1 005 707
9	C	PÉNZESZKÖZÖK	1 450	8 417	996 023	1 005 890
10	D/I	Költségvetési évben esedékes követelések	24	400	48 628	49 052
11	D/II	Költségvetési évet követően esedékes követelések	401	206	54 039	54 646
12	D/III	Követelés jellegű sajátos elszámolások	107	466	23 212	23 785
13	D/	KÖVETELÉSEK	532	1 072	125 879	127 483
14	E/I	Előzetesen felszámított áfa elszámolása	348	584	6 533	7 465
15	E/II	Fizetendő áfa elszámolása	-368	-862	-4 608	-5 838
16	E/	EGYÉB SAJÁTOS ELSZÁMOLÁSOK	-20	-278	1 925	1 627
17		ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	70 677	59 099	12 286 179	12 415 955
18	G/	SAJÁT TŐKE	51 410	40 809	8 083 067	8 175 286
19	H/I	Költségvetési évben esedékes kötelezettségek	64	0	662	726
20	H/II	Költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek	4 074	5 277	574 485	583 836
21	H/III	Kötelezettség jellegű sajátos elszámolások	0		76 304	76 304
22	H/	KÖTELEZETTSÉGEK	4 138	5 277	651 451	660 866
23	J/	PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	15 129	13 013	3 551 661	3 579 803
24		FORRÁSOK ÖSSZESEN	70 677	59 099	12 286 179	12 415 955

	A	B	C	D	E
	Megnevezés	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	Kisújszállási Polgármesteri Hivatal	Kisújszállás Város Önkormányzata	Mindösszesen
1					
2	01 Alaptevékenység költségvetési bevételei	17 197	23 004	1 521 418	1 561 619
3	02 Alaptevékenység költségvetési kiadásai	71 852	223 535	1 223 391	1 518 778
4	03 Alaptevékenység költségvetési egyenlege (=01-02)	-54 655	-200 531	298 027	42 841
5	04 Alaptevékenység finanszírozási bevételei	56 212	209 414	958 976	1 224 602
6	05 Alaptevékenység finanszírozási kiadásai			314 173	314 173
7	06 II. Alaptevékenység finanszírozási egyenlege (=03-04)	56 212	209 414	644 803	910 429
8	07 A) Alaptevékenység maradványa (=±I±II)	1 557	8 883	942 830	953 270
9	08 Vállalkozási tevékenység költségvetési bevételei	0	0	0	0
10	09 Vállalkozási tevékenység költségvetési kiadásai	0	0	0	0
11	10 III Vállalkozási tevékenység költségvetési egyenlege (=08-09)	0	0	0	0
12	11 Vállalkozási tevékenység finanszírozási bevételei	0	0	0	0
13	12 Vállalkozási tevékenység finanszírozási kiadásai	0	0	0	0
14	13 IV Vállalkozási tevékenység finanszírozási egyenlege (=11-12)	0	0	0	0
15	14 B) Vállalkozási tevékenység maradványa (=±III±IV)	0	0	0	0
16	15 C) Összes maradvány (=A+B)	1 557	8 883	942 830	953 270
17	16 D) Alaptevékenység kötelezettségvállalással terhelt maradványa	1 557	8 883	942 830	953 270
18	17 E) Alaptevékenység szabad maradványa (=A-D)	0	0	0	0
19	18 F) Vállalkozási tevékenységet terhelő befizetési kötelezettség (=B*0,1)	0	0	0	0
20	19 G) Vállalkozási tevékenység felhasználható maradványa (=B-F)	0	0	0	0

Kimutatás
a Kisújszállási Művelődési Központ, a Kisújszállási Polgármesteri Hivatal és a Városi Önkormányzat
2021.
évi maradványáról

	A	B	E	F	G	H
	Intézmény megnevezése	Megállapított maradvány a 4/2013 (I.11.) Korm.rendelet 7/A melléklete szerint	Irányító szerv döntése alapján maradványt módosító tétel (kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány) az áht. 86. § (5) bekezdése alapján	Intézménynél maradó maradvány	2022. évi eredeti költségvetésben tervezett maradvány	2022. évi költségvetést módosító összeg
1						
2	1	2	3	4	5	6
3	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	1 557	0	1 557	0	1 557
4	Kisújszállási Polgármesteri Hivatal	8 883	0	8 883	0	8 883
5	Kisújszállás Város Önkormányzata	942 830	0	942 830	836 917	105 913
6	Önkormányzat összesen:	953 270	0	953 270	836 917	116 353

17. melléklet
a /2022. (V. .)
önkormányzati rendelethez

RÉSZLETEZŐ KIMUTATÁS
a 16. melléklethez

ezer forint

A	B	C	D	E
sorsz.	MEGNEVEZÉS	2021. évi maradvány	2022. évi eredeti előirányzat	2022. évi módosító ei.
1				
2 1.	Szállítói tartozások és szociális hozzájárulási adó	8 883	0	8 883
4	Kisújszállási Polgármesteri Hivatal	8 883	0	8 883
5 1.	Szállítói tartozások	1 557	0	1 557
6	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	1 557	0	1 557
7 1.	Pályázatok működési kiadásai	91 289	91 289	0
8 2.	Jótéjesítési biztosítékok	36 068	0	36 068
9 3.	Zárolások feloldására	60 410	0	60 410
10 4.	2021. évi központi támogatás visszafizetése	1 526	0	1 526
11	Kisújszállás Város Önkormányzata	189 293	91 289	98 004
14	MŰKÖDÉSI PÉNZMARADVÁNY	199 733	91 289	108 444

A	B	C	D	E
sorsz.	MEGNEVEZÉS	2021. évi maradvány	2022. évi eredeti előirányzat	2022. évi módosító ei.
1				
2 1.	2022. évi feljesztésekre önerő biztosítása	753 537	745 628	7 909
3	Kisújszállás Város Önkormányzata	753 537	745 628	7 909
4	FELHALMOZÁSI CÉLÚ PÉNZMARADVÁNY	753 537	745 628	7 909

Ssz	A		B	C
	Megnevezés	Eszközök	Bruttó érték	Nettó érték
1		Eszközök		
2	A) Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök		16 610 884	11 278 113
3	I. Immateriális javak		76 985	1 178
4	1. Vagyoni értékű jogok		20 039	1 178
5	forgalomképtelen törzsvagyon			
6	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon		0	0
7	korlátozottan forgalomképes vagyon		1 192	1 178
8	Üzleti vagyon		0	0
9	"0"-ra leírt vagyon		18 847	0
10	2. Szellemi termékek		56 946	0
11	forgalomképtelen törzsvagyon		0	0
12	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon		0	0
13	korlátozottan forgalomképes vagyon		0	0
14	Üzleti vagyon		0	0
15	"0"-ra leírt vagyon		56 946	0
16	3. Immateriális javak értékhelyesbítése		0	0
17	forgalomképtelen törzsvagyon		0	0
18	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon		0	0
19	korlátozottan forgalomképes vagyon		0	0
20	Üzleti vagyon		0	0
21	II. Tárgyi eszközök		16 342 387	11 099 367
22	1. Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok		14 861 034	10 427 106
23	forgalomképtelen törzsvagyon		4 391 262	2 939 864
24	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon		0	0
25	korlátozottan forgalomképes vagyon		7 423 451	5 157 196
26	Üzleti vagyon		2 940 833	2 330 046
27	"0"-ra leírt vagyon		105 488	0
28	2. Gépek, berendezések, felszerelések, járművek		974 637	165 545
29	forgalomképtelen törzsvagyon		46 358	46 358
30	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon		0	0
31	korlátozottan forgalomképes vagyon		315 707	89 065
32	Üzleti vagyon		51 183	30 122
33	"0"-ra leírt vagyon		561 389	0
34	3. Tenyészállatok		0	0
35	forgalomképtelen törzsvagyon		0	0
36	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon		0	0
37	korlátozottan forgalomképes vagyon		0	0
38	Üzleti vagyon		0	0
39	"0"-ra leírt vagyon		0	0
40	4. Beruházások, felújítások		506 716	506 716
41	forgalomképtelen törzsvagyon		506 716	506 716
42	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon		0	0
43	korlátozottan forgalomképes vagyon		0	0
44	Üzleti vagyon		0	0
45	"0"-ra leírt vagyon		0	0
46	5. Tárgyi eszközök értékhelyesbítése		0	0
47	forgalomképtelen törzsvagyon		0	0
48	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon		0	0
49	korlátozottan forgalomképes vagyon		0	0
50	Üzleti vagyon		0	0
51	III. Befektetett pénzügyi eszközök		191 512	177 568
52	1. Tartós részesedések		191 512	177 568
53	forgalomképtelen törzsvagyon		146 092	146 092
54	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon		0	0
55	korlátozottan forgalomképes vagyon		0	0
56	Üzleti vagyon		45 420	31 476
57	2. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok		0	0
58	forgalomképtelen törzsvagyon		0	0
59	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon		0	0
60	korlátozottan forgalomképes vagyon		0	0
61	Üzleti vagyon		0	0
62	3. Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése		0	0
63	forgalomképtelen törzsvagyon		0	0
64	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon		0	0
65	korlátozottan forgalomképes vagyon		0	0

Ssz.	Megnevezés	Bruttó érték	Nettó érték
66	Üzleti vagyon	0	0
67	IV. Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök	0	0
68	1. Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök	0	0
69	forgalomképtelen törzsvagyon	0	0
70	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon	0	0
71	korlátozottan forgalomképes vagyon	0	0
72	Üzleti vagyon	0	0
73	"0"-ra leírt vagyon	0	0
74	2. Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök értékhelyesítése	0	0
75	forgalomképtelen törzsvagyon	0	0
76	nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű törzsvagyon	0	0
77	korlátozottan forgalomképes vagyon	0	0
78	Üzleti vagyon	0	0
79	B) Nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközök		2 842
80	I. Készletek		2 842
81	1. Vásárolt készletek		552
82	2. Átsorolt, követelés fejében átvett készletek		0
83	3. Egyéb készletek		0
84	4. Befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek		2 290
85	5. Növedék-, hizó és egyéb állatok		0
86	II. Értékpapírok		0
87	1. Nem tartós részesedések		0
88	2. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok		0
89	C) Pénzeszközök		1 005 890
90	I. Lekötött bankbetétek		0
91	1. Ezen túli lejáratú forint lekötött bankbetétek		0
92	2. Ezen túli lejáratú deviza lekötött bankbetétek		0
93	II. Pénztárak, csekkék, betétkönyvek		183
94	1. Forintpénztár		183
95	2. Valutapénztár		0
96	3. Betétkönyvek, csekkék, elektronikus pénzeszközök		0
97	III. Forintszámlák		1 005 707
98	1. Kincstárban kívüli forintszámlák		583 744
99	2. Kincstárban vezetett forintszámlák		421 963
100	IV. Devizaszámlák		0
101	1. Kincstárban kívüli devizaszámlák		0
102	2. Kincstárban vezetett devizaszámlák		0
103	D) Követelések		127 483
104	I. Költségvetési évben esedékes követelések		49 052
105	II. Költségvetési évet követően esedékes követelések		54 646
106	III. Követelés jellegű sajátos elszámolások		23 785
107	E) Egyéb sajátos eszközoldali elszámolások		1 627
108	I. December havi illetmények, munkabérek elszámolása		0
109	II. Utalványok, bérletek és más hasonló, készpénz-helyettesítő fizetési eszközök nem minősülő eszközök elszámolásai		0
110	F) Aktív időbeli elhatárolások		0
111	1. Eredményszemléletű bevételek aktív időbeli elhatárolása		0
112	2. Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása		0
113	ESZKÖZÖK ÖSSZESEN:	16 610 884	12 415 955
1	Nemzeti vagyon induláskori értéke		12 000 842
2	Nemzeti vagyon változásai		68 706
3	Egyéb eszközök induláskori értéke és változásai		495 669
4	Felhalmozott eredmény		-4 269 463
5	Mérleg szerinti eredmény		-120 468
6	G) SAJÁT TŐKE		8 175 286
7	Költségvetési évben esedékes kötelezettségek		726
8	Költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek		583 836
9	Kötelezettség jellegű sajátos elszámolások		76 304
10	II) KÖTELEZETTSÉGEK		660 866
11	J) PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK		3 579 803
12	FORRÁSOK ÖSSZESEN		12 415 955
114	Tájékoztató adatok:		
115	Használatban lévő kisértékű immateriális javak állománya	297	0
116	Használatban lévő kisértékű tárgyi eszközök állománya	100 383	0
117	Használatban lévő kisértékű készletek állománya	127 447	127 447
118	Kulturális javak és régészeti leletek állománya	61 801	61 801
119	Függő követelések	0	0
120	Függő kötelezettségek	0	0
121	Biztos (jövőbeni) követelések	0	0

Ssz	A	B	C	D	E
	Megnevezés	Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár	Kisújszállási Polgármesteri Hivatal	Kisújszállás Város Önkormányzata	Mindösszesen
1	01 Közhatalmi eredményszemléletű bevételek	0	0	392 224	392 224
2	02 Eszközök és szolgáltatások értékesítése netto eredményszemléletű bevételei	14 325	13 619	24 066	52 010
3	03 Tevékenység egyéb netto eredményszemléletű bevételei	0	0	30 000	30 000
4	I Tevékenység nettó eredményszemléletű bevétele (=01+02+03)	14 325	13 619	446 290	474 234
5	04 Saját termelésű készletek állományváltozása	0	0	2 060	2 060
6	05 Saját előállítású eszközök aktivált értéke	0	0	0	0
7	II Aktivált saját teljesítmények értéke (=±04+05)	0	0	2 060	2 060
8	06 Központi működési célú támogatások eredményszemléletű bevételei	55 548	208 586	511 271	775 405
9	07 Egyéb működési célú támogatások eredményszemléletű bevételei	941	7 457	105 191	113 589
10	08 Felhalmozási célú támogatások eredményszemléletű bevételei	0	0	120 245	120 245
11	09 Különféle egyéb eredményszemléletű bevételek	861	0	129 033	129 894
12	III Egyéb eredményszemléletű bevételek (=06+07+08+09)	57 350	216 043	865 740	1 139 133
13	10 Anyagköltség	1 342	2 924	9 871	14 137
14	11 Igénybe vett szolgáltatások értéke	24 423	30 456	231 018	285 897
15	12 Eladott áruk beszerzési értéke	0	0	0	0
16	13 Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	1 423	3 413	2 437	7 273
17	IV Anyagjellegű ráfordítások (=10+11+12+13)	27 188	36 793	243 326	307 307
18	14 Bérköltség	28 078	140 685	89 912	258 675
19	15 Személyi jellegű egyéb kifizetések	3 192	12 034	45 275	60 501
20	16 Bérjárulékok	3 228	23 756	15 175	42 159
21	V Személyi jellegű ráfordítások (=14+15+16)	34 498	176 475	150 362	361 335
22	VI Értéksökkenési leírás	4 532	435	348 104	353 071
23	VII Egyéb ráfordítások	7 470	7 318	689 203	703 991
24	A) TEVÉKENYSÉGEK EREDMÉNYE (=I-II+III-IV-V- VI-VII)	-2 013	8 641	-116 905	-110 277
25	17 Kapott (járó) kamatok és kamatjellegű eredményszemléletű bevételek	0	0	0	0
26	18 Pénzügyi műveletek egyéb eredményszemléletű bevételei	0	0	0	0
27	18a - ebből: árfolyamnyereség	0	0	0	0
28	VIII Pénzügyi műveletek eredményszemléletű bevételei (=16+17+18)	0	0	0	0
29	19 Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	0	0	10 191	10 191
30	20 Pénzügyi műveletek egyéb ráfordítása	0	0	0	0
31	IX Pénzügyi műveletek ráfordításai	0	0	10 191	10 191
32	B) PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (=VIII-IX)	0	0	-10 191	-10 191
33	C) SZOKÁSOS EREDMÉNY (=±A±B)	-2 013	8 641	-127 096	-120 468
34	21 Felhalmozási célú támogatások eredményszemléletű bevételei	0	0	0	0
35	22 Különféle rendkívüli eredményszemléletű bevételek	0	0	0	0
36	X Rendkívüli eredményszemléletű bevételek (=21+22)	0	0	0	0
37	XI Rendkívüli ráfordítások	0	0	0	0
38	D) RENDKÍVÜLI EREDMÉNY(=X-XI)	0	0	0	0
39	E) MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY (=±C±D)	-2 013	8 641	-127 096	-120 468

Kisújszállás Város Alpolgármestere

5310 Kisújszállás, Szabadság tér 1. sz.

☎: 59/520-242 Fax: 59/321-139

e-mail: alpolgarmester@kisujszallas.hu

honlap: www.kisujszallas.hu

Kisújszállás Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2022. május 31-ei ülésének 12. napirendi pontjához

Előterjesztés

Kisújszállás Város reziliencia vizsgálatáról szóló tanulmány felülvizsgálatára

*Véleményezi:
valamennyi önkormányzati bizottság*

Tisztelt Képviselő-testület!

A képviselő-testület 286/2016. (XI. 29.) számú önkormányzati határozatával döntött arról, hogy meg kell kezdeni a város reziliencia vizsgálatának elkészítését. A vizsgálat első változatát a testület 43/2018. (II. 27.) számú önkormányzati határozatával hagyta jóvá, és felkért, hogy a képviselő-testületi ülésen elhangzott, valamint a később beérkező javaslatok, észrevételek figyelembevételével a tanulmány további kiegészítéséről gondoskodjak, mely felülvizsgálat 2019-ben szintén megtörtént.

A fenti évszámok is jól mutatják, hogy az országban elsőként Kisújszálláson kezdődött meg a reziliencia stratégia megalkotása és tart annak folyamatos felülvizsgálata a mai napig is.

Amint azt már megszokhatták a Testület tagjai, a városunkat érintő valamennyi kérdést megfelelő szakmai megalapozottsággal, tudományos igényességgel igyekszik az önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal megközelíteni.

A jó gyakorlat folytatása körében ismét javaslatot teszek városunk reziliencia-vizsgálatának folytatására, mely elősegítheti az önkormányzat későbbiekben megalkotásra, vagy felülvizsgálatra váró koncepcióinak, terveinek megalapozását.

A vizsgálat lényegében a város, illetve annak lakossága szempontjából kiterjed a létező és várható negatív hatásokra, valamint az azokra adható válaszokra.

Javaslom a tisztelt képviselő-testületnek, hogy az előterjesztés mellékletét képező tanulmányt megvitatni, ahhoz, illetve annak fejlesztéséhez javaslatokat tenni szíveskedjenek annak érdekében, hogy egy folyamatosan fejleszthető tanulmány, illetve munkaanyag álljon rendelkezésünkre.

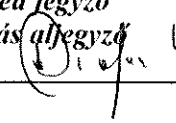
Kisújszállás, 2022. május 24.

Dr. Kovács Tibor
alpolgármester

Készítette: Dr. Pénzes Tímea jegyző

Ellenőrizte: Dr. Szél András aljegyző

Az előterjesztés törvényes:

Határozati javaslat

..../2022. (V. 31.) számú önkormányzati határozat Kisújszállás Város reziliencia-vizsgálatának folytatásáról

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megismerte az előkészített reziliencia vizsgálattal kapcsolatos tanulmányt és ismételten felkéri Dr. Kovács Tibor alpolgármestert, hogy a képviselő-testületi ülésen elhangzott, valamint a később beérkező javaslatok, észrevételek figyelembevételével a tanulmány további kiegészítéséről gondoskodjon.

Végrehajtásért felelős: Dr. Kovács Tibor alpolgármester

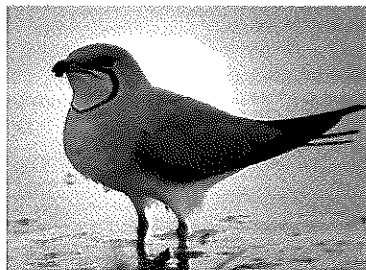
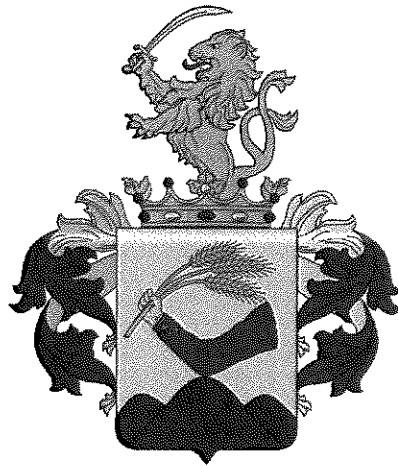
Határidő: 2022. május 31-től folyamatosan

Hivatali felelős: Dr. Péntes Tímea jegyző

Erről értesül:

1. Kecze István polgármester
2. Dr. Kovács Tibor alpolgármester
3. Dr. Péntes Tímea jegyző

Kisújszállás Város reziliencia-stratégiája

Munka- és vitaanyag 2.0

Kisújszállás, 2022

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló

Kitekintés – nemzetközi, európai és hazai városfejlődési trendek

A városzsugorodás problematikája, jellemzői, okai és következményei

A zsugorodás problémakörére adott reakciók a centrumban és a félperiférián

A kultúra mint a XXI. századi városfejlesztés eszköze

Reziliencia: egy divatos fogalom megjelenése a fejlesztéspolitikában

A reziliencia típusai

Reziliencia a terület- és településfejlesztésben

A magyarországi városfejlesztés lehetőségei, korlátai és jövőbeli kilátásai

A magyar periféria társadalmi-gazdasági problematikája

Az Alföld-kérdéskör

„Az alföldi út kérdőjelei”

A továbblépés gátja: az elenyészett társadalmi tőke

A társadalmi változások és komplex gazdasági-környezeti vonatkozásai a Nagykunságban

Kisújszállás – helyzetelemzés

Természetföldrajzi jellemzők

Társadalomföldrajzi jellemzők

Városfejlesztés a rendszerváltás óta

Reakciók a felmerülő urbanisztikai kihívásokra

Reziliencia-alap „A”: a Vigadó

Reziliencia-alap „B”: a rizstermesztés

Reziliencia-alap „C”: Csukás István munkássága

Reziliencia-alap „D”: Karikó Katalin munkássága

Reziliencia-alap „E”: az Öregerdő

Összegzés – zárszó

Vezetői összefoglaló

A rövid XX. század (Lukács 1994) világrengető politikai-társadalmi-gazdasági eseményekben gazdag időszak volt. 1989 a berlini fal ledöntésével, a kommunizmus bukásával, a szovjet birodalom összeomlásával világtörténelmi fordulópontot jelentett, s ezen események a rövid – 1914-ben, az első világháború kitörésekor kezdődött – huszadik század végét jelentették. A század egész arculatát a két világháború, majd a hidegháború határozta meg: az orosz forradalom, a gyarmatbirodalmak felbomlása, majd az Egyesült Államok és a Szovjetunió között létrejött erőegyensúlyra alapuló világrend mind ezek következménye volt (Lukács 1994).

Mindez az 1989-1990-es kelet-közép-európai rendszerváltásokkal végetért. A bipoláris világ, a kapitalizmus–szocializmus több évtizedes szembenállása után az akkori időszak a világban és Európában egyaránt az enyhülés, a közeledés, a demokrácia (látszólagos...) kiteljesedésének ideje volt, ami egybekapcsolódott az európai egység kibővülésével, a leszakadt kelet-közép-európai államok gazdasági fejlődésének reményével.

Lukács szerint 1989-90-ben nemcsak a huszadik század zárult le, hanem immáron (és ez 2022-ben már valóban napi realitássá lett) végéhez közeledik az 1500 táján kezdődött, úgynevezett újkor is, amelynek fő vonásai – Európa terjeszkedése, a fehér ember térhódítása, a gyarmatbirodalmak, az atlanti térség főszerpe a világtörténelem színpadán (ezzel párhuzamosan egy európai belső fejlődési törésvonal kialakulása az Elba mentén), a liberalizmus, a humanizmus, a polgári kultúra, a városi és városias létforma eluralkodása, a magánélet tiszteletben tartása, a világegyetem és a fizikai valóság newtoni felfogása, a tudományos objektivitás eszménye, a könyv kora és így tovább – közül nagyon sok már eljutott vagy közel jár a végéhez. (S hogy vajon mi következik ezután?...)

A globalizáció áldásos(nak vélt) hatásai mellett az elmúlt évtizedekben egyre inkább jelentkeztek annak súlyos árnyoldalai, mellékhatásai is: legtragikusabb a klímaváltozás, a környezetszennyezés (mindezek az amerikai típusú fogyasztási „kultúra” világméretű térhódításának következményeiként), a demográfiai katasztrófa, a kultúra homogenizációja/amerikanizációja, a felejtés iparosítása, a politikai (ál)korrektség (melynek következtében ma már a tudományban is lehetetlen nyíltan beszélni a legsúlyosabb társadalmi problémákról, nemhogy a közéletben), végső soron a világ társadalmi-gazdasági újrendezése.

A világgazdaság komplexitása (és mivel minden rendszer annál sérülékenyebb, minél bonyolultabb, összetettebb), ezzel párhuzamosan a helyi társadalmi-gazdasági-környezeti problémák felerősödése eredményeként a válságok kora következik. A 2020-as válság rendszerválság, ezért újra kellene definiálni a piacgazdaságot és azokat a tényezőket, amelyek keretei között az működik (Zsibók et al. 2022).

A fentebb említett válságtünetek elleni küzdelem már korábban is óriási erőfeszítéseket igényelt (ha volt egyáltalán tényleges akarat és cselekvés...), ám jelen évszázadunk harmadik évtizede új, eddig – a ma élő európai és hazai generációk előtt legalábbis – ismeretlen (és sokkoló) kihívásokat támasztott a *Covid 19-világjárvány*, majd a 2022 februárjában kitört orosz-ukrán háború képében.

Mindezek fényében kiemelkedő jelentőséggel bír az, hogy az egyes emberek, a közösségek, a népek-nemzetek, térségek, régiók és települések hogyan tudnak megküzdeni az előttük álló nehézségekkel (ismertekkel és ismeretlenekkel), milyen válaszokat tudnak adni a kor kihívásaira. Ezek a válaszok természetesen függenek helytől és időtől, az egyes társadalmak fejlettségétől, tanulási hajlandóságától, rugalmasságától, innovációs képességeitől, kreativitásától, reziliencia-képességétől.

A világ fejlett társadalmi ezekre a kihívásokra (melyek egyébként – nem mellékesen – jórészt az ő társadalmi-gazdasági-politikai ténykedéseiknek, életformájuknak köszönhetőek...) folyamatosan keresik a válaszokat; kelet-közép-európai térségünk azonban – mint mindenben – ebben is a megkésettség jeleit mutatja.

Tervezni mindig kell – mivel állandóan szembesülünk megoldandó problémákkal. Ennek kapcsán is csak egyvalami állandó: a változás. Hazai kutatók szerint a centralizáció, a társadalmi tőke jelentőségének előtérbe kerülése, a depopulizáció, a területi különbségek stabilizálódása, a háttérbe szoruló területi politika stb. nem csak Magyarországon érhető tetten, hanem számos más (európai) országban is (Zsibók et al. 2022).

Kisújszállás városa (a Nagykunság történelmi kultúrrégió többi településével egyetemben) statisztikai elemzések, tudományos kutatói megállapítások és szubjektív valóságérzékelésünk szerint is Magyarország keleti belső periferiáján fekszik, és komoly társadalmi-gazdasági-környezeti kihívásokkal küzd. Ezeket a sürgető kérdéseket érzékelve és értékelve városunk Magyarországon legelőször kezdte el megalkotni reziliencia-stratégiáját még 2016-ban (a sorrendben a második Székesfehérvár, akik 2021-ben kezdtek hasonló munkába).

Az alábbi munkaanyag tehát több éves előkészítés eredménye, melyet ezúton bocsátunk vitára.

„A Paradicsom itt van. Csak mi tesszük tönkre.”
(Friedensreich Hundertwasser)

Kitekintés – nemzetközi, európai és hazai városfejlesztési trendek

1984 nem csak a világirodalomban szimbólum: a Föld urbanizációs (és ennek kapcsán közvetve térségi) folyamatai változásának érzékelésében és értékelésében is fordulópontot jelentett ez az év – a Rotterdamban összegyűlt városfejlesztő szakembereknek ugyanis az addigi, a XX. század második felétől a leginkább a fejlődő világra jellemző robbanásszerű *városnövekedés* mellett immár egy *ellentétes irányú urbanisztikai folyamatot* is regisztrálniuk kellett. Ez pedig nem más, mint a centrumtárségek (Európa fejlett térségei, az USA egyes városrégiói) bizonyos városainak *demográfiai zsugorodása* (*shrinkage*, *Schrumpfung*), vagyis a *népességszám csökkenése*, annak összetett társadalmi, gazdasági, infrastrukturális, környezeti és térségi következményeivel együtt.

Alig egy fél évtizeddel később, az 1989/1990-es kelet-közép-európai rendszerváltások térben még tovább terjesztették ezt a folyamatot, azaz az európai (fél)periféria jelentős része is „csatlakozott” a demográfiai zsugorodás által érintett térségekhez, tovább halmozva az amúgy is súlyos társadalmi-gazdasági következményekkel járó itteni transzformációs folyamatokat.

A fejlett világban *békeidőben* sem az elméleti kutatók, sem a gyakorlati terület- és településfejlesztő szakemberek, sem a politikusok addig még nem találkoztak ezzel a jelenséggel, onnantól kezdve azonban (elvileg) rákényszerültek egy markáns gondolati váltásra: azaz az urbanizációt, ezzel párhuzamosan az érintett térségek (bennük a városok mint központi helyek) fejlesztését/fejlődését immár egy új paradigma mentén kellett – volna – szemlélni, tervezni és irányítani.

Ennek kapcsán elvileg be kellett látniuk: át kellene térni az „irányított növekedés” hajszolásáról az „ellenőrzött átépítés” folyamatára, de ez a valóságban még a fejlett Nyugaton is nehezen ment/megy, különösen a kizárólag a „növekedés” fétisében hívő politikumnak – a félperiférikus Kelet pedig ebben a kérdésben is a szokásos töredezettséget és megkésettiséget mutatja.

Sajnos ez előrejelzések azt mutatják, hogy közép- és hosszú távon ez a zsugorodás a jelzett térségekben tovább fog tartani, s ezek közül is a leggyorsabban az alábbi tíz országban (1. táblázat).

1. táblázat: A világ tíz leggyorsabban fogyó népessége – előrejelzés 2050-ig

A világ 10 leggyorsabban fogyó népessége *			
	2015	2050	változás (%)
	ezer fő		
Bulgaria	7 177	5 424	-24,4
Latvia	1 993	1 517	-23,9
Moldova	4 066	3 293	-19,0
Ukraine	44 658	36 416	-18,5
Croatia	4 236	3 461	-18,3
Lithuania	2 932	2 407	-17,9
Romania	19 877	16 397	-17,5
Serbia	8 851	7 447	-15,9
Hungary	9 784	8 279	-15,4
Poland	38 265	32 390	-15,4

* 2015 és 2050 között, az ENSZ medián előrejelzése szerint
Forrás: ENSZ, Portfolio

Forrás: ENSZ

A városzsugorodás problematikája, jellemzői, okai és következményei

Európában a centrum és a periféria egyik alapvető problémájaként jelentkezik a *demográfiai válság*ként definiált folyamat: csökken a gyermekvállalási kedv, a népesség előregedik, a társadalom fogy, etnikailag átalakul.

Mindehhez társul még, hogy bizonyos térségek/régiók és városaik – természetesen nem kizárólag, de részben legalábbis a dezindustrializáció, sőt, de-ökonómizáció (Hannemann 2003) következményeként – gyengülő gazdasági teljesítőképességgel, csökkenő vonzerővel és szűkülő társadalmi-gazdasági lehetőségekkel rendelkeznek, azaz összességében regisztrálható a „*csökkenő népesség – csökkenő képesség (?)*” „új” városfejlődési modellje. Ezen folyamatok (többek között és veszélyes tovagyrűző hatásokkal) a helyi társadalom átfogó gyengüléséhez vezet(het)nek, tovább növelve a régiós és ezen belül a települési társadalmi-gazdasági-kulturális és környezeti problémákat, egy *valószínűleg* lefelé tartó városi-térségi visszafejlődési spirált generálva.

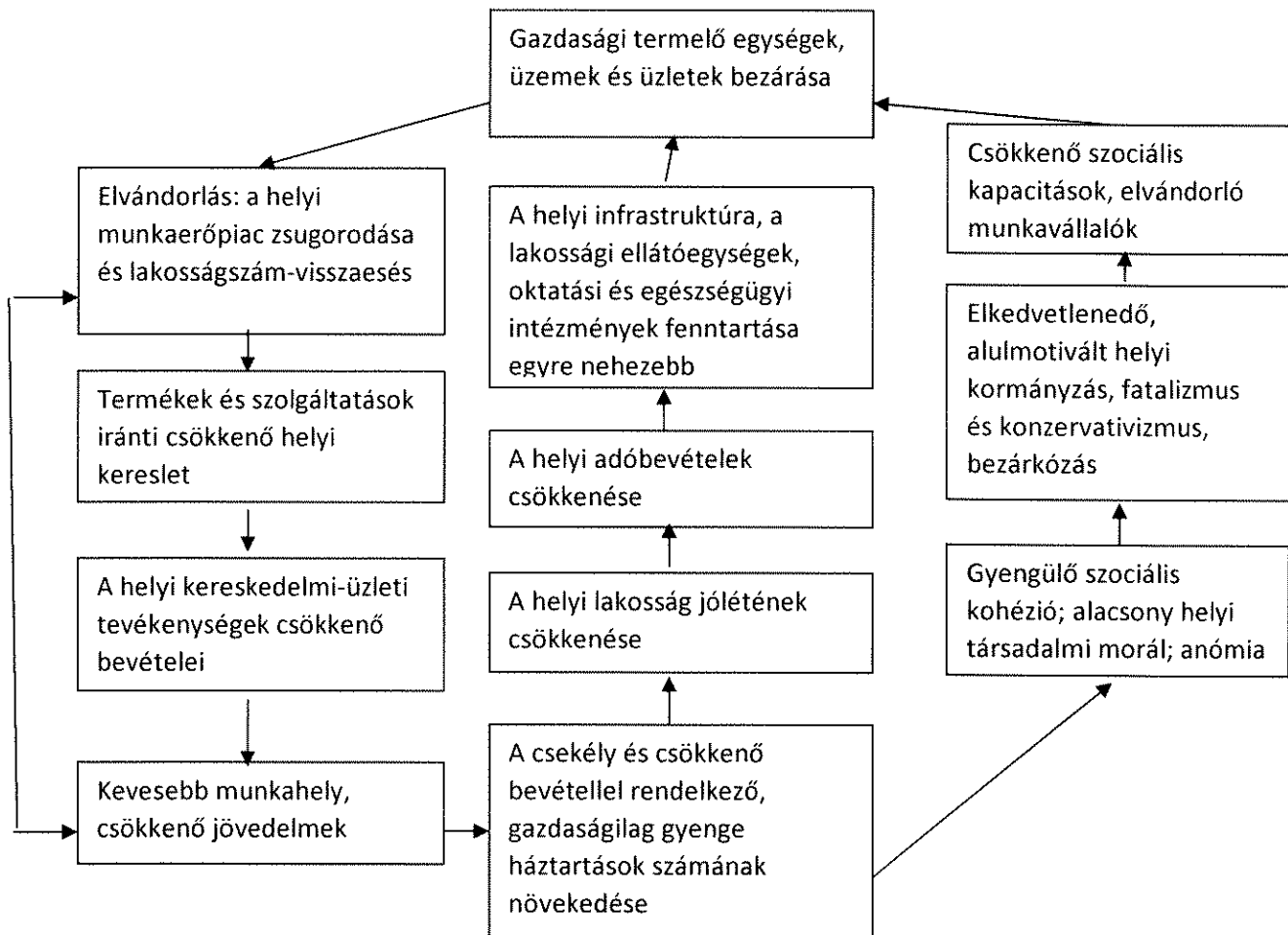
Fentieket konkretizálva a városzsugorodás láncolata részletezve az alábbi:

- a helyi gazdaság strukturális gyengeségei, hiányzó munka- és képzési helyek;
- a fiatal kvalifikált munkaerő elköltözése (távándorlás);
- magas(abb) jövedelműek el-/kiköltözése (közeli elvándorlás/szuburbanizáció);
- a városi lakásállomány tartós üresedése, leértékelődése;
- hiányzó bérleti bevételek (lakástulajdonosok);
- infrastrukturális létesítmények tartósan alacsony kihasználtsága (pl. iskola, óvoda);
- növekvő szegénység;
- előregedés;
- csökkenő vásárlóerő (kereskedelem, vállalkozások);
- csökkenő adóbevételek;
- növekvő szociális kiadások (pl. segélyek);
- negatív városimázs;

- alacsony vagy hiányzó befektetési hajlandóság;
- vállalkozói attitűd alacsony volta vagy hiánya;
- a gazdaság strukturális gyengeségeinek további erősödése (Hannemann 2003, Beer 2001 alapján).

A lentebbiekben egy összefoglaló „zsugorodási modell” látható az összes érintett városkategóriára és vidéki térségre, amely az alábbiakból áll – azaz a zsugorodó városokat (és ennek következtében a nekik otthont adó vidéki térségeket) fenyegető társadalmi-gazdasági leértékelődési spirál általában a következő (1. ábra).

1. ábra: A város- és térség(vissza)fejlődés kumulatív oksági láncolata

Forrás: Mayer – Knox 2009, 209

A zsugorodás problémakörére adott reakciók a centrumban és a félperiférián

Az eltelt évtizedekben – öröndetes tény – a problémára reagálva a centrumtárségekben (USA, Nyugat-Európa) és újabban a közepesen fejlett térségekben (pl. hazánk) egyre gyarapodott a téma kutatóinak, tudományos szakirodalmának, valamint gyakorlati kezelési kísérleteinek a száma. Ugyanakkor a megkésett (fél)periférián még ma sem kap a súlyának megfelelő gyakorlati figyelmet a téma (és így adekvát kezelési módja sem), holott már a

tudomány, a politika, a média és a társadalom is határozottan érzékeli a demográfiai zsugorodás és következményei komplex problémakörét.

Erőteljes különbségként érzékelhető, hogy Nyugaton már a 2000-es évek eleje óta egyre szélesebb és alaposabb tudományos szakirodalma, illetve gyakorlati kezelési-végrehajtási tapasztalatai vannak a jelenségnek (különösen Németországban), míg hazánkban a *kifejezetten a demográfiai zsugorodás* szemszögéből történő térségi-települési elemzéseknek (pl. Kovács 2009, 2014, 2016, Pirisi – Máté 2014), de leginkább a gyakorlati fejlesztési tevékenységeknek nincs meg a kiérlelt kultúrája.

Az érzékelés utáni elfogadás, majd a kezelési módok kidolgozásának nehézsége meglátásunk szerint a következő okok miatt lehet: a kizárólagosan a „növekedés” bűvkörében élő társadalmak ezt a zsugorodást egyelőre mentálisan nagyon nehezen fogadják el és dolgozzák fel, nem képesek a gondolati irányváltásra, azaz áttérni a növekedés hajszolásáról a „tervszerű visszafejlesztésre”, a „rendezett visszavonulásra”, hiszen ezeket – egyelőre – csak mint veszteséget és vereséget képesek interpretálni.

A megoldási kísérletek a fentiek alapján ugyanakkor valószínűleg nagyon összetettek, és **nem alkotható meg egy nagy, mindenkire és mindenhol egyaránt „üdvözítő” fejlesztési séma, modell**, de talán az alábbi pontok a zsugorodással küzdő városok fejlesztésében (és így idővel a közvetlen térségekre kihatóan) gyakorlatilag mindenhol megfontolandóak lehetnek, a konkrét lépésektől az általános stratégiai teendőig (tudván és elfogadván azt, hogy immár *a zsugorodás az új város- és térségfejlődési út!*):

Az *üres épületállomány* kapcsán pl. az alábbi városátépítési stratégiák léphetnek életbe:

- tervezett épület-visszabontások;
- a megmaradó régi épületállomány és a lebontásokkal létrejövő új terek továbbhasznosítása funkcióváltással, és ezzel egyidejűleg új célcsoportoknak megfelelő átalakítással, pl.
  - o belvárosi újjépítésű épületek létrehozása új célcsoportoknak (pl. fiatal családok részére),
  - o újrahhasznosítás funkcióváltással (pl. régi ipari területek/épületek lakássá, műtermekké, turisztikai szálláshelyekké alakítása, stb.);
- új, kiterjesztett, bővülő belvárosi zöldterületek, zöldfolyosók, zöldtüdők létrehozása;
- komplex „renaturáció” (nem csak vízügyi értelemben – Internet 1), a természet „újjáélesztése” a városban.

A konkrét fizikai beavatkozások mellett alapvető fontosságú a „*városok szimbolikus újragondolása*” (hiszen a város nem csak épületek felnagyított halmaza, hanem lelke van!), azaz *a városfejlesztés és –tervezés kihívásai immáron új gondolati megközelítést igényelnek*, az alábbiak szerint:

- elhatározás, bátorság kell a városok közötti különbségek/differenciák definiálásához, a települési **egyediségek, sajátosságok** megtalálásához, megfogalmazásához, kommunikálásához és eladásához;
- sürgető fontosságú a **város újragondolása** kulturális, szociális és gazdasági értelemben, illetve tér és hasznosítás viszonylatában, azaz megkerülhetetlen a

városfejlesztés/tervezés paradigmaváltása (az „irányított növekedésről” a „rendezett visszavonulásra”);

- szükséges a **városi terek újraértelmezése** (filozófiai és fizikai értelemben egyaránt);
- elengedhetetlen a városi kreativitás (újrágondolás, a rutinnal való szakítás, kooperáció, **kommunikáció, marketing**) erősítése, ösztönzése;
- a zsugorodást mint szabad fizikai és gondolati tereket kell értelmezni és alkalmazni;
- a zsugorodó településeket a helyi társadalom és kultúra újrágondolása kapcsán meg kell kísérelni a jövőbeli gazdasági fejlődés sajátos és különleges laboratóriumaiként definiálni.

A fentiek alapvetően szükséges és fontos feltételei a zsugorodó városok és térségeik probléma-kezelésének, ahol kiemelt figyelmet kell szentelni az *endogén erőforrásoknak*, a **lokális társadalmakban rejlő belső fejlesztési potenciáloknak**.

Markánsan megmutatkozik ez a kívánalom Magyarország esetében is, ahová 2004, de különösen 2007 óta óriási EU-s támogatások áramlottak különböző térségi és települési fejlesztésekre (abszolút értékben hazánk nettó pozíciója a 2014–2020-as időszakban kb. 25 milliárd euró volt. A fejlettségi szint (GNI) arányában ez +3,6%-os nettó pozíciót jelentett, amellyel Bulgáriát követve szintén másodikká voltunk a rangsorban – Hetényi 2013), igazi áttörés azonban *mindezek ellenére sem* regisztrálható sem társadalmi, sem gazdasági téren (a fenntarthatóságról, a környezetvédelemről pedig már szót sem merünk ejteni). Hogy miért ez a kételkedés? Hazai elméleti kutatási és gyakorlati terület- és településfejlesztési tapasztalatok alapján ugyanis ki lehet jelenteni, hogy a legalapvetőbb fejlesztési bázis, kiindulópont, azaz a fentebb hangsúlyozott *emberi erőforrások fejlesztése* alapvetően mindig csak másodlagos szempont hazánkban. Értelemszerűen vannak kezdeményezések, projektek a humánerőforrás-fejlesztésre és annak kutatására; ezek a kezdeményezések azonban még jócskán elmaradnak a kívánatos szinttől, holott fontosságuk talán nem kívánna különösebb magyarázatot. Meglátásunk szerint tehát egyre inkább *a belső, helyi-térségi erőforrások mozgósítására lenne szükség* a térség- és településfejlesztésben – különösen annak tudatában, hogy az EU fentebb jelzett bőkezű támogatásai 2021-től átalakulnak (átmenetileg, de csökkenhetnek), s onnantól **az endogén (értve ezalatt humán és anyagi) erőforrásokon alapuló fejlesztéseknek kell(ene) előtérbe lépniük**.

Ezen kérdések kapcsán felvetődik a különböző térségek és **településeik társadalmi innovációkra való igénye** (vagy az igény hiánya) és azok megvalósítási képessége. A kimondottan vidéki térségekben jellemző társadalmi innovációkat a vidék következő sajátosságaiból vezethetjük le (G. Fekete 2014):

- *alacsony koncentráció* (népességben, vállalkozásokban, épületekben): a méretgazdaságossági elvek szigorú alkalmazása esetén az alacsony koncentráció a szolgáltatások hiányos kiépültségéhez vezetett;
- *a természethez való közelség*, ami egyben erőforrásként hasznosítható érték és súlyos felelősség is;
- *a centrumoktól való távolság*, ami információs elzártságot, magára hagyatottságot, a magasabb szintű szolgáltatások nehezebb elérhetőségét jelenti;
- *lassabb kulturális változások*, melyek kedveznek a kulturális értékek megőrzésének, de egyben az innovációk terjedését is lassítják (G. Fekete 2011, 77).

Mindezek alapján összeállíthatók a vidéki térségek sajátosságai, a településeiken megvalósítandó célok, illetve az ezek kapcsán – elvileg – elvégzendő speciális feladatok, az alábbiak szerint (2. táblázat):

2. táblázat: A társadalmi innováció potenciális területei vidéki térségekben

Vidéki sajátosság	Társadalmi cél	Speciális feladatok
<i>alacsony koncentráció</i>	depriváció csökkentése / felzárkózás elősegítése emberierőforrás-fejlesztési projektekkel	alternatív (kisléptékű) szolgáltatási módok bevezetése: oktatás, művelődés, egészségügy, szociális gondoskodás, kommunális szolgáltatások
	területi és társadalmi integráció	együttműködések és integrációk szervezése, belső hálózatok építése, közlekedés javítása, zöldítése
<i>természetközelség</i>	egészséges lakókörnyezet biztosítása a jelen és jövő generációinak	környezeti fenntarthatóság erősítése: természetvédelem, tájfenntartás, erdősítés, alternatív energiaforrások használata, hulladékkezelés és -megelőzés, lakások felújítása, település-karbantartás, szemléletformálás!
	megélhetés biztosítása, önrendelkezés erősítése, fiatalok letelepedése/letelepítése	helyi (természeti és kulturális) erőforrások hasznosítása: tájjellegű élelmiszertermelés, rekreációs lehetőségek bővítése, lakóingatlanok kiejánlása, tudásközvetítés!
<i>lassabb kulturális változások</i>	tudástársadalomhoz való kapcsolódás elősegítése	tudáskészlet bővítése: helyi tudás, szaktudás, digitális írástudás fejlesztése (képzések)
	identitás megőrzése, erőforrás-bővítés	kulturális örökség őrzése, hagyományápolás: gyűjtés, bemutatás és ezen örökség „fair” piacosítása
	közvetlen részvétel elérése, kapacitásbővítés	jó kormányzás: közösségek erősítése
<i>centrumoktól való (fizikai és szellemi) távolság</i>	területi hátrányok mérséklése	város-vidék kapcsolatok erősítése: ingázás segítése, piacok elérése és szervezése, (fizikai, információs, társadalmi) hálózatok építése, jelenlét és reprezentáció a városi, térségi véleményformálásban és döntéshozásban.

Forrás: G. Fekete 2014, 77

A kultúra mint a XXI. századi városfejlesztés eszköze

Mint fentebb is láthattuk, a posztmodern korszak már más erőforrások meglétét és alkalmazását követeli meg, mint az előző, fordí típusú időszak gazdasága – egy-egy térség, település fejlődésénél, fejlesztésénél a „kemény” tényezők (nyersanyag, ipar, stb.) helyett/mellett egyre inkább előtérbe kerülnek a „puha” (az emberi erőforrásokra, azok tudásbázisára, kreativitására alapuló) telepítőtényezők is *(olyan világban élünk, ahol a városban – is – egyre több szimbólumot termelünk és adunk el, optimális esetben a helyi, speciális kultúrára, tudásra és kreativitásra alapozva).*

A városfejlesztés/fejlődés szempontjából központi kérdés és tény már ma is, és méginkább az lesz a jövőben, hogy *a kulturális gazdaság a (poszt)modern városi gazdaság egyik legdinamikusabban erősödő, jellegzetes eleme* (Süli-Zakar et al. 2006). Fel kell végre ismerni, hogy **„a kultúra nagy üzlet. Egyik vezető szektora a posztfordista gazdasági forradalomnak és alapja számtalan város-megújulási programnak”** (Scott, A., idézi Süli-Zakar et al. 2006).

A kultúra megnövekedett és egyre erősödő szerepe a városok gazdaságában azért is látványos folyamat, mert egyszerre két síkon jelentkezik:

1. egyrészt egy *mennyiségileg*, hagyományos gazdasági mutatókkal mérhető folyamatról van szó (munkahelyek száma, adóbevételek növekedése, vendégéjszakák számának változása, stb.),
2. másrészt beszélünk egy *számszerűen nem mérhető* jelenségről, amely a kultúra szimbolikus, mítosz-, imázs- és egyéb teremtő erejéből születik, így generálva egy markáns járulékos vonzerőt a település számára (Süli-Zakar et al. 2006).

A városi kultúra tervszerű, átgondolt előállítására és eredményes piacosítása egy meghatározó alap lehet az adott – sok esetben zsugorodó – település élhetősége, fenntarthatósága/rezilienciája, jövőjének biztosítása szempontjából, hiszen a kulturális gazdaság több részből áll, így komplexen kiaknázzható:

- *hagyományos kulturális szolgáltatások* (oktatás, közművelődés, művészeti szolgáltatások, turizmus). Ezen szolgáltatások jelentősége a fejlett országokban folyamatosan növekszik, hiszen sok embert foglalkoztatnak, tőkebefektetéseket vonzhatnak, városrehabilitációs akciók indítói és hasznélvezői lehetnek, s hozzájárulhatnak egy pozitív városimázs kialakításához és fenntartásához egyaránt;
- *kulturális termékpar*. Ez az ipar olyan termékeket állít elő, amelyeknek szimbolikus, kulturális értéke nagyobb, mint hasznosságuk (Süli-Zakar et al. 2006).

A városi kulturális gazdasági tevékenységek erősítése mellett szól, hogy jelentős a kis- és középvállalkozások szerepe, és kimagasló a hagyományok jelentősége is (Süli-Zakar et al. 2006). Az uniformizált, globalizált konzumkultúra ellenáramlataként kitermelődött már az a fogyasztói réteg is, amely egyre inkább az egyediséget, a jellegzetest, a különlegeset keresi – és azt meg is fizeti. A hagyományosat a modernnel ötvöző, kiváló minőségű, egyedi termékeket előállító, korszerű piacszerzésű kézműipar így sikerrel beépülhet a (globális) kulturális gazdaságba. A helyi hagyományos termékek felélesztése, modernizálása, s egy nagyobb közönség számára fogyaszthatóvá tétele nemzeti és nemzetközi szinten is sikerrel kecsegtethet. A lokális tradíciók, ünnepek, néprajzi látványosságok a turizmus élénkítését

jelenthetik, s újjáéledhetnek az ipari tömegtermelés korában lecsúszott kézműipari tevékenységek is (Süli-Zakar et al. 2006).

Mindezek miatt érdemes megjegyezni, hogy **a városi kulturális gazdaság különösen érzékeny a helyi társadalom milyenségére, azaz a lokális humánerőforrás-bázis minőségére.**

A kulturális gazdaság fejlesztésének fontos sarokpontja még a helyi közösség képviselőjének, az *önkormányzatnak* e területen folytatott aktív politikája, amely pl. a kulturális kiadások emelése, a városi kulturális intézmények átszervezése, hatékonyságának növelése, a rendezvények számának és színvonalának emelése, s az épített örökség funkcióbővítő revitalizációja terén jelentkezhethet (Süli-Zakar et al. 2006), így járulva hozzá a város életminőségének javulásához. A kulturális gazdaság szimbolikus, imázsteremtő és –erősítő jellege miatt olyan vonzerőt képes generálni, hogy az a város társadalmára és gazdaságára, összességében a városi élet egészére kihatást gyakorol.

Reziliencia: egy divatos fogalom megjelenése a fejlesztéspolitikában

Oly korban élünk a Földön, amikor gyökeres társadalmi, politikai, gazdasági, természeti-környezeti átalakulások zajlanak. Komoly a veszély, hogy az emberiség nem fogja tudni irányítani ezeket a változásokat, sőt, amennyire *tettekben, cselekvésekben nem készül* ezekre a változásokra, sajnos az is megeshet, hogy még csak lépést sem tud tartani velük. De hogyan lehet felkészülni valamiféle „váratlan” változásokra? És hogyan lehet egy egész társadalmat felkészíteni ilyesmire? Vajon a természet kínál valamiféle receptet erre? (Czúcz 2010)

A következő évtizedek tehát a „nagy változások kora” lesz az emberiség számára. Elkerülhetetlenül megváltozik az a külső környezet, melyhez társadalmunk mindennapi tevékenységével alkalmazkodott. Mi kell ahhoz, hogy egy komplex rendszer viszonylag stabil tudjon maradni jelentős külső változások közepette is?

Minden érának, korszaknak és szakterületnek megvannak a maga divatos fogalmai, s ez alól nem kivétel a tudomány sem: mindig felbukkannak új, vagy újra előtérbe kerülnek rég elfeledett kifejezések, esetleg addig csak más tudományterületen alkalmazott fogalmak hatolnak be s nyernek polgárjogot olyan területeken, ahol addig az adott fogalom használata ismeretlen volt. Ilyen kifejezés a társadalomtudományokban is létjogosultságra szert tett „**reziliencia**” fogalma. A reziliencia fogalmát a legkülönbözőbb háttérű kutatók meglehetősen eltérő problémákra és módokon alkalmazták, élénk és igen tartalmas vitákat váltva ki, amelyek hozzájárulhatnak a területi folyamatok megértéséhez is (Pirisi 2019).

Az ökológusok elvileg tudják a választ: ez a tulajdonság a már fentebb említett *reziliencia* (Czúcz 2010). Anélkül, hogy további részletekbe menően kifejténénk ezt a fogalmat és mögöttes tartalmát (ezt megteszik, olykor egymással is vitázva pl. *Holling 1973*, Bourbeau 2013, Chandler 2013, Joseph 2015, Neocleous 2013, illetve őket is idézve Fejérdy – Z. Karvalics 2015, Kuslits 2015, Székely 2015), mindenképpen helyt kell adnunk egy rövid elemzésnek, hogy mit is jelent ez a szó, és milyen helyet foglalhat el ez az elképzelés a településfejlesztés témakörében.

A „**reziliencia**” eredeti jelentésének megalkotását és használatát az orvostudománynak köszönhetjük: azt a jelenséget-képességet írják le, amely *a betegség utáni regenerációt, az eredeti vagy ahhoz hasonló állapotba hozó gyógyulást eredményezi*. Már ebben a vonatkozásban is érdemes felfigyelni a rezilienciának azokra a jellegzetességeire, amelyeket a későbbiekben más területeken kibontakozó kutatások és elemzések is feltártak és bemutattak (Fejérdy – Z. Karvalics 2015, 114):

- *kettős természetére* (arra, hogy a képesség és a folyamat együttesen, elválaszthatatlanul jelenik meg benne – a képesség történeti, a folyamat pedig ciklikus módon);
- *a komplexitásra* (vagyis a holisztikus megközelítés szükségszerű voltára);
- *a kontextualitásra* (vagyis arra, hogy minden egyes reziliencia-szituáció a külső hatások és a belső képességek teljesen egyedi kombinációjában létezik csak); és
- *ciklusosságára* (Fejérdy – Z. Karvalics 2015, 115).

Más megközelítésben **egy rendszert akkor nevezhetünk reziliensnek, ha a főbb „funkciók” sérülése nélkül képes a külső „sokkok” elviselésére**. Rendszer, mint pl. az ökoszisztémák vagy

társadalmi rendszerek, illetve funkciók, mint pl. az anyagáramlások fenntartása, struktúrák és az információ megőrzése (Czúcz 2010).

Milyen rendszerek tekinthetők reziliensnek, és melyek nem? Az ökológia a következő útmutatást adja:

1. Minél kisebb, önállóan is működőképes egységekből áll egy rendszer, annál reziliensebb.
  - Az anyagáramlási ciklusok minél kisebb tér- és időskálán alkossanak zárt körfolyamatokat (önellátás képessége, saját hulladékok feldolgozása).
  - A jelenleg tartó éghajlatváltozás vizsgálatának egyik tanulsága az, hogy pl. a nagyobb távolságra vonuló madarak vagy a hosszabb életciklusú fák sérülékenyebbek, mint a kisebb tér-, illetve időléptékben gondolkodó társaik.
2. A generalisták könnyebben túlélnek a nagy változásokat, a túlzott specializáció sebezhetővé tesz (nevezhető ez a „több lábbon állás” elvének vagy „kockázatmegosztási” elvnek is).
3. Nagy változások időszakában a komplexitás minimalizálódik (a túlspecializált szereplők/intézmények kiesnek, a lehetséges szerepek és kapcsolati viszonyok száma visszaesik, a felhalmozott információ elvész) (Czúcz 2010).

Az elmúlt évtizedekben a modern nyugati társadalmak szinte maradéktalanul feláldozták rezilienciájukat a (vélt vagy valós) hatékonyság, versenyképesség, méretgazdaságosság, a készletmentes „just in time” megoldások, valamint a globalizáció oltárán. Társadalmunk és ezáltal mindannyiunk élete, életben maradása alapvető függőségbe került több nagy (globális) ellátórendszerrel. A rossz hír azonban az, hogy ezek az ellátórendszerek fenntarthatatlanok, az elvonási tünetek pedig kegyetlenek lesznek (Czúcz 2010).

A reziliencia típusai

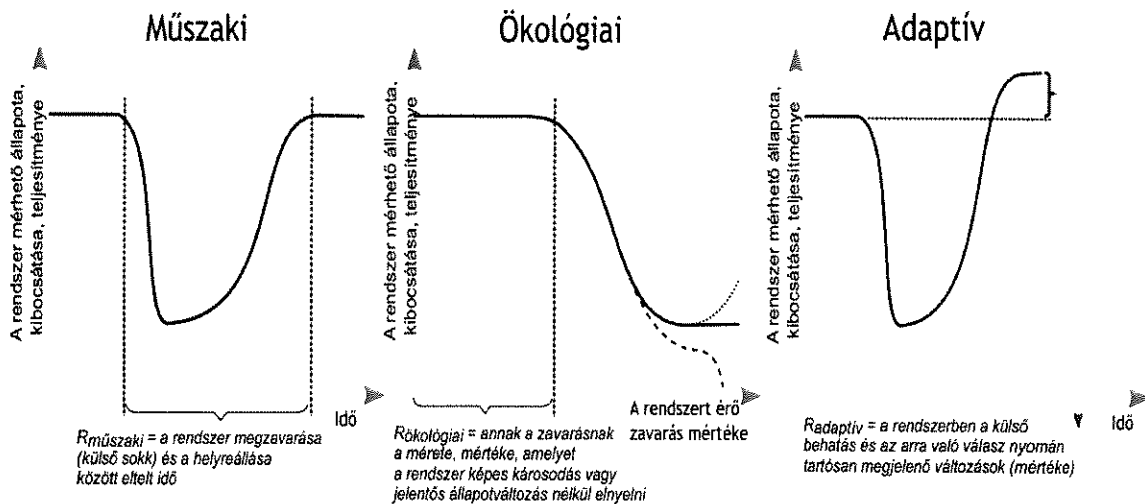
A reziliencia tudományos karrierje Crawford Stanley Holling kanadai ökológus 1973-as tanulmányával indult (Holling 1973, ld. fentebb). Eredeti értelmében *egy egyensúlyi állapotban lévő (komplex) ökológiai rendszer helyreállítását jelentette valamely erőteljes külső behatás, sokk után* (ld. fentebb).

Manapság a legáltalánosabban használt a háromféle reziliencia-típust alkalmazó megközelítés (Pirisi 2019 után).

A három fogalom három különböző ellenálló- és reakcióképességet takar:

- a. *A műszaki reziliencia* egy rendszer stabil alapállapotba való visszatérésének képességét („visszapattanását”) jelenti, és kifejezhető azzal az idővel, amely a behatás és a működés helyreállása között eltelik.
- b. *Az ökológiai reziliencia* annak a maximális külső hatásnak a mértéke, amelyet a rendszer még károsodás vagy jelentős állapotváltozás nélkül képes elviselni, voltakeppen abszorpciós képesség.
- c. *Az adaptív reziliencia* olyan képességre utal, amelynek révén a rendszer külső behatásokra megváltozik, avagy a megváltozott külső körülményekhez adaptálódik (Pirisi 2019, 66) (2. ábra).

2. ábra: A reziliencia típusai

Forrás: Pirisi 2019, 66

Látható, hogy két hasonló (a és b), és egy eltérő fogalomról van szó: az *első két esetben* a reziliencia a rendszer valamely adott, a *behatás pillanatában meglévő tulajdonsága*, a *harmadik esetben* viszont a behatás kapcsán *bekövetkezett megváltozása*. Az első kettő (elvileg) jól mérhető, a harmadik nehezen számszerűsíthető, hiszen egy olyan komplex rendszerben bekövetkező változás, amely nem írható le néhány változó számszerű különbségeként. Ilyen értelemben az ábra jobb oldala talán túlzottan leegyszerűsítő (Pirisi 2019, 66).

Rezilienciája úgyszólván bárminek lehet. Az ökológiai reziliencia fizikai megközelítésben (mint erőelnyelő képesség) viszonylag egyszerű „rendszereknek” is fontos, tesztelt és növelni vágyott tulajdonsága, mint mondjuk egy széknek. A komplex rendszerek, amelyek közül Walker et al. (2004) megkülönböztetnek tisztán természeti, tisztán társadalmi, kombinált, valamint szocioökológiai típusúakat, szükségképpen mindegyikkel rendelkeznek valamilyen mértékben. Azonban **a társadalomtudományokban a harmadik megközelítés vált uralkodóvá**, így többen, például MacKinnon és Derickson (2013) két típust állítanak egymással szembe: az *elasztikusságot* és a *visszatérés sebességét* (voltaképpen a+b), illetve a rendszer *adaptációs folyamatát* (Pirisi 2019, 66).

Reziliencia a terület- és településfejlesztésben

Úgy véljük, a fenti tények mindenképpen indokolják egy új szemléletmód kialakítását a terület- és településfejlesztésben is. Pirisi G. (2019) nyomán a rezilienciára mint a komplex (térbeli) rendszerek sajátosságára tekintünk, amely kiváló elméleti kerete a területi folyamatok elemzésének, illetve az e folyamatokba történő beavatkozás tervezésének.

A társadalomtudományok rezilienciával kapcsolatos vizsgálatai lehetővé teszik a reziliencia kulcstulajdonságainak meghatározását; a nehézséget az okozza, hogy a legtöbb kutatás általában csak egy-egy társadalmi szférát, egy-egy aspektust emel ki (Pirisi 2019, 74).

1. A legbiztosabb elem a **diverzitás**. Az ökológiai gyökerű rezilienciafogalom kezdetektől pozitívumként értelmezte a diverzitást – eredetileg biológiai értelemben (Holling 1986), de később a társadalmi analógiák felé is nyitva (Adger 2000; Elmqvist et al. 2003). Az utóbbi években a diverzitás jelentőségét különböző kiindulópontokból hangsúlyozzák (Boros et al. 2016; Németh 2016).
2. Aligha vitatható, hogy a **kohézió** szerepe is jelentőséggel bír. Ezt az aspektust a társadalomtudományi kutatások hozták előtérbe, például a katasztrófa helyzetbe került közösségek reakciója kapcsán (Adger et al. 2005; Townshend et al. 2016; V. Komlósi, Richter 2015). A kohéziót más szerzők alapvetően a társadalmi tőkében látják kifejeződni (Aldrich, Meyer 2015; Petzold 2016; Szabó 2015), megint más megközelítésekben az összekapcsoltság jelenik meg (Ahern 2011), amely ugyan nem azonos a kohézióval, de a társadalmi csoportok közötti interakciók révén rokon természetű.
3. A harmadik tulajdonság az **autonómia**. Az autonómia központi szerepet játszik a közösségi „leleményesség” (resourcefulness) koncepciójában (MacKinnon, Derickson 2013), de megjelenik más kontextusokban is, mint a katasztrófasérülékenység csökkentésének eszköze (Tanner, Mitchell, Polack 2009) vagy a mentális ellenálló képesség egyik feltétele (Kirmayer et al. 2011) (Pirisi 2019, 74).

Ha kételkednénk a három kiválasztott tulajdonság jelentőségéről, érdemes megfordítanunk a kérdést: vajon egy közösség, amely társadalmában, gazdaságában és politikumában egyveretű, polarizáltság és szétszakítottság jellemzi, valamint ki van zárva a saját sorsát érintő döntéshozatalból, nem tekinthető eleve igen sérülékenynek? (Pirisi 2019, 74)

A fenti tulajdonságok – a rezilienciát kialakító tényezők – értelmezhetők a három, korábban megnevezett szférában: a társadalom strukturális viszonyaiban és a reciprocitáson alapuló kapcsolatrendszerében, a gazdasági aktivitásban és a piaci viszonyrendszerekben, valamint a politikai szférában és a hatalmi/alárendeltségi viszonyokban (Pirisi 2019, 74) (3. táblázat).

3. táblázat: A reziliens település sajátosságai a helyi társadalom néhány viszonyrendszerében

A helyi társadalom tértermelésének aspektusai	A rezilienciát kialakító legfontosabb tényezők		
	Diverzitás	Kohézió	Autonómia
Társadalmi struktúrák és reciprocitáson alapuló viszonyok	Sokszínűség, heterogén szerkezet a társadalom különböző metszeteiben (kor-, státusz-, etnikai és vallási tagoltság, szubkulturális és életmódcsoportok	Erős kötődés a helyi közösséghez (identitás), magas szintű társadalmi tőke (bizalom), integráció: a kirekesztés és a kizáródás hiánya	Önszervezettség, jelentős számú alulról jövő kezdeményezés és nonprofit szervezet jelenléte, működése
Gazdasági aktivitás és piaci viszonyok	A gazdasági szereplők méretbeli és ágazati sokszínűsége	Helyi kötődésű vállalkozások jelenléte és társadalmi szerepvállalása	A gazdasági aktivitás erőforrásainak helyi rendelkezésre állása, helyi piacok működése, lokális termelési láncok és piaci kapcsolatok
Politikai aktivitás és hatalmi viszonyok	Értékpluralizmus, különböző csoportok részvétele a döntéshozatali mechanizmusokban, a kisebbségi vélemények artikulálásának lehetőségei	Érdekegyeztetési mechanizmusok működése, együttműködés a különböző csoportok között az alapvető stratégiai célok kapcsán	A helyi ügyeket érintő stratégiaalkotás és döntéshozatal széles körű szabadsága

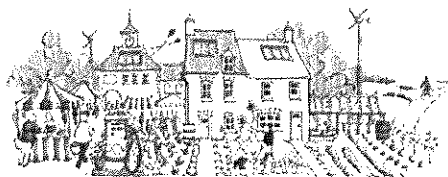
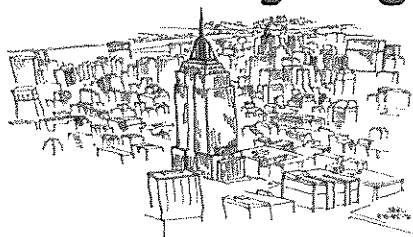
Forrás: Pirisi 2019, 75

Összegezve, a reziliencia általunk alkalmazott jelentéstartalma a következő (Pirisi 2019, 67): a reziliencia *társadalmi konstrukció, amelyet egy térbeli alapon szerveződő, intézményesült és informális kapcsolatok által összekapcsolt közösség hoz létre. E kapcsolatok által hordozott készségek és tudás összessége, amely lehetővé teszi a változó, a közösség szempontjából külsődleges társadalmi, gazdasági, politikai és ökológiai feltételekhez való folyamatos alkalmazkodást, a közösség működőképességének megőrzését, a képességet a saját készségek és tudás bővítésére és struktúra megújítására, ezáltal a közösség kiszolgáltatottságának csökkentésére.*

Szükségessé válik immár egy alapvető filozófiaváltás: a hatékonyság mind üdvözítő jelszó helyett át kell állnunk a város reziliencia-alapú újraértelmezésére (3. ábra).

3. ábra: Hatékonyságtól a rezilienciáig – a város újraértelmezése

Hatékonyság ↔ Reziliencia

Forrás: Internet 2

A reziliencia kérdéskörének elemzésekor fontos a *képességszemlélet* figyelembevétel is (Sen 1993). Elméletét a településfejlesztésre is alkalmazva **fontos a helyi humán erőforrások lehető legteljesebb feltérképezése, ez alapján kiaknázása, a képességeikre való építkezés**; amint a természeti környezet/természeti tőke, úgy a szellemi-kulturális vagy az épített örökség is **kizárólag az emberi beavatkozás/felelősség kontextusában értelmezhető**, illetve mozgósítható (Bajmócy 2012). **Magas fokú reziliencia csakis magas fokú társadalmi kohézióval és az „extraszomatikus”** (a nem öröklődő, hanem írásos, beszélt és ehhez hasonló módon tárolt tudás – Internet 3) **képességekre való építkezéssel együtt érhető el**. Az általános hasonlóságok mellett *minden egyes városnak egyedi képességszerkezete van*: olyan sajátosságok, vagy sajátosságok egyedi kombinációi, amelyek csakis az adott településre és annak lakóközösségére jellemzőek (Fejérdy – Z. Karvalics 2015, 119).

Jellemző, hogy a mindennapi gondok, a városüzemeltetés-szintű feladatok, az önmagában vett „statisztikai” népszám-adatok változásaira (ld. pl. demográfiai zsugorodás) való ötletlen reflexiók rutinszerű világában háttérbe szorul a „képességek” szakadatlan feltárása, értékelése (majd a változó körülmények függvényében való újraértékelése). Ezzel párhuzamosan inkább jelszavakban, semmint tudatosan megkomponált középtávú programokban jelenik meg a megtartóerő és az ellenálló-képesség fokozásának stratégiai célja (Fejérdy – Z. Karvalics 2015, 119).

Pedig belátható, hogy *amiként egyetlen (!) polgár speciális „képessége”, egyetlen történelmi épületre épülő „képesség”, vagy egyetlen egy speciális, csak az adott településre jellemző természeti erőforrás is kiindulópontja vagy felhajtóereje lehet a reziliencia-erősítésnek és új erősségek megteremtésének*. Ehhez azonban nem elég a pont-szerű képességben gondolkodni: folyamatokra kell alapozni, felismerve azok ciklus-természetét, és megfelelően azonosítva az egyes ciklus-szakaszok lényeges karakterisztikáját (Fejérdy – Z. Karvalics 2015, 119).

A magyarországi városfejlesztés lehetőségei, korlátai és jövőbeli kilátásai

A statisztikai mutatókkal jól mérhető, ám a kvalitatív oldalt meglehetősen homályban hagyó demográfiai adatokon túl, sajnos jellegzetesen magyar társadalmi sajátosságok is ellenében hatnak egy nyugat-európai típusú, alulról is jövő, iteratív, eredményes, akár a zsugorodást is kezelő városfejlesztésnek; ezen problémák az alábbiak:

- a nagyjából még mindig hagyományos-mérnöki, és nem holisztikus, társadalomtudományi megközelítésű várostervezési/-fejlesztési módszerek alkalmazása (mely ugyanakkor jórészt az országos, *nem* pedig a helyi szabályozási kötöttségek miatt nem lehet elég innovatív);
- az egyes meghatározó helyi városfejlesztési szereplők érdekellentétei (politikai és gazdasági téren, minden szinten);
- a városfejlesztésben potenciálisan érdekelt aktorok egymással szembeni bizalmatlansága;
- a vállalkozói lassúság, az újításra való képtelenség, az akarat hiánya, egyfajta retrográd értetlenség;
- a helyi lakosság jelentős részének értetlensége, illetve tanult tehetetlensége;
- fejlődő, de még nem elégséges város- és turizmusmarketing-tevékenység;
- mintegy összegzőként *a helyi minőségi humán erőforrások nem eléggé megfelelő mivolta.*

Ezen összetett társadalmi-demográfiai problémák következményeként részben már ma is regisztrálható, illetve a jövőben – a mai tendenciák folytatódása esetén – fokozódhat a helyi városzsugorodás problémája, azaz

- egyre drágul az infrastruktúra, az épített környezet fenntartása, az elöregedő helyi társadalom eltartása („csökkenő népesség – csökkenő képesség” (?)), illetve
- egy torz, demográfiailag, morálisan (társadalmi anómia) és gazdaságilag hanyatló (elszegényedő, anyagilag kiszolgáltatott, a szegénységet bővítetten újratermelő), önmagát fenntartani képtelen helyi társadalom kialakulásának,
- a komplex városi társadalmi-gazdasági-környezeti hanyatlásnak,
- összességében a város kiüresedésének a veszélye fenyeget.

A városfejlesztés sikerének három pillére: az értő városvezetés, az aktív lakosság és a kívülről (is) érkező tudás (Z. Karvalics 2016)

Minden településnek szüksége lenne egy konszenzuális, néhány alapvető kitörési irányt és prioritást tartalmazó jövőképre, amelyet nagyjából mindenki támogatni tud, és a fejlesztési forrásoknak ezt a jövőképet kellene szolgálniuk. Ha például egy kistelepülés polgármestere nem tud pályázati forráshoz jutni, hogy szép buszmegállók legyenek a településen, akkor összefog a helyi vállalkozókkal és lakosokkal, és megcsinálják maguk. Ha évtizedek óta nem sikerül elérni, hogy egy kis bekötőutat leaszfaltozzanak, akkor az érintett családok, gazdálkodók közösen elkészíthetik maguknak. Létezik tehát olyan forogatókönyv is, amelyet nem a pénzlehívási szándék, hanem bizonyos problémák megoldása és a kedvezőnek vélt változások iránti eltökéltség, akarat és igény ír.

Ha van forogatókönyv, és ahhoz lehet pályázati pénzt rendelni, az jó. Ha nem, változás akkor is elérhető. A kérdés az, hogy ki ért a forogatókönyvíráshoz. **A települést és annak kitörési**

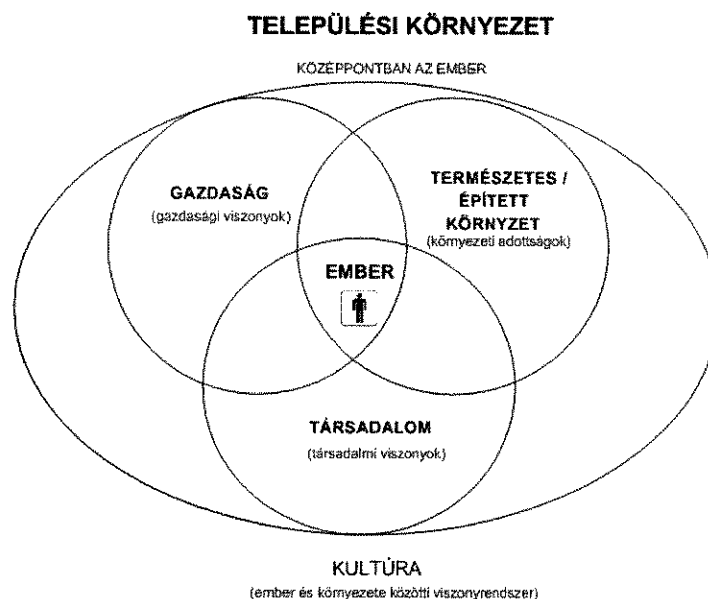
pontokat hordozó értékeit senki nem ismeri jobban, mint azok, akik benne élnek. A város vezetőinek és tisztviselőinek eközben több szakmai információ szalad össze a kezükben, mint másoknak, ez alapján mérleghelhetik, állíthatják össze a fejlesztési elképzeléseket.

E két erőforrás kiegyenlítése (az adatok nyilvánossá tétele, megosztása és a részvétel, a participáció kultúrája) sokat tehet a belső képességek láthatóságáért. Ám az életre keltéshez, a vízióba építéshez elengedhetetlen a kívülről érkező, a megragadható esélyekre vonatkozó tudás is: milyen törvényszerűségek szabályozzák az adott várostípus fejlődését, milyen átfogó globális, regionális várostársági mozgásokon belül milyen típusú kitörési pontok milyen stratégiai területet jelölnek ki; ezzel hogyan lehet az adott várost összepárosítani, milyen, másutt bevált „legjobb gyakorlatok” felhasználásával? A jó városvezetők ezt a szaktudást képesek csatornázni, bevonni a jövőtervezésbe. A kívülről importált tudás persze veszélyes lehet akkor, ha megpróbál általános modelleket egy városra erőltetni. De mint a trágya, végtelenül termékennyé is tehet, ha eredeti módon képes összekapcsolódni a város megmaradt esélypontjaira, lehetőségeire, erőforrásaira vonatkozó tudással (Z. Karvalics 2016).

A városfejlesztés: a minőségi, élhető, fenntartható és biztonságos környezet megteremtése a kultúrára alapozva

A település fejlesztése során – mivel a település messze több, mint az épületek összessége, hiszen „lelke van” – mindenkor alapvető cél egy minőségi, biztonságos és fenntartható élettér megteremtése a városokban. Ez egy komplex és bonyolult, folyamatosan változó rendszer, melynek középpontjában az ember áll (4. ábra).

4. ábra: A települési környezet komplexitása

Kulturális értékek: Az emberség által létrehozott anyagi és szellemi értékek; a helyi identitás, és nemzeti önazonosság hordozói.

Forrás: Internet 4

Tudván azt, hogy a kultúra az ember és környezete között fennálló viszonyrendszer, az egyes elemeket megvizsgálva a következőket állapíthatjuk meg.

A **környezetre** a folyamatos – sajnos többnyire negatív – változás jellemző (egyre nagyobb mértékben az emberi tevékenységek miatt!), ezekhez a változásokhoz az embernek alkalmazkodnia kell. Ezek alapján a fejlődés, melyet a környezeti változásokhoz való alkalmazkodásként definiálhatunk, elkerülhetetlen.

A **kultúra** (általánosságban véve) határozza meg az egyes emberek, közösségek és társadalmak viszonyát más egyénekhez, társadalmakhoz, illetve mindezek kapcsolatát természetes környezetükhöz. Egy-egy kultúra az adott csoport viszonyrendszerét definiálja, a közösség értékein, gondolkodásán, meggyőződésén alapul, melyek egyben meghatározzák a közösség értékrendjét és viselkedését is.

Önmagában a kultúra fogalma nem definiálja annak jóságát, helyességét. Az ember és környezete közötti helyes viszonyrendszert szerves kultúrának nevezzük, mely a természeti és társadalmi környezet folytonos egymásra hatásaként, úgynevezett alkalmazkodott kultúraként jött létre anélkül, hogy veszélybe sodorta volna az alkalmazkodás szereplőit, a természetet és a társadalmat.

Az építészeti kultúra az ember és az épített környezet; az épített környezet elemei; a természeti és épített környezet közötti viszonyt rögzíti. A tárgyiasult kultúrán belül az épített környezet kulturális örökség részét képező értékei a történelem során kiszűrt és fennmaradt tárgyi értékekhez tartoznak, a helyi kulturális identitás hordozói (Internet 4).

A magyar periféria társadalmi-gazdasági problematikája

A történelem viharainak is köszönhetően a centrum-periféria viszonyrendszerben Magyarországon a területi egyenlőtlenségeknek két nagyobb előfordulása jellemző napjainkban: az ún. belső-, valamint a külső (határ menti) perifériák; témánk szempontjából jelen esetben a belső perifériák problémaköre a fontos.

A *belső perifériák* azok a jelentékenyebb kiterjedésű térségek, amelyek az ország belső területein (kiemelten a megyehatárokon fekvő térségekben) elhelyezkedve az átlagnál koncentráltabban viselik magukon a hátrányos helyzet következményeit (tartós gazdasági recesszió, akut foglalkoztatási válság, magas, az országos átlagot jóval meghaladó nagyságrendű munkanélküliség, elvándorlás, szegénység, a roma népesség koncentrációja stb.) (Baranyi B., 2004, 7). Ilyen belső perifériák nagy számban találhatóak az ország különböző területein, de leggyakoribb és legkiterjedtebb előfordulásuk általában az Alföld nagyrégióban, illetve Észak-Magyarországon tapasztalható.

Úgy is lehet fogalmazni, hogy hazánkban igazából az egész kelet-magyarországi térség, különösen pedig Északkelet-Magyarország társadalmi-gazdasági helyzete periférikusnak minősül, s területén nagy számban fordulnak elő halmozottan hátrányos helyzetű belső perifériák. Tulajdonképpen azt lehet mondani, hogy a Szeged–Szolnok–Balassagyarmat képzeletbeli vonaltól K-ÉK-i irányban elhelyezkedő régiók jelentős részei az ország legkiterjedtebb válságövezeteit foglalják magukban (Baranyi B., 2004, 8).

Az Alföld-kérdéskör

Az Alföld-kérdéskör társadalmi-gazdasági-ökológiai összefüggéseinek az elemzése, vizsgálata már önmagában is kiemelkedő jelentőséggel bír, hiszen kiterjedését tekintve a legnagyobb hazai összefüggő természeti (földrajzi, ökológiai) tájról van szó, amely Magyarország területének csaknem 40%-át teszi ki, s csaknem hárommillió embernek ad otthont (Baranyi B., 2004). Csakhogy a természeti-gazdasági-történeti egység iránt megnyilvánuló sokirányú érdeklődést mégsem csupán a tekintélyes földrajzi kiterjedés, jóval inkább *a régió sajátos, a többitől gyökeresen eltérő, csöppet sem szokványos fejlődési útja, „mássága”* kelti fel.

Az *„Alföld-jelenség”* legjellemzőbb megnyilvánulásai (többek között): a *fejlettség elemeit* is magában *hordozó elmaradottság*; a természeti táj és a társadalomfejlődés szoros kölcsönhatásaként kialakult *jellegetes „lelki kapcsolat”* és *„táji mentalitás”*; az Alföld sajátos társadalmi struktúrát mutató *pusztai, frontier jellege* (amely elsősorban társadalmi jellemző, s csak azután területfejlődési típus); az Alföld *periféria-jellege*, sőt egyes kiterjedt térségeinek a *„periféria perifériája”* helyzete; a gazdaság és társadalom változásainak diszharmóniájában, a társadalmi és gazdasági fejlettség *„meg nem felelésében”* testet öltő *sajátos társadalomfejlődési út*: a paraszti polgárosodás, illetőleg a parasztpolgári-mezővárosi fejlődés; az *egyedülálló alföldi település- és városfejlődés*, s egyáltalán, az *„alföldi út”* megannyi más, egyedi vonása (Beluszky 1988, 1992).

Az *„Alföld-jelenség”* évszázadokon át megőrződött egyik lényegi eleme az a sajátos kettősség volt, amely a *„társadalmi és gazdasági fejlettség meg nem felelésében”, a mindenkorai társadalmi szerkezetnek a gazdasághoz viszonyított relatív fejlettségében* nyilvánult meg. Ez

annyit jelentett, hogy „az Alföldön az államalapítástól kezdődően felületesen feudalizált, a feudalizmuson hamar túljutó parasztpolgári fejlődés zajlott, szinte mindvégig perifériakörülmények közepette; ez hívta létre a sajátos kettősséget, a gazdaság mindenkori lemaradását a társadalmi fejlődés mögött. Közép-európai viszonyaink közepette ez az út nem vezetett autochton polgárosodáshoz, ám a XIX. század derekáiig-végéig a társadalomfejlődés 'nyugatiasabb' elemeket is magában foglalt (szabadmenetelű jobbágyok, önkormányzatok, népi egyház, lazább feudális függés), mint az ország más, közép-európai fejlődési modellel leírható részein” (Beluszky 1992).

„Az alföldi út kérdőjelei”

A szükséges és indokolt települési-területi *felzárkózás* és a *továbbfejlődés* igényei egyszerre vannak jelen az Alföldön, így a változások erősen Janus-arcúak. Fényesen bebizonyosodott ugyanis, hogy a szükséges és gyakran erőteljes – túlnyomó részben *külső forrásokból finanszírozott* – *felzárkózási lépések* (gáz bevezetése, csatornázás, út- és járdaépítés, stb.) bizony nem generálnak „automatikusan” további fejlődést, gazdasági élénkülést, vagy a jövedelmi viszonyok érdemi javulását. Mindeközben pedig a települési önkormányzatok finanszírozása állandó bizonytalanságban van: ennek okai a nagy központi elvonások, az egyre kevesebb újraelosztás, a hiányzó helyi akarat és képesség az adók befizetésére, stb.

Az alföldi gazdaság remélt élénkülésének az elmaradása tehát már egyre kevésbé az infrastrukturális hiányosságokkal (hiszen a települések funkcionális ellátottsága 1990 óta érdemben javult), sokkal inkább *a helyi társadalom megújuló képességének és adaptív készségének a hiányával magyarázható*. Ennek javítása sokkal nehezebb és sokkal hosszabb távú feladat, mint a települési funkcionális hiányok pótlása (Csatári 2005).

Ez a fenti ellentmondás a címben jelzett problémát „három-osztatúvá” bővíti: állandó és erőteljes feszültség van a település-működ(tet)és, a –felzárkóz(tat)ás és a –fejlesztés között (Csatári 2005).

*A jövőt illetően az a forgatókönyv valószínűsíthető, hogy a térgazdaság érdemi élénkülése, az agrárium szükséges modellváltása, a korszerű vidékfejlesztés – s mindezek következtében a lokális társadalmi stabilitás (ehhez kapcsolódva az életszínvonal) javulása – nélkül tovább fognak növekedni az elmúlt évtizedekben még csak kevéssé érzékelhető térbeli különbségek. Külön súlyosbítja a problémakört, hogy a folyamatos lecsúszás közben a települések igen nagy erőfeszítéseket tesznek/tettek *funkcionális felzárkózásuk* érdekében, elsősorban *tartalékaik felélésével és külső* (egyre nagyobb részt EU-s) *támogatással*. Ezek azonban általában *nem elégségesek* a kiszámíthatóan javuló társadalmi helyzet eléréséhez, de gyakran még a stabilitás fenntartásához sem (Csatári 2005).*

Nagy veszély, hogy a labilis vagy a hanyatló társadalmú települések és térségek – a gazdasági megújulás és a jövedelemtermelő képesség érdemi javítása nélkül – a piacgazdaság körülményei között egyre több központi funkciójukat fel fogják adni, márpedig ez hatalmas veszteségeket okozhat az ország számára is (Csatári 2005).

A régióban nem tűnik sokáig fenntarthatónak a települések viszonylag gazdag funkcionális ellátottsága a helyi társadalom gyengülő, romló helyzete mellett; a központi funkciók

fenntartása (fejlesztése) és a társadalmi erózió, lumpenizálódás, labilitás és hanyatlás között érzékelhetően egyre élesebb az ellentmondás.

A továbblépés gátja: az elenyészett társadalmi tőke

A korábban leírtakon túl a perifériaképződés szempontjából az *Alföld* nemcsak a történelmi előzményeket, hanem a történelmi folyamatok következményeit és a *perifériaképződés* rendszerváltozás utáni és jelenlegi *sajátosságait* is talán a *legtípusosabban jeleníti meg*.

Mindezt azért is fontos kimondani, mert *Magyarország keleti felében a rendszerváltást követő évtizedekben a tulajdoni, képzettségi-kulturális, foglalkoztatottsági, demográfiai, egészségügyi, szociális viszonyokban a társadalmi és a területi különbségek nemhogy csökkentek volna, ellenkezőleg: növekedtek* (Baranyi 2004, 11).

A társadalmi fejlődés fentebb leírt, történelmileg kialakult sajátos „alföldi útja”, amely egyszerre viselte magán az elmaradottság és a viszonylagos fejlettség jegyeit, az elmúlt évtizedek történelmi-gazdasági-társadalmi változásai során megrekedt. Az egykori kettős fejlődés, az alföldi társadalom „másságának” korábbi alapjai, mindenekelelt az Alföld „történelmi szindrómái” közül is a legértékesebb tényezők (a parasztpolgári-mezővárosi fejlődés működése, a relatíve fejlett mezővárosi intézményhálózat, a reformált egyház haladó-polgári irányzatainak a jelenléte, a társadalmi mobilitás, az „innovatív” paraszti mentalitás stb.) kedvező hatásai az elmúlt szűk háromnegyed évszázad során mára megszűntek.

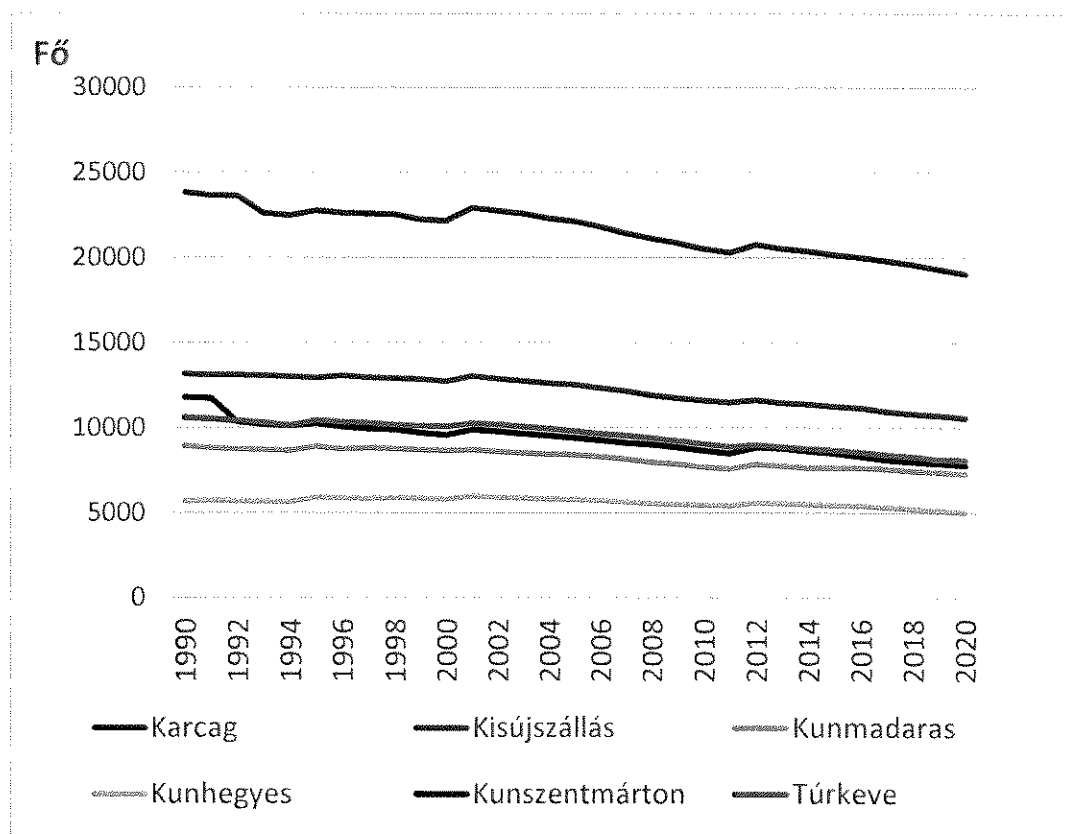
A sajátos mentalitáson és identitáson kívül ma már egyetlen olyan pozitív társadalmi tényező sincs, amely a korábbiakhoz hasonló kedvező társadalmi hatást tudna kiváltani az Alföldön. A XXI. századi posztmodern magyar digitális félféudalizmus korában eljutottunk oda, hogy a gazdaság és a társadalom fejlődésének korábban az utóbbi számára előnyös diszharmóniáját immár a teljes „harmónia”, azaz a korszerűtlen gazdasági szerkezethez igazodó korszerűtlen társadalmi struktúra egymásnak megfelelése, sőt esetenként a korábbiakkal ellentétes előjelű, ezúttal már a társadalmi mozgásfolyamatok számára hátrányos diszharmónia váltotta fel (Beluszky 1992, Csatári 1993).

A társadalmi változások és komplex gazdasági-környezeti vonatkozásaik a Nagykunságban

Szűkebb térségünket, a történelmi Nagykunságot, annak hat települését elemezve jelenleg is folyik egy kutatás a demográfiai átalakulás okairól és következményeiről, illetve az esetleges megoldási lehetőségekről (Kovács et al. 2022).

Sajnos el kell mondani, hogy hazánkban, benne a mi Nagykunságunkban is érzékelhető ez a permanens zsugorodási folyamat (5. ábra).

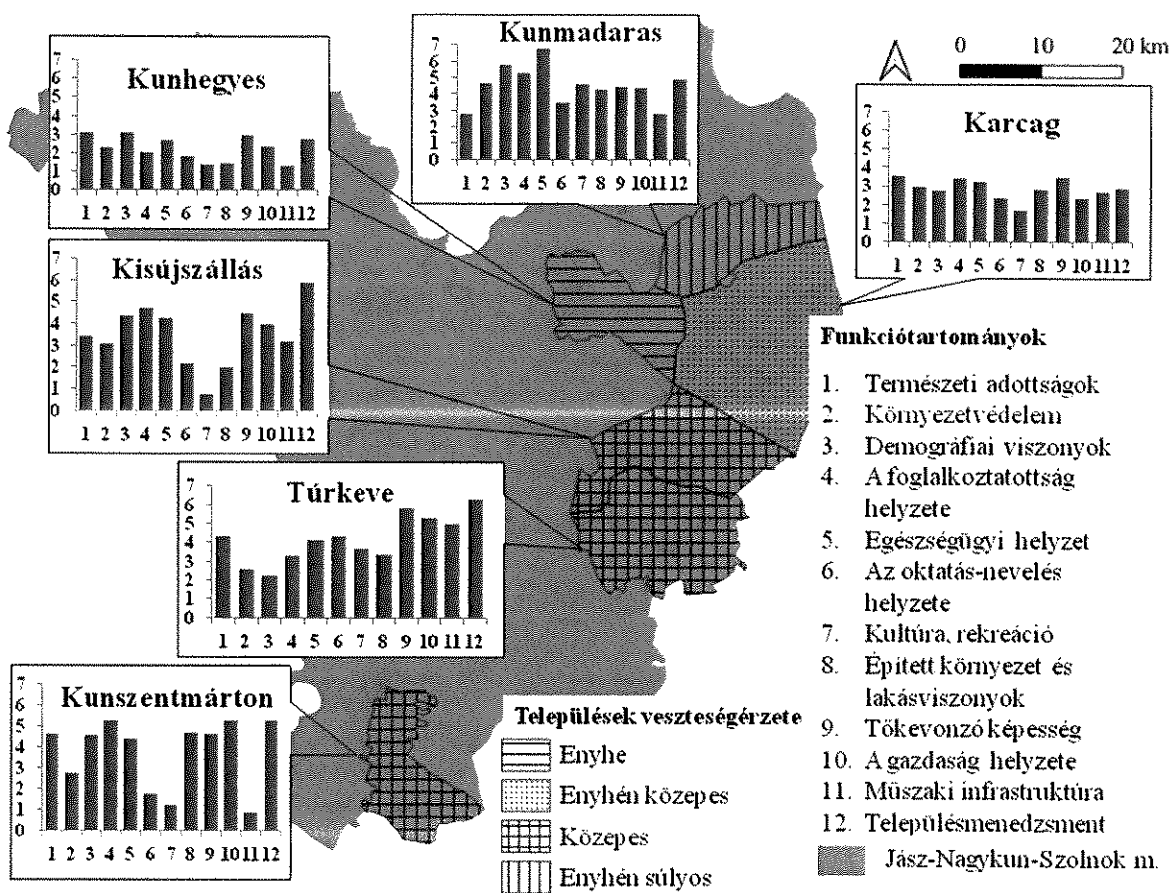
5. ábra: Népszégsugorodás a Nagykunságban 1990 óta

Forrás: Kovács et. al 2022

Első körben (2022 május) az elemzéshez használt módszertan az ún. veszteségtérképezés volt. Ennek során a kutatók felkérték a nagykunsági önkormányzatokat, települési vezetőket, hogy a megadott 12 funkcióterületben értékeljék településeik problémáit, illetve súlyozzák azokat (0 pont: nem releváns probléma, 8: rendkívül súlyos probléma). A válaszadók véleményei alapján az alábbi egyezések és különbözőségek regisztrálhatóak a hazai belső periferián található tradicionális kultúrrégiókban (6. ábra) (Kovács et al. 2022).

6. ábra: Veszteségtérképezés a Nagykunságban

Forrás: Kovács et al. 2022

Össességében megállapítható, hogy a régióban a hat település eltérő mértékű és súlyosságú problémahalmazzal szembesül, melynek történelmi és jelenlegi okai egyaránt vannak.

Kisújszállás – helyzetelemzés

Természetföldrajzi jellemzők

Kisújszállás nagykun település. Hazánk kistájainak kataszteri besorolása szerint az 1.7.22. kódszámú Szolnok-Túri-síkon fekszik. Tengerszint feletti magassága 89 méter. A város nyugati területe („Belső földék”) a Tiszától kelet felé húzódó löszös hátság területén fekszik, a város keleti határrészei a Hortobágy-Berettyó völgyéig elnyúlva a Nagy-Sárréthez kapcsolódnak. A mai város a Szolnok felől benyúló löszös hátság ármentes folyóhátján terül el. Keleten a Berettyó-Körösvidék 1.12.11 Dévaványai-sík nevű kistájával határos. Felszíne feltöltődéssel keletkezett asztalsímaságú tökéletes síkság. A relatív relief átlagos értéke igen csekély: 2 m/km². A város területe 205,02 km² (Tóth 2013, 9).

A talaj

A *talaj* pótolhatatlan természeti kincsünk. A táj talajtípusai szoros összefüggésben vannak a domborzati viszonyokkal, hisz kialakulásuk folyamatában az alapkőzet minőségén túlmenően a vízmozgásnak volt legdöntőbb szerepe. Területünkön a jégkorszaki és a jelenkori lerakódások (főleg vízi üledék) következtében két alapvető kőzettípus keletkezett. A hátsabb részekén lösz, löszös homok, löszös iszap keletkezett, a legmélyebb fekvésű területek kiöntéseiben, és az egykori folyómedrekben pedig a lassan folyó víz lebegtetett finom anyagából ülepedett le réti agyag.

Legjobb talajféleségünket a *mészlepedékes csernozjom* alföldi altípusa jelenti, de elhelyezkedése nem egybefüggő.

A némileg alacsonyabban fekvő, főleg löszös agyag anyakőzetű területeknél az áradások felszíni vizei szintén nem jutottak szerephez, de a talajvíz-tükör a felszínhez már oly közel helyezkedett el, hogy a nedvesebb időszakban jelentős hatással volt a talaj szerkezetére. Ezeken a részekén a *régi csernozjom* talajtípus alakult ki.

Szikes talajok: a térszint viszonylagos magasságának csökkenésével egyre nagyobb szerep jutott az áradások vizeinek, amelyek az év nagy részén a talajt nedvesen tartották. A ritmusos változás, a váltakozva lefelé, majd felfelé mozgó talajnedvesség eredményezte a terület réti szolonyec talajainak kialakulását.

A legmélyebb helyek (mocsarak, fenekék, erek) csaknem állandóan vízzel borított helyein alakultak ki a *régi talajok*. A város területének egyik legnagyobb hányadát (több mint 30 %-át) a típusos réti talaj borítja. A régi vízjárta területek nyomát követi olykor hatalmas összefüggő táblákban, szinte más talajtípus nem is tagolja ezeket a határnyi területeket. *Szántóföldi művelésre és rizstermesztésre egyaránt alkalmas talajtípus* (Tóth 2013, 20-23).

Vizeink

A Nagykunság népének élete messze századokra visszanyúlóan mindig a *vízzel* volt kapcsolatos: hol a vízért, hol a víz ellen kellett küzdenie az itt élő embereknek. Ezt találóan példázza az a régi keletű, de még ma is emlegetett, vízzel kapcsolatos mondás, hogy „ide két isten kellene: az egyik, aki hozza, a másik, aki viszi a vizet”. A nagy folyószabályozási

munkálatok előtt *a fő veszélyt egyértelműen a Tisza és a Körös-Berettyó együttes árvize jelentette.*

A nagy tiszavölgyi szabályozási munkát megelőző hatalmas vállalkozást, a Mirhó-gát megépítését a „Hatkunság” (Karcag, Kisújszállás, Kunhegyes, Kunmadaras, Kunszentmárton és Túrkeve) közös összefogással 1785-1787-ben hajtotta végre.

Ezzel, s majd ezt követő tiszavölgyi szabályozással, kezdetét vette a hajdan vizivilág visszaszorulása, a táj gyökeres átalakulása (Tóth 2013, 27-31).

Alighogy megszűnt azonban a pusztító árvizek fenyegető megismétlődése, máris a vízért kellett könyörögnie az itteni népnek: pusztító aszályok egész sora pusztítja a vidéket. Egyszer a víz ellen, másszor a vízért furcsa kettősége máig egyik legfőbb gondja maradt az itt élő embereknek.

Elgondolkodtató az is, hogy ezek a Mendöl Tibor értelmezésében „egyetlen árvizes területté” alakított szántók miként viselkednek belvizes évjáratokban. Az ármentesség szerencsére igaz, de a belvízmentességre a természet rendre rácsfol. Az elvitt vizeket a belvizek újra visszahozzák. A meliorált és csatornázott szántóföldek egy jelentős része a terepadottságok következtében vagy egyáltalán nem, vagy csak igen nagy költségráfordítással belvízmentesíthető. A mikrorelief nem tűnt el véglegesen, csak átalakult. Az egykori ártereken főleg a talajviszonyok függvényében a túlzott mértékű csapadék hatására már igen kis mikrorelief különbség esetén is kialakulhat a belvíztükör. Ezt a problémát a csatornarendszer használhatatlan állapota, a talajművelésben bekövetkezett számos változás (pl. a szántás és a talajlazítás elmaradása, talajtömörödés, a másodlagos szikesedés, stb.) csak tetézheti (Tóth 2013, 40-41).

Éghajlat

Városunk a Kárpát-medence egyik legszárazabb, legszélsőségeesebb éghajlatú területén fekszik. Ez a szélsőséges időjárás arra vezethető vissza, hogy a Nagykunság keleti része (Karcag, Kisújszállás, Túrkeve) rendkívül szegény a mikroklímát befolyásoló tényezőkben (nagyobb felszíni vizekben, kiemelkedésekben). Ez az erősen kontinentális jelleg abban is megmutatkozik, hogy az évi átlagos csapadék mennyisége alig haladja meg az 500 mm-t. A csapadék eloszlása is rendkívül szeszélyes. A pusztító aszályos nyarat általában csapadékból belvizes ősz követi. Az eddigi legnagyobb aszály 1963-ban volt, amikor 8 hónapig nem esett eső. A téli csapadék eloszlása is legalább ilyen kiszámíthatatlan (Internet 8).

A táj és a gazdálkodás átalakulása

A folyószabályozások előtti állapotok

Az Alföld tekintélyes részét mocsarak fedték. Folyóvizeink szabadon folytak, a jeges és zöldár alkalmával szinte az egész Alföld víz alá került, végeláthatatlan mocsarakat, lápokot, üde réteket hozva létre. A XIII. századtól találhatók árvízmentesítésnek nyomai. A megindult fejlődésnek a török hódoltság vetett véget. A negatív változások leginkább a XVII. században mutatkoztak meg, a folyóvizeink – az erdőirtások, és a közigazgatási rend felbomlásának hatására – mocsárrá tették az Alföld jelentős részét. A mezőgazdasági területek növelésének igénye maga után vonta a folyószabályozások kérdését. A Tisza szabályozása az 1846-os évben indult meg. Későbbiekben a Körösök, a Maros is szabályozásnak lett alávetve (Internet 8).

A folyószabályozások pozitív és negatív hatásai

Pozitívumként kell megemlíteni a mezőgazdasági területek növekedését, az árvízkarok csökkenését, továbbá az alföldi települések fejlődésütemének növekedését, és a betegségek csökkenését (hideglelés). Negatívum a légköri aszály, mely a páratartalom csökkenéséből következik. Probléma a talajvízszint lesüllyedése, ezáltal az addigi kedvező élőhelyek megszűnése, valamint a másodlagos szikesedés, mely során a vízben oldott nátriumsók a talaj felső rétegében felhalmozódnak, kilúgozódásuk a felszínhez közeli nátriumos talajvíz miatt nincs biztosítva (Internet 8).

A vízrendezés, a Mirhó-fok elzárás következtében hatalmas területek szabadultak fel, s váltak a fölművelés terévé, tehát a Mirhó-gát megépítése után négy évvel már a korábbi legelők-kaszálók is szántóvá válhattak. Száz évvel később: ez a mocsár- és rétvilág egykor „óriási volt, de most szélei felől évről évre összébb szorongatja az eke, elszakítva néhány ezer holdnyi területet...”. A legeltető állattartásnál kifizetődőbb, gazdaságosabb lett a gabonatermesztés, amelyet a kiépült vasúthálózat és az európai gabonakonjunktúra még inkább segített. Ennek a nagy horderejű agrárkultúra-változásnak végső kihatása volt a természetes vegetációra is. A vizes élőhelyek után rendkívül visszaszorultak, sőt el is tűntek a löszgyepek. A közfelfogásban többször az ár- és belvízmentesítés hatásának tulajdonították az erdők végzetes pusztulását is. Kétségtelen, hogy a vízrendezésnek is volt szerepe e folyamat kifejlésében, de maga az erdőkárosítás jóval régebbi keletű. Az erdők már a török időkben véstesen megfogyatkoztak. Az 1800-as évek végén még egy jelentős változás következik be az agrárkultúra történetében: a filoxéra vész következtében szinte teljesen megsemmisülnek a korábban virágzó szőlőültetvények.

A 20. századi tájformáló erők sorában a legradikálisabb átalakulást a nagyüzemi mezőgazdaság okozta. Az 1945-ös földosztást követően még néhány évig megmaradt a kisparcellás gazdálkodási forma, sőt a földhöz juttatottak néhány holdas „gazdaságai” még csak növelték a nadrágszíjparcellák számát. Rendkívül tarkává vált a határ. Megindult a tanyavilág felszámolása, a mezőgazdasági termelés „gyermekbetegségei” is akkor ütözködtek ki legerőteljesebben. Tájidegen kultúrnövények (gyapot, kenaf, gumipitypang, csumiz, stb.) sikertelen termelése kezdődött meg. Ennek a szerencsétlen agrár-ökológiai próbálkozásnak maga a természet és a józan paraszti belátás vetett hamarosan véget.

Az 1960-as évek elejére, az azt követő néhány év alatt végképp kialakult a táj új arculatát döntően meghatározó nagyüzemi monokultúrás gazdálkodás. A hagyományos búza, kukorica, napraforgó, cukorrépa, takarmánynövények mellé belép egy új kultúrnövény, a talajadottságokhoz jól alkalmazkodó vízi gabona, a *rizs*. Az egybeszántott nagytáblák kialakítása következtében végleg eltűntek a mezsgyék, a parlagok, a feleslegessé vált dűlőutak. A tanyavilág véglegesen felszámolódott.

Az 1990-es években lezajlott tulajdonváltás, s az egész agrárstruktúra átrendeződése ma még nehezen értelmezhető következményekkel járó folyamatok elindítója volt.

A szántóföldek nagyarányú térnyerésével rendkívül felgyorsult az alföldi táj homogenizációja. Ez a folyamat, különösen a Nagykunság – Nagy-Sárrét egykori vízjárta területein okozott igen drasztikus tájjelleg-váltást. A társadalmi kényszerből bekövetkezett vízrendezéssel bekövetkezett tájatalakítás „eltüntette a két fő tájtípusnak, az ártereknek és az ármentes

szinteknek a különbségét, egyetlen ármentes területté alakította át az egész vidéket, s mindenütt a szántóföldet tette uralkodóvá” (Tóth 2013, 37-39).

Szaporodtak viszont a táj új, mesterséges elemei: a majorok, gabona- és szárító silók, víztornyok, jószág tartó telepek, istállók, gépszínek, szerelőcsarnokok, mezőgazdasági repülőterek, AC-öntözőtelepek, lineár öntöző rendszerek, távvezetékek. Igen nagy számban keletkeztek új építésű csatornák, hozzájuk kapcsolódva megannyi műtárgy. Különleges mesterséges képződményei a tájnak a téglalap alakú, jobbára a csapadékvízzel megtelt, a tavi feltöltődés különböző fázisában lévő digógödrök is. A mikrorelief eltüntetésében kitüntetett szerepet játszott a – többnyire államilag is támogatott – komplex meliorációs-program. A legyalult, valóban „asztalsímaságú” agrárterületekbe az öntöző- és vízvezető árkok megannyi mesterséges völgye ékelődött. Ehhez kapcsolódóan új térszíni kiemelkedések is megjelentek a rizstelepek és a magasvezetésű csatornák gátjaként.

Az élet egyik meghatározó, azt fenntartó terepe az ERDŐ. Sajnos a helyi néplélek olyan a fák tekintetében, hogy az nem vet ránk jó fényt, és a fenntartható jövő képét és beárnyékolja: „Az Alföld erdőtlensége nem természetes állapot, a múltban erdőkben sokkal gazdagabb volt ez a terület. Mikor a kunok a Nagykunságra kerültek, a területen még jórészt üde rétek, sűrű erdők váltakoztak, a XVIII. század elejére azonban már nyirkos, ingoványos, erdőtlen kép jellemezte ezt a tájat. Régen azt mondták, hogy a kunok nem szeretik az élőfát; azt tartja róla, hogy árnyékot vet és madarat nevel; az árnyék rontja a vetést, a madár éli a gyümölcsöt. Ha a kun tanyát vesz, első gondja kiirtani onnan a fákat.” (Internet 8)

Társadalomföldrajzi jellemzők

Demográfiai mutatók

A Budapesttől 150 km-re keletre, Debrecentől, az ország második legnépesebb városától pedig 80 km-re nyugat-délnyugatra fekvő magyar település jellegzetes alföldi mezőváros: büszke az épített és szellemi kulturális örökségére, színes és – részben – ma is élő nagykun hagyományaira.

Kisújszállás (sajnos illeszkedve egyes európai területek, benne hazánk „mainstream” népesedési trendjeihez), immár évtizedek óta demográfiai vulnerabilitással, népesedési problémákkal küzd (mennyiségi és minőségi tekintetben egyaránt).

A település demográfiai adatait vizsgálva megállapítható, hogy a XX. században Kisújszállás lakossága 1930-ban érte el csúcspontját 14.532 fővel (Vincze 2004) – s innentől kezdve egészen a mai napig (európai és magyar nemzeti szintű társadalmi-politikai traumák, gazdasági okok, a gyermekvállalási kedv kulturális alapokon nyugvó változásai, stb. miatt) ez a szám csökken: a rendszerváltás évében még 13.159 lakosa (Vincze 2004) volt a városnak, amely azóta folyamatosan apad (4. táblázat).

4. táblázat: A lakosságcsökkenése Kisújszálláson az elmúlt egy évtizedben

Év	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lakosság szám (fő)	11469	11384	11249	11143	11092	11319	11161	11063	10948	10847

Forrás: KSH, Polgármesteri Hivatal, Kisújszállás

A statisztikai adatok elemzéséből kiderült, hogy Kisújszálláson az elmúlt évtizedekben több, mint háromezer fővel csökkent a lakosság szám (a helyzetet rontja, hogy az ide bejelentett lakosok egy része életvitelszerűen nem Kisújszálláson tartózkodik); ezen kívül az öregedési index már 2000-ben is magas volt, 80,4%-ot mutatott, amely 2013-ra több, mint másfélszeresére: 130,9%-ra emelkedett.

A település fentebbi adatokból jól látható népességszám-zsugorodása az alábbi fő okokra vezethető vissza: a természetes szaporulat és a vándorlási különbözet egyaránt negatív egyenlege (1990 óta szinte minden évben); fertilitási instabilitás/egyensúlytalanság; a fiatal(abb), képzett(ebb) munkaerő elvándorlása a nagyobb városokba, illetve a fővárosba; előregedés. Mindezek mellett a városi népesség kapcsán veszélyforrásként regisztrálható a társadalom peremére, vagy már azon is kívülre került, deklasszálódott rétegek fokozódó újratermelődése, illetve más településekről Kisújszállásra való betelepülése.

Konklúzióként: a releváns demográfiai adatok összehasonlítása során megállapítást nyert, hogy a Karcagi járás települései közül – mennyiségi mutatóit tekintve mindenképpen – Kisújszállás demográfiai folyamatai a legkedvezőtlenebbek.

Képzettség

A település lakosságának képzettségét tekintetbe véve megfigyelhető, hogy országos összehasonlításban viszonylag alacsony szinten mozog, hiszen a legutóbbi, 2011-es népszámlálási adatok alapján az ország lakossága átlagosan 9,6 osztályt végzett el, addig a Karcagi kistérségben (ma: járás) ugyanez az érték mindössze 8,7 osztály (5. táblázat).

5. táblázat: A népesség végzettsége (országos vs. kisújszállási)

	Országos átlag (%)	Kisújszállás (%)	Eltérés (%)
Aluliskolázottak	88,8	85,9	-2,9
Középiskolát végzettek	38,2	29,2	-9
Egyetemet vagy főiskolát végzettek	12,6	8,1	-4,5

Forrás: 2011-es népszámlálás adatai

A képzettségi problémákhoz tartozik, hogy a természetes szaporulat meglehetősen jelentős százaléka az aluliskolázottak körében jellemző, amely előrevetíti azt a folyamatot, hogy a jövő

nemzedékében sem lesznek az iskolázottsági adatok európai nivójúak. A települést érintő bevándorlás – amely még így is negatív mérlegen áll – sem elsősorban az értelmiségi lakosság szám növekedésének kedvez. Ennek okán az elvándorolt értelmiségi lakosság, történjen az bármilyen okból, nem fog motivációt érezni a hazatérésre, tekintve a településen élők közötti egyre nagyobb szakadék kialakulását.

Lokális mentalitás, gondolkodás

A helyi társadalmi tényezők közül kiemelten súlyos probléma a lakosság *panasz kultúrája* – ami egyébként is jellemző a magyarságra, de helyben talán ez még élesebben jelentkezik, mint az ország más vidékein. Amellett, hogy nagy általánosságban sok helyinek semmi (és valóban semmi) nem jó, azzal párhuzamosan (pl. rendezvények kapcsán) részükről teljesen természetes elvárás az ingyenesség. Megdöbbenő, hogy már 33 év eltelt a rendszerváltás óta, és ez a „proletár-mentalitás” nemhogy a múlté lenne, ellenkezőleg: generációkról generációkra öröklődik ez a helyi társadalmi fejlődést gúzsba kötő teher...

A panasz kultúrával párhuzamosan tovább öröklődik a *tanult tehetetlenség* „kultúrája” is, mely szintén akadályozza a fejlődést. A lakosság egy jó része elvárja, hogy mindent mások csináljanak meg helyette az ő cselekvő részvétele nélkül, és ehhez még hozzáadódik az a mentalitás, mely egyáltalán nem becsüli meg a mások által elvégzett munkát és annak eredményét (ld. pl. szeméttelés – szemétszedés dichotómiája).

Szerencse ugyanakkor, hogy vannak olyan „konok kun leszármazottak”, akik meghatározó helyi „elitként”, illetve a társadalom gerincéként anyagi és képzettségi-végzettségi tehetségük szerint viszik a terhet és végzik kötelességeiket azért, hogy városunk anyagiakban és szellemiekben megőrződjön, gyarapodjon – és azoknak is adjon, akik csak kapni tudnak és akarnak.

A veszteségtérképezés első eredményei

Kisújszállás válaszai között a településmenedzsmenttel kapcsolatban kaptuk a leggyengébb értéket (5,9), mivel a válaszok szerint kritikus problémát jelent a központi alulfinanszírozottság, a decentralizáció – re-centralizáció, az önkormányzat(iság) visszaszorítása, az összefogás hiánya a környékbéli településekkel, a hálózatosodás alacsony foka, valamint a fejlesztési források központi elosztásának egyenlőtlenségei. Súlyos probléma Kisújszálláson a torzító hatások és a rövidtávú érdekek érvényesülése, a kommunikáció és PR töredékessége, a térségfejlesztési pályázatkészítés hiányosságai és szervezeteik koordinálatlansága, a hierarchikus szintek összhangjának hiánya, az információ-hiány, valamint a bürokrácia hiányosságai. A legjobb értéket itt is a kultúra és rekreáció (0,8) kategóriája érte el, csupán a versenysportok feltételeinek a hiányát és a helyi lakosság alacsony kulturális igény szintjét jelölték meg közepes problémaként (Kovács et al. 2022).

A város gazdasága – önkormányzati szemszögből

A hazai gazdaság helyzetét elemezve megállapítható, hogy a 2008-ban kezdődött gazdasági válság a 2011-2014 közötti időszakban megszűnt és a magyar gazdaság növekedő pályára állt. 2016-ban a gazdaságban egy jelentős béremelési folyamat indult meg. A 2013-2020 közötti

uniós ciklus forrásai 2017-2018-ban egyidőben zúdultak az építőiparra, amely jelentős építésköltség-növekedéssel és a szolgáltatási díj (rezsi óradíj) jelentős emelkedésével járt (50-80% között). A szakképzett munkaerőből jelentős hiány alakult ki, és mára a szakképzetlenek tömegeit felszívó termelőtevékenységek révén az alacsony képzettségű munkaerőből is jelentős hiány alakult ki.

2019-re az önkormányzat közmunka programjainak a létszámfeltöltése jelentős gondot okozott, 100 fő alá csökkent a résztvevők létszáma és többségük egészségi állapota miatt csökkent munkaképességű.

A forint-euró árfolyam romlása is tapasztalható. Az árfolyam az önkormányzat beruházásaira és részben gazdálkodására is jelentős kockázatot jelent. A mai globális kereskedelmi rendszerben nem lehet úgy fejleszteni, hogy ott ne jelenjenek meg külföldön gyártott berendezések, ez az áruk és szolgáltatások árára is kihat, különösen az energiahordozók árára.

Várható, hogy a szakképzett munkaerőből továbbra is hiány lesz, emiatt a munkabérek és a szolgáltatási díjak tovább növekedhetnek. Az önkormányzatnak fel kell készülnie a közmunka létszámváltozásaira. Tudnia kell kezelnie a közmunkás létszám további csökkenését és a hirtelen növekedését is.

A koronavírus-járvány a világgazdaságra, ezáltal az Európai Unióra, Magyarországra és városunkra is jelentős gazdasági hatást gyakorolt. Számos vállalkozás került nehéz helyzetbe, egyesek megszűntek, illetve több vállalkozás elveszítette a munkaereje egy részét. A jelentős tőkével, tartalékokkal nem rendelkező, nem a veszélyhelyzet alatt keresett termékeket és szolgáltatásokat előállító vállalkozások nehézségei ismét fokozódhatnak és a kevésbé versenyképes cégek csődbe is mehetnek.

Az állam számos intézkedést hozott a gazdaság védelmében. Ezek közös jellemzője, hogy csak a tőkeerősebb cégek számára jelent segítséget. Az alacsony árréssel, vagy nullszaldóval, esetleg veszteséggel dolgozó cégek ezzel nem tudnak élni.

A cégek számára a stabil túlélést az állami és uniós támogatások kihasználásával elért automatizálás, hatékonyságnövelő tárgyi és immateriális beruházások, energia megtakarítás, több ágazatban a raktározási kapacitás növelése és a munkavállalók továbbképzése, átképzése jelenti. A veszélyhelyzet és az ebből eredő gazdasági hatás nélkül is általános problémája a kelet-európai vállalkozásoknak a nyugat-európaihoz alacsonyabb termelékenység, kisebb hozzáadott érték. A vállalkozások számára a veszélyhelyzet nélkül is a fejlődés jelenti a hosszú távú stabil működést és nyereségességet.

Az önkormányzatra is jelentős hatással volt a veszélyhelyzet, a járvánnyal kapcsolatos intézkedések többletköltséget okoztak, miközben csökkenhetnek az önkormányzat bevételei.

A turizmus ágazatban a negatív hatást már bekövetkezett, a hatás időtartama és mértéke kérdéses. A turizmusból élő vállalkozások csődközeli helyzetbe kerültek. Az egész évben működő vállalkozásoknak a július-augusztus hónapokban kellene a várható következő járvány időszak túléléséhez szükség forrást előteremteni, amely ehhez kevés lesz.

A turizmust segítő intézkedéseket a Kumánia Gyógyfürdő Kft. kevésbé tudta kihasználni, mert a cég által üzemeltetett létesítmény mérethatékony fejlesztésére nem volt lehetőség a 2014-2020-as uniós ciklusban. Az Európai Unió a turisztikai fejlesztéseket nem támogatta. A mérethatékonsági fejlesztések elmaradása országosan is sok turisztikai létesítményt érintő probléma, amely miatt a Kumánia Gyógyfürdő Kft. sem tudott megerősödni, a céget kifejezetten gyenge gazdasági helyzetben érte a járvány és annak gazdasági hatása.

Az állam beruházási pályázatokkal tudja befolyásolni az ország gazdasági teljesítményét, amelyre a 2021-2027-es uniós ciklus első pályázatainak megvalósításáig, azaz várhatóan 2023-ig képes lehet a gazdaságot növekedési, vagy legalább stagnálási pályán tartani. A veszélyhelyzet gazdasági hatásainak enyhítésére is számos kormányzati pályázati felhívás jelent meg, elsősorban a gazdasági szereplők számára.

Az önkormányzatoknak fel kell készülniük arra, hogy tudjanak a jövőben az építőipart támogató állami támogatásokkal és a 2021-2027-es uniós ciklus támogatásaival élni.

A fejlesztések során figyelembe kell venni a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóságot, valamint a fenntartható fejlődés alapjait, és az energia-termelő, -forgalmazó szektor várható átalakulását, folyamatos fejlődését.

Az eddig leírtak végrehajthatósága érdekében a szakképzési rendszer a munkaerő-piaci igényekkel összhangban megújult, a súlypont a gyakorlati képzésre került, amely folyamat tovább erősödik.

A látható források alapján a következő területeken hajthatók végre fejlesztések:

- a) az infrastruktúra;
- b) a gazdaságfejlesztés, az innováció, a tudás-intenzív ágazatok fejlesztése;
- c) a kis- és középvállalkozások üzleti infrastruktúrájának, kapcsolatrendszerének fejlesztése;
- d) a foglalkoztathatóság, az alkalmazkodóképesség javítása;
- e) környezet- és energiagazdálkodás fejlesztése;
- f) a közigazgatás és a közszolgáltatások színvonal- és hatékonyságnövelése;
- g) a mezőgazdaság ágazatainak fejlesztése, vidékfejlesztés.

A gazdaság teljesítményének növekedése a jelenleg foglalkoztatottak által előállított érték (a termelékenység) növelését igényli, továbbá elő kell segíteni a járvány hatására munkanélkülivé váltak mielőbbi elhelyezkedését célzó fejlesztéseket.

Az önkormányzat számára további kihívást jelent a lakosság elöregedése, amely általános a fejlett államokban, amelyek közé tartoznak ez uniós tagállamok is (Kisújszállás Város Önkormányzata 2020).

Lehetséges válaszok a gazdasági környezet várható alakulására

Az önkormányzati gazdálkodás az alapja valamennyi, a gazdasági programban meghatározott cél elérésének. A város kedvező elhelyezkedése és infrastrukturális adottságai akkor válnak

valamennyi polgár hasznára, ha továbbra is tervszerűség, hatékonyság jellemzi a szakmai munkát.

Folyamatosan törekedni kell arra, hogy a város, a vállalkozások és a lakosság fejlesztési elképzelései egymást erősítőek legyenek. A helyi vállalkozások és a város párhuzamos fejlődése együttesen teremtheti meg Kisújszállás lakosságmegtartó képességét és a jobb élet lehetőségét.

A város fejlesztésének megalapozása érdekében a 2021-2027-es uniós ciklus elején felül kell vizsgálni az Intergrált Városfejlesztési Stratégiát, majd az alapján forrás rendelkezésre állása esetén a Helyi Építési Szabályzatot.

Mind az önkormányzatnak, mind a vállalkozásoknak, mind a lakosoknak sokat kell tennie a meglévő energetikai eredmények megtartására, az energia megtakarításra, a megújuló energiák használatára, a hulladék kibocsátás csökkentésére, a klímaváltozás hatásainak megelőzésére, kivédésére, amely a környezetvédelem mellett csökkenő költségeket, kedvezőbb életfeltételeket jelent.

A Képviselő-testületnek törekednie kell arra, hogy a helyi értékek kiaknázásával, a fellelhető tudás mind teljesebb kiaknázásával segítse a lakosság életkörülményeinek javulását.

Az önkormányzati beruházások megvalósítása során továbbra is alapelv, hogy a már bevált módszerrel, lehetőleg pályázati forrás bevonásával valósuljon meg fejlesztés.

A bemutatott részterületek céljainak eléréséhez továbbra is nélkülözhetetlen az önkormányzati gazdálkodás javítása, melynek szervezeti, emberi erőforrásbeli alapjai adottak. Folyamatosan vizsgálni kell minden olyan lehetőséget, ami a hatékony vagyongazdálkodást, nagyobb bevétel, és kisebb működési kiadás elérését teszi lehetővé (Kisújszállás Város Önkormányzata 2020).

Városfejlesztés a rendszerváltás óta

Kisújszállást a rendszerváltás – hasonlóan az ország nagyobbik részéhez – sokként érte: a helyi gazdaság mélyrepülésbe kezdett, a városi lakosság pedig nem, vagy nehezen tudott csak adekvát válaszokat adni az őt ért, az addigiakhoz képest gyökeresen új társadalmi-politikai, kulturális, gazdasági és környezeti kihívásokra. Az átalakulás nehézkes és felemás volt: az első szabadon választott önkormányzat kényszerűen inkább a válságmenedzseléssel volt elfoglalva, míg a 2000-es évek eleje városfejlesztési szempontból inkább a fontolva haladással jellemezhető.

Igazi változást a 2006-os év hozott a városfejlesztésben: ekkor egy dinamikus, ambiciózus városvezetés vette kezébe a gyeplőt, határozott elképzelésekkel, választási ciklusokon átívelő víziókkal – *s nem melleleg* ekkor nyíltak meg igen jelentős EU-s pályázati források is, melyekkel Kisújszállás európai összehasonlításban is meglehetősen jól és eredményesen tudott élni. Immáron bő másfél évtizede, hogy a település a koncepciózus, a települést szerves egészként kezelő fejlesztési elképzeléseket valósít meg. Ennek kapcsán ugyanakkor nem mehetünk el szó nélkül a nehézségek mellett: bár a település politikai és szakmai-igazgatási

vezetése kiforrott, a nagykun kulturális hagyományokra építő fejlesztési elképzeléseket fogalmaz és valósít meg, a nyugat-európai típusú iteratív városfejlesztési politika „döcögösen” működik. Ez természetesen nem csak a helyi, hanem az egész Magyarországra jellemző mentalitás következménye is: a társadalmisítás nehézkes sok helybéli érdektelensége miatt, a lakossági részvétel elenyésző a tervek megálmodásában, megvitatásában és megvalósításában; ugyanakkor a megvalósuló beruházások időnként lakossági értetlenséggel találkoznak, s a lakosok néha mást szeretnének látni megvalósulni, mint ami éppen születőben van. További – és alapvető – nehézségként kell leszögezni, hogy Kisújszállás természetesen ismeri a demográfiai zsugorodás tényét, ám még mindig nem ismeri el (a köz és a politikum számára ez a tény ugyanis kizárólag negatív kontextusban, veszteségként jelenik meg, pozitív percepciója még nem létezik a közbeszédben).

A fenti tények kényszereiben, a polgári mentalitás töredezettségének, az alulról jövő kezdeményezések csekély voltának, a helyi anyagi erőforrások elégtelenségének szorításában (7. ábra), mindezek ellenére ugyanakkor Kisújszállás a 2007-2013-as EU-s fejlesztési periódusban látványos eredményeket könyvelhetett el: sorra nyerte a különféle fejlesztési pályázatokat, melynek legnagyobb, leglátványosabb része a három szakaszból álló városközpont-rehabilitációs projekt volt, amely 2015-ben fejeződött be.

7. ábra: Kisújszállás Város C-SWOT-analízise

C – Korlátok	
<ul style="list-style-type: none"> - a globális klímaváltozás és következményei (felmelegedés, elszivatagosodás, új kórokozók, új betegségek stb.) - elöregedő magyar társadalom - a nagypolitika anomáliái (EU és magyar) 	
<p>S – Erősségek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Csukás István és munkássága • Népi mesterségek (szalmafonás, kunhímzés) • Művész öröksége • Nagykun hagyomány <ul style="list-style-type: none"> • Kemence • Rizs és indiánrizs • Birsalma (pálinka) • Rizspárlat • (kenyer)gabonák, köles • Nagykun ételek – öreglebbencs • Gyógyvíz 	<ul style="list-style-type: none"> • Vadászat (vadkacsa és víziszamoly) • Madárvilág • Lőtér • Oktatási és nevelési potenciál • Kreatív fiatalság... • Civil szervezetek, különös tekintettel az egyesületekre • Jó megközelíthetőség (közút, vasút, DEB) • Városkép (építészet)
<p>W – Gyengeségek</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Megrekedt gondolkodás • Kooperáció hiánya – ellendruckerek... • Öröklött pesszimizmus • Aktív szabadidős és sportolási lehetőségek hiánya (nincs természetes víz, hegyek) • A természetes növénytakaró hiánya – jellemzően erősen átalakított mgi kultúrtáj • A természeti környezet monoofonitása (alföldi táj) <ul style="list-style-type: none"> • Politikai lobbiz (országos szinten) • Alacsony szintű környezeti tudatosság • Légszennyezés (nyári serti telep, téli fűtés) • Hatások számára a szórakozási lehetőségek hiánya (???) • Kisgyermekesek számára kevés lehetőség, adottságok hiánya 	
<p>O – Lehetőségek</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Vidékiség (életforma?) felértékelődése <ul style="list-style-type: none"> • A belföldi turizmus boomja • Református hagyomány – Nagykunok templomok útján kulturális turisztikai desztináció <ul style="list-style-type: none"> • Vallási turizmus (ref., baptista) <ul style="list-style-type: none"> • Akadémiai turizmus • Csapatépítő turizmus • Gasztroturizmus 	
<p>T – Veszélyek</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • A nagykun települések közötti rivalizálás • A környező települések jelentősebb politikai lobbijereje és –tevékenysége <ul style="list-style-type: none"> • A Nagykunok mint kultúrrégió integrációját más település kezdeményezi • Erőteltjes — etnikai átrendeződés • Fokozódó helyi környezetszennyezés ☹ 	

Forrás: Kovács et al. 2022

Reakciók a felmerülő urbanisztikai kihívásokra

A helyi társadalom fenntartható (demográfiai és abból következően társadalmi-gazdasági) fejlődési pályára állításához a településnek (az önkormányzatnak, a vállalkozásoknak, a civil társadalomnak, *mindenkinek*) legelőször szembe kellene néznie a tényekkel: azaz a legfontosabb lenne a zsugorodás tényének elismerése, elfogadása és ennek megfelelő együttes, a helyiek összefogásán alapuló kezelése.

A demográfiai megújulás szempontjából a (magasan képzett) fiatalok megtartása, a városba vonzása és minél magasabb munkaerőpiaci kompetenciákkal való felruházása, a foglalkoztatásukat biztosító munkahelyteremtés, a gyermekvállalási kedv erősítése, a kedvezményes lakhatás biztosítása jelenthetnek konkrét megoldást a település számára. Ugyanakkor ezek nagyon összetett, sokszor a település vezetésének kompetenciáin jóval túlmutató elvárások, s nem mindig a városvezetéstől kellene remélni a megoldást (kutatásaink során kiderült az is, hogy *a városi népesség egy, túlnyomórészt alacsony végzettségű, még a periférián is versenyképtelen képzettségű része nem rendelkezik arról elképzeléssel, ő maga hogyan emelkedhetne fel – tanulásra és munkavégzésre való hajlandóságuk igen alacsony szintű*).

A város vezetése ugyanakkor nem kívánja „megadni magát” a fentebb vázolt komplex problémakör által okozott, a jelen tendenciák folytatódása esetén feltételezhető jövőbeli krízisnek. A problémák megoldására immár bő egy évtizede olyan városfejlesztési politikát folytat, amely a *kultúra* fejlesztését (legyen szó a szellemi örökség ápolásáról, könyvkiadásról, rendezvények szervezéséről, a tehetséges helyi fiatalok ösztöndíjjal való támogatásáról, a meglévő történelmi épületek funkcióbővítő megújításáról, stb.) olyan *prioritás*nak tekinti, mely a városzsugorodás elleni küzdelem, illetve egy élhető, ellenállóképes, megújulásra kész város megteremtésének az egyik hathatós eszköze lehet.

Ez a kultúra-alapú fejlesztési megközelítés az olyan nagy hagyományú mezőváros számára, mint Kisújszállás, *elvileg igen jó lehetőségeket* villant fel, hiszen a 21. században a *kultúra* számít(hat) az egyik igen komoly „soft” tényezőnek, és ebből az elemzett város igen jól el volt és el van látva (azonnal mozgósítható és egyedi szellemi örökségként pl. a város szülötte, az országos hírű Csukás István meseíró munkássága, az épített örökség kategóriában a Vigadó épülete, míg a termelési kultúra kapcsán a helyi rizstermesztés mint egyedi erőforrás).

Reziliencia-alap „A”: a Vigadó fizikai és szellemi-szimbolikus megújítása és működtetése

Kisújszállás városközpontja kb. 1,2 milliárd forintból (kb. 3,9 millió euró) újult meg a 2010-es években: a fejlesztések többnyire a látványos, sokak által „esztétizáló városfejlesztés”-nek mondott kategóriában valósultak meg. Ez valóban így van, ám ezek nem kizárólag ingatlanfejlesztések voltak: megújultak a város centrumának parkjai, zöldfelületei, s költségcsökkentő energetikai fejlesztések is realizálódtak.

A legjelentősebb – egyben legköltségesebb és legtovább elhúzódó – beruházás a városközpont egyik emblemikus épületének, a hajdani Színház és Vigadó épületének a megújítása volt. A szecessziós stílusú épület 1911-12-ben épült, s már akkoriban többfunkciós volt: színháznak, mozinak és különféle társas rendezvényeknek adott helyet az épület. A későbbiekben a

színelőadások elmaradtak, s az 1950-es államosítás után a fő profilja a mozi lett – ezek mellett néha helyi színjátszó társulatok előadásait mutatták be, illetve iskolai ünnepségeket, gyűléseket szerveztek a nagyteremben.

A rendszerváltás hosszú agóniát és méltatlan funkciókat hozott az egykor nemcsak a városban, hanem a tágabb térségben is kiemelkedő jelentőségű épületnek. Kálváriája oda jutott, hogy a városközpont egyik szegyenévé, penészfoltjává vált, míg végül 2000-ben bezárták; Csipkerózsika-álma másfél évtizeden át tartott, s a végén már nem sok hiányzott az épület fizikai megsemmisítéséhez, lebontásához...

A várost 2006 óta irányító vezetés azonban – alapozva a nagykun öntudatra, a sajátos és gazdag kisújszállási hagyományokra, a kultúrában mint egészben megtestesülő megtartó erőre, illetve arra a távlati elképzelésre, hogy Kisújszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye 6., a Nagykunság 2. legnagyobb városaként a terület „kulturális fővárosává” váljon – nem hagyta veszni ezt a páratlan értéket, s a pályázati lehetőségeket kihasználva régi fényében (illetve még azt is jóval meghaladva...) állította helyre az épületet (1. kép).

Fontos kiemelni, hogy az épület fizikai megújításán túl meghatározó szempont volt a Vigadót Kisújszállás (és tágabb térsége) multifunkcionális kulturális centrumává tenni: ennek megfelelően az épületben helyet kapott színház- és hangversenyerem, 3D-s mozi, tévéstúdió, gyermekfoglalkoztató, táncterem, bowlingpálya, büfé és kávéház is.

1. kép: a megújult Vigadó épülete

Forrás: Kisújszállás Város Önkormányzata

A vizsgálatok során megállapítható volt, hogy a kisújszállási Vigadó 2015 szeptember végi megnyitásával és az azóta eltelt időszakban igazolódtak az alábbi tételek (Fejérdy – Z. Karvalics 2015, 124 alapján):

- az épület a kisújszállási nagykun önazonosságtudat folytonosságát képviselte, azt a szimbólumot, hogy mit volt képes létrehozni a helyi parasztpolgári társadalom kultúra-

igénye bő egy évszázaddal ezelőtt – ezzel a Vigadó mint fizikai vagyontárgy, és mint helyben felhalmozódott tudás, tapasztalat és kreativitás erősítette a helyi reziliencia-képességet;

- jelentős történelmi épület révén beépült az egymást követő generációk tudatába, mentális kulturális örökségébe; ezt a helyiek végül nem hagyták veszni, hanem sokáig szunnyadó „reziliencia-potenciálként” az első kedvező alkalommal revitalizálták;
- a Vigadó nem egy szimpla, önmagáért való, „esztétizáló” épületfelújítási projekt volt, nem múzeumi tárgyként kezelte a város: a felújítás kapcsán részben újraértelmezték, s multifunkcionalitásával egyszerre ad teret a populáris és a magaskultúra által támasztott sokszínű igények kielégítésének;
- az épület nemcsak fizikai valójában ad teret a város és vidéke sok kulturális eseményének: szimbolikus többletként kinyilvánítja és megalapozza a szlogent, miszerint „Kisújszállás a Nagykunság kulturális fővárosa” szerepét kívánja betölteni már rövidtávon is a térségben, sőt, akár a Szolnok-Debrecen közötti országútszakaszon is;
- az épület által hordozott tudás és tapasztalat felhasználásával, értékeinek tiszteletben- és megtartásával megvalósított fenntartható továbbélésével Kisújszállás – részben legalábbis – a rezilienciát növelő választ adott a jelen és a jövő demográfiai folyamatai által támasztott kihívásokra – tudva azt, hogy ez messze nem megoldás a városzsugorodás komplex problematikájára, de mindenképpen mérőföldkő az „élhető és fenntartható város” megteremtése felé vezető úton.

Mindezen funkcióbővítő beruházás kapcsán megállapítható, hogy a város gyakorlatilag az elméleti tudományos igényeket is kielégítő fejlesztést valósított meg, azaz megtalálta egyik kulturális reziliencia-súlypontját, amelyet megfelelően felújított, és azóta hasznosít a város vonzóbbá, élhetőbbé tételében.

Reziliencia-alap „B”: a rizstermesztés és jelentősége

A 21. század felértékelődő ökotudatának és a rendszerben való gondolkodásnak előzményeként talán nem haszontalan e helyütt utalni Kvassay Jenő munkásságára, aki már 1888-ban nem a tisztán technikai szempontú, hanem a komplex szemléletmódú folyószabályozás szükségességére hívta fel a figyelmet – szerinte tekintettel kell lenni a mezőgazdaság fejlettségi állapotára (annak extenzív vagy intenzív voltára), a népsűrűsége, illetve a nyereendő vagy megvédendő talaj minőségére is (Kvassay J. 1888).

Fenti meglátásainak valódiságát igazolta, hogy a Tisza szabályozása következtében az Alföldről jórészt eltűntek a korábbi vizes élőhelyek (mocsarak, lápok), helyükbe léptek a legelők, szántóföldek, illetve jelentős területeket érintett és veszélyeztet ma is a kiszáradás, a szikesedés (Ducza L. 1987). Valóra vált a jóslat: „Utódaink útja és a mi eddigi utunk egymással homlokegyenest ellenkeznek: míg mi folyóink szabályozásával azok vizét gyorsan levezetni törekedtünk, addig unokáink gátakkal fogják azokat torlasztani és az országban visszatartani. Lehetőleg sokat és nagy területeket öntözni...” (Kvassay J. 1875).

Természetesen azok után, hogy az ember duzzasztógátak, zsilipek, csatornák építésével megzabolázta a folyókat, a csatornák – és jelen témánk szempontjából ez a kulcsfontosságú tény – egyben a belvizek levezetését és az öntözést is szolgálták, s szolgálják azóta is (Tüskés T. 1978: 38).

A város területének egy része országosan is kiemelkedő jelentőségű rizstermesztő térség (kiegészítésként elmondható, hogy a kisújszállási rizstermesztés az európai rizstermesztés északi határán fekszik; normál és indián rizs vagy vadrizs ettől északabbra kontinensünkön jelenleg nem termesztendő).

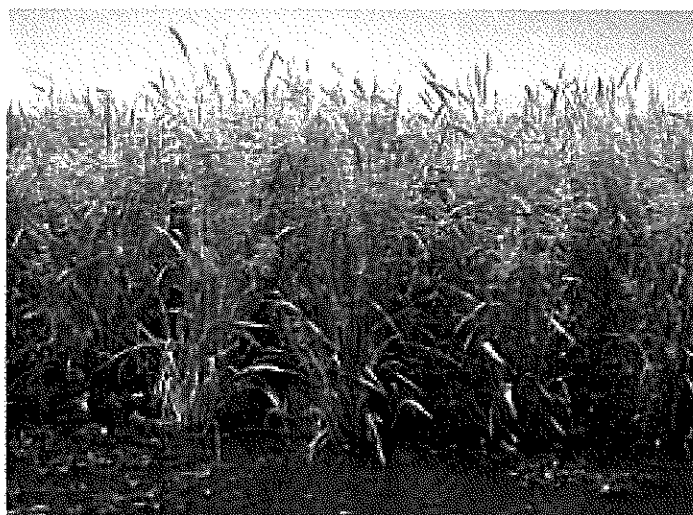
A rizsterületek – alapvető mezőgazdasági funkciójukon túl – Alföldünk, benne Kisújszállás különleges működésű, sajátos megjelenésű másodlagos vizes élőhelyei; bár többnyire intenzív művelés alatt állnak, az év jelentős részében mégis számos madárfaj számára kiemelt fontosságú élőhelyként funkcionálnak (Monoki Á. 2011).

A – minden évben változó kiterjedésű, ma kb. ezer ha kiterjedésű – kisújszállási rizsterületeken két rizsfaj termesztése folyik:

- az egyik az ún. hagyományos (holott időben később kinemesített, de általunk, fogyasztók által mégiscsak régebb óta ismert és használt) rizs (*Oryza sativa*) (feldolgozás után fehér és barna változatban ismerjük őket) (ezen rizs termesztésével a Nagykun 2000 Mezőgazdasági ZRt. foglalkozik, kiemelkedő sikerrel, hazai és nemzetközi elismertséggel);
- a másik az ún. indián rizs (vadrizs, fekete rizs) (*Zizania aquatica*) (2. kép). Ez az amerikai Nagy-tavak vidékén őshonos vadvízi gyomnövény hazánkba 1988-ban, az Amerikában élő magyar származású üzletember, Molnár Miklós segítségével jutott el. Az ő ötlete volt, hogy az itthon addig még nem termelt, de az egészséges étrendet kedvelők körében már keresett gabonát elhozza Magyarországra, azon belül a kedvező természeti és vállalkozói-szakmai feltételeket kínáló Kisújszállásra (Internet 5).

2. kép: indiánrizs:

2. kép: Vizzel elárasztott indián rizs állomány

Forrás: Internet 6

A fent említett két rizsfaj eltérő termesztési módszerei egyben eltérő megjelenésű és adottságú vizes élőhelyeket is jelentenek:

- a hagyományos rizs jól előkészített, egyengetett, abszolút simaságú területeket igényel, amelyeket a vetést követően többször is elárasztanak, lecsapolnak, szárítanak, ezért potenciális élőviláguk sem túl heterogén, míg
- az indián rizs vetésterülete nem kíván olyan gondos előkészítést-egyengetést; ennek köszönhető, hogy néhol kisebb szigetek is kialakulnak a rizsföldön, melyek fészkelőhelyként funkcionálnak, illetve mocsári növényfajok kolonizációjára kínálnak lehetőséget (Monoki Á. 2011: 308); a vetést is többnyire repülőgépről végzik, és csak egyszer árasztják el a földeket, így sokkal inkább emlékeztetnek az eredeti vizes élőhelyekre, ennek következtében ezek a rizsföldek „vadabbak”, és sokkal változatosabb élővilágnak adnak otthont (Monoki Á. 2011).

Összességében a kisújszállási rizsföldek számos madárfaj (2010-ben a város környéki termőterületeken összesen 170 madárfajt regisztráltak, ezek nagy része védett, 43 faj pedig fokozottan védett) számára nyújtanak ideális táplálkozó- és pihenőhelyet.

Legfontosabb, legféltebb kincsünk a hazánkban kipusztulófélben lévő székicsér (*Glareola pratincola*), melynek ezek a rizsföldek az utolsó menedékei. Esetében különösen nagy a gazdálkodók és természetvédők, illetve az önkormányzat felelőssége, hogy megőrizze ezeket a sajátos élőhelyeket, így biztosítva a faj fennmaradását (Monoki Á. 2011). Hazánkban – legjobb tudomásunk szerint – mintegy 40 pár költött a 2016-os évben, ebből kb. 30 pár a kisújszállási térségben. Ennek a fajnak a túlélése nagyban függ a terület háborítatlanságától, illetve az évi csapadékmennyiségtől és –intenzitástól. A fajfenntartás érdekében fontos tény, hogy bár a csapadék befolyásolása túlmutat a szakemberek kompetenciáján, ám a terület tömegturizmus elleni zavartalanságát komoly, összehangolt és felelős védelmi munkával már elő lehet segíteni. Feltétlenül el kell kerülni a turizmus mennyiségi növelését, hiszen ez alapvető morális kötelességünk is, s ennek kapcsán biztos, hogy a faj védelmében 30-40 éve tevékenykedő természetvédő közösség ellen fog állni a területre esetlegesen érkező nagy mennyiségű turista láttán (ahogy ezt az interjú során a helyi ökoturisztikai vállalkozó kifejtette).

A következőkben ismertetjük, milyen tevékenységeket lenne érdemes Kisújszálláson is meghonosítani, hogy a rizs ne csak (még ha oly fontos is) ételmiszer-alapanyag legyen, hanem – a termőhelyek élővilágának hazai és európai szintű egyedisége, ritkasága okán – a város egyik egyedi és komplex, fenntartható (és természetesen szigorúan védendő) ökoturisztikai vonzereje is.

A helyi, rizsföldekre alapozott ökoturisztikai fejlesztések rövid- és középtávú fő teendői az alábbiakban foglalhatóak össze:

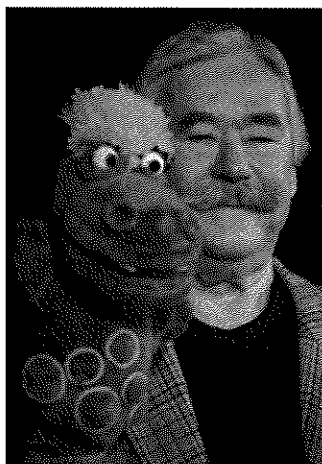
- minden évben 3-4 napos, az érdekeltek (természetvédők, ökoturisták, önkormányzat, rizstermesztő agrár-vállalkozók, egyéb bevonható vállalkozások) által egyeztetett időpontban megrendezett vad- és madárvilág-ünnep (ezek alkalmával kifejezetten hangsúlyozni kell az endemikus fajokat, a helyi különlegességeket, illetve azokat az egyediségeket, amelyek sajnos már csak nagyon kevés helyen találhatóak meg hazánkban, illetve a földkerekségen – ld. pl. a székicsér); ennek érdekében
- összefogás a Hortobágyi Nemzeti Park szakértőivel a programok sikeres kidolgozása, kivitelezése, lebonyolítása érdekében – mindezt úgy, hogy az érdekelt felek közösen azonosítják a lehetséges célcsoportokat, illetve komplett ajánlatokat dolgoznak ki az

- egyres hazai és külföldi potenciális ökoturisztikai célcsoportok számára, kiemelt prioritásként kezelve a helyi élő/madárvilág jogait; s hogy mindez eredményes legyen,
- a technikai-infrastrukturális feltételek megteremtése is alapvető fontosságú, úgymint tanösvények és megfigyelőhelyek kiépítése (rövidtávon megvalósítandó), illetve látogatóközpont megépítése (középtávon);
  - az ünnep középpontjában természetesen a speciális madár- és vadvilág áll, de ezek mellé – tágítva a bevonható célcsoportokat is – más, kiegészítő tevékenységeket is lehetne ajánlani (horgászat, lovaglás, túrázás, rizses ételek főzőversenye, öko-totó, stb.)
  - a rendezvényeket mindig a helyi vendéglátás, a helyi kulturális örökség különlegességeivel együtt kell kínálni (ennek kapcsán a helyi szalmafonók készíthetnének ajándéktárgyakat [pl. rizsszalmából kalapot], illetve meg lehetne próbálni rizschipset, ad absurdum rizspálinkát is készíteni és árusítani), megfelelően azonosított és körülhatárolt, hatékonyan megszólított, minél fogékonyabb és fizetőképesebb célcsoportok számára;
  - kiemelten fontos a társadalmi mondanivaló hangsúlyozása, az öko-marketing is (ehhez igénybe véve a helyi és regionális, esetleg országos médiát is): meg kell védenünk a természetet, és tisztelnünk kell azt, hiszen nélküle – tetszik, nem tetszik – mi is elpusztulunk!
  - ehhez kapcsolódóan szervezhetőek tematikus (ökoturisztikai) konferenciák, műhelyfoglalkozások is (majd hosszú távon akár egy rizsre alapozott öko-tudásközpont is felépíthető lenne...),
  - s természetesen az egészet egy profi, magas színvonalú és folyamatos, hangsúlyozottan ökotudatos turisztikai marketinggel is meg kellene támogatni az eredményesség érdekében.

Reziliencia-alap „C”: Csukás István szellemi öröksége

Csukás István (3. kép) Kisújszállás ikonikus alakja, városunk díszpolgára. A település szülöttjeként számtalan mesefiguráját a helyi közösség elemeiből készítette. Kultusza a város egyik legmeghatározóbb kulturális ereje.

3. kép: Csukás István

Forrás: Kisújszállás Város Önkormányzata

Az előző fejezetekben kifejtett programokon kívül több lehetőség is nyitva áll a település fejlesztésére a munkássága által, hiszen a kulturális reziliencia elméletében láthatjuk, hogy a városok kulturális ereje akár egy személy köré is szerveződhet.

Rajzfilmek életre kelnek: Gombóc Artúr, Mirr-Murr, Pom Pom, és Süsü. Elég csak a legismertebb karaktereket említeni, s mindenki előtt egy egész univerzumnyi figura alakja jelenik meg. A mesefiguráknak azonban jelzésértékük is lehet: pl. akár a helyi termékeknél is lehetne alkalmazni őket. A „brandépítés” alapja a logó. Kisújszállási helyi termékeknél olyan dizájnt kell alkalmazni, amely által rögtön a termék és a helyszín jut eszünkbe. Csukás István mesefigurái jó alapot szolgáltathatnának e termékek jelzésére, akár az ízvilág, vagy az elkészített termék típusának jelölésére.

A helyi rizsből készült tejberizs termék ízvilágát is jelölhetik a figurák. A termékek megjelenésére lehetne szervezni rajz és dizajn versenyt. Az első helyezettek adnák a termék megjelenését. Ezáltal a Csukás István rajzversenyt is meg lehetne alapozni.

A rajzfilmfigurák akár más termékeken is megjelenhetnének: bögre, vászonszatyor, póló stb.

A fiatalok körében egyre jobban terjednek a valamilyen kultuszhoz, vagy eseményhez, helyszínhez köthető mintás termékek. A Csukás István meséinek rajzaival ellátott termékeket helyi magánvállalkozások segítségével állítanánk elő. Olyan gócpontokon árusítanák, mint a helyi termékek háza, vagy a strand területe.

Reziliencia-alap „D”: Karikó Katalin munkássága, annak kisújszállási indíttatása

Karikó Katalin (4. kép) azon személyek közé tartozik, akinek a felmenői évszázadokon keresztül ebben a városban éltek, s jómaga is mintegy 18 éven keresztül. Édesapja hentes, édesanyja könyvelő volt. A biológiát az Arany János utcai általános iskolában szerette meg. Nyolcadikos korában megnyerte élővilág tantárgyból a megyei tanulmányi versenyt, az országos versenyen pedig harmadik helyezést ért el. Középiskoláit is Kisújszálláson, a Móricz Zsigmond Gimnáziumban végezte, ahol az iskola által alapított, a biológia területén legkiválóbb diáknak járó Jermy Gusztáv-díjat első alkalommal ő nyerte el.

A Covid 19-járvány kapcsán nevét felkapta a világsajtó is, hiszen az általa kifejlesztett mRNS-alapú vakcinát kezdték el legelőször használni a pandémia okozta megbetegedések elleni küzdelemben. Méltatói szerint az biztos, hogy a kisújszállási indíttatásnak nagy szerepe volt kutatásainak hátterében.

Számos elismerés, kitüntetés tulajdonosa, és Kisújszállástól soha nem szakadt el – emiatt is érdemes lenne felismerni annak a jelentőségét, hogy városunk milyen óriási szimbolikus tőkével bír az ő személyes kötődése révén.

4. kép: Karikó Katalin

Forrás: Internet 7

Reziliencia-alap „E”: az Öregerdő

A kisújszállási Öreg- vagy Nagyerdőt a valamikori tatárjuharos lösztölgyesnek és sziki tölgyes maradványának tekinthető, azaz reliktum erdő. Az erdő ősi jellegénél fogva azon növények menedékhelye, melyeket a környék egyéb területén már nem találhatunk meg, így egy „kis nemzeti park”. Kijelenthetjük, hogy Kisújszálláson idős, szikes talajon álló tölgyest tanulmányozhatunk. A többi nagykun településhez hasonlóan itt is a XVIII. században kezdődött a mesterséges erdőtelepítés. Az őshonosnak számító tölgy, szil, nyár és fűz ültetését 1781-82-ig végezték, ezt 1804-ben megismételték. A korabeli térképeken mint a „város erdeje” szerepel.

Az 1863. évi nagy aszály idején a jász-kun főkapitány ismételten az erdőtelepítést szorgalmazta. A kerületi elöljáróság szándéka ellenére a XIX. század végére az erdők megfogyatkoztak Kisújszálláson. Az Öregerdő területét az 1860-as évektől állami vasútvonal szeli át, amely ezáltal növelte a flóraváltozatosságot. 1879-ben már csak a mintegy 21-22 ha-os Öregerdő maradt meg a település határán.

Egy 1937-38-as iskolai évből származó értesítő szerint: „az Öregerdő természetes, ősi jellegét, fáinak és cserjéinek sokszínűségén kívül bizonyítja az, hogy annak érdekes aljnövényzetét már a tőle pár száz méter távolságra lévő, de ültetett Kontai erdőben, még kevésbé a várostól DK-re lévő, szikre telepített Gyalpári erdőben nem találjuk meg.” (Soó R. 1938) 1970-ben a 4. számú főút megépítésével az Öregerdő egysége felbomlott.

A 4-es számú főút negatív hatásaként jelentkező gyomfajok megjelenését leszámítva megállapítható, hogy így nézhetett ki régen egy sziki tölgyes. A területen változó korú és fajú fák találhatóak meg, melyből látható, hogy ezen erdőrészlet folyamatosan magától képes a megújulásra. Pár igen idős kocsányos tölgy és fehér nyár tarkítja az erdőrészletet, kedvező életteret nyújtva számos rovarnak és madárfajnak. Veszélyforrást jelent a terület ökológiai

állapotára az egyre növekvő forgalomból származó légszennyezés, és barbár ökobűnözők általi hulladéklerakás (Internet 8).

Interaktivitás

A 21. században csaknem mindenki zsebében ott van a mobiltelefon. Manapság a telefon a különböző applikációk segítségével egy információs eszközzé nőtte ki magát. Rákereshetünk éttermekre, szállásokra és egyéb fontos helyszínekre. Akár turistaútvonalat is bejárhatunk a segítségével, így Kisújszállás esetében se lenne ez másképp.

A településen létezik már egy kiadvány „Séták Kisújszálláson” címen, amelyben összefoglalva láthatjuk az egyes helyszíneket. Történetük elolvasható, illetve a róluk készült kép is megtekinthető. A füzet végén egy összefoglaló táblázatot készítettek a különböző történelmi jelentőségű helyszínekről, épületekről, tárgyakról.

Napjainkban egyre divatosabbá válik a városok megismerése a különböző turista applikációk által. Ehhez jelentene nagyon nagy segítséget a kiadvány, ami biztosítaná az információs háttérbázist. A különböző turistaútvonalak egy-egy tematika köré épülnének.

Múltunk és jelenünk összekapcsolása által egy olyan interaktív felület jönne létre, amely a térségben kuriózumnak számítana. Ehhez nem kellene új dolgot kitalálni, csak alkalmazni az eddig megszerzett tapasztalatokat ezen a szinten. Számtalan magyar fejlesztésű turista applikáció létezik. Kisújszállás esetében az egyszerű „keresd fel, nézd meg” elvét alkalmaznánk. Ezen felül akár egy interaktív játék is lehetne az informálódás módja. Mondjuk a helyszínt megközelítve (hasonlóan a letölthető interaktív applikációs városjátékokhoz) egy kérdést kellene megválaszolni a látottakkal kapcsolatban, és utána pontszám járna. A turistaút „végigjátszása” idő és pontszám alapján kapna egy bizonyos értékelést.

Az applikációt Csukás István karaktereinek rajzaival különböző kis illusztrációk színesítenék. A gyűjthető pontok pedig rizsszemek lennének. A design kapcsolódna az eddig említett arculati tervekhez. Akár a városban szervezett kulturális programok keretén belül is lehetnének útvonalak pl.: a fürdő területén. Szezonális frissítésekkel jönnének a különböző útvonalak.

Természetesen a játékban megszerzett összpontok nem maradnának jutalom nélkül. A helyi termék boltban egy bizonyos % kedvezményt jelentenének egyes termékekre. Valamint a vendéglátó egységek (s itt kiemelve a Vigadó épületében üzemelő kávézóban) ugyanúgy beválthatóak lennének a pontszámok.

Összegzés – zárszó

Az elmúlt évtizedekben számtalan terület- és településfejlesztési stratégia készült hazánkban – túlnyomórészt (közvetve vagy közvetlenül) az Európai Unió elvárásai mentén és azoknak megfelelően. Ugyanakkor minden terv csak annyit ér, amennyi megvalósul belőle. Igaz ez az adott időszakban éppen legaktuálisabbnak, sőt, adott esetben leginnovatívabbnak kikiáltott fejlesztési dokumentumokra is. Így van ez a kisújszállási reziliencia-stratégiával is, mely az országban legelsőként született meg, hiszen 2016-ban kezdtünk el rajta dolgozni.

Ezen új szemléletű fejlesztési stratégia azóta is folyamatosan alakul, formálódik – nem utolsósorban azért, mert egy terv fontos jellemzője, hogy folyamatosan megújul, alakul az új kihívásoknak megfelelően is. Ez különösen igaz 2022-ben, hiszen a Covid 19-pandémia, illetve az ukrán-országi konfliktus olyan kihívásokat támasztott a világ, Európa és hazánk számára, mely súlyúakkal a II. világháború óta nem találkozott a világ, így praktikusán egyetlen ma élő (európai és magyar) nemzedék sem.

Olyan kihívások ezek, melyek – elvileg – teljesen új gondolkodásmódra kellene, hogy sarkalljanak. S ha mindez nem elég, évtizedek óta fenyegető rém a klímaváltozás (melyről más most látszik, hogy a legrosszabb forgatókönyv fog bekövetkezni), a brutális mértékű környezetszennyezés (élén a műanyagokkal), az energiaválság, a demográfiai katasztrófa (így vagy úgy, de mindenhol a világon), a felejtés iparosítása és mindezek következményei. És hogy ki a felelős mindezt? Az emberiség, globálisan és lokálisan egyaránt...

A fenti kihívásokkal Kisújszállás egyedül – érthető módon – nem veheti fel a küzdelmet. Ugyanakkor vannak olyan, helyben jellemző sajátos problémák, melyekre a helyi társadalomnak kell(ene) megadni az adekvát válaszokat. Öröndetes, hogy városunk több olyan szellemi és materiális különlegességgel, egyediséggel, unikalitással rendelkezik, melyek nem csak hazai, hanem európai szinten is mérvadóak és kiemelkedőek. Ezek azonban önmagukban halott tőkének számítanak, ha nincsen olyan innovatív, kreatív, tanulásra, megújulásra képes helyi társadalom, mely mindezen kincseket okszerű és fenntartható módon hasznosítani tudja. És esetünkben ez a legmozdíthatatlanabb szűk keresztmetszet – az idő fogja megmondani, megértették-e a kisújiak (illetve rajtuk kívül a Kisújon lakók és a várost használók) az idők szavát, és éltek-e lehetőségeikkel, vagy marad az örök turáni átok.

Mi, akik megalkottuk ezt a stratégiát, megcselekedtük, amit megkövetelt a kis haza.

Felhasznált irodalom

- Bajmócy, Z. (2012): A képesség-szemlélet alkalmazásának lehetőségei a regionális tudományban. In: Rechnitzer, J. – Rácz, Sz. (szerk.): Dialógus a regionális tudományról. Széchenyi István Egyetem Regionális Gazdaságtudományi Doktori Iskola – Magyar Regionális Tudományi Társaság, Győr, pp. 18-30.
- Baranyi B. (2004): Gondolatok a perifériaképződés történeti előzményeiről és következményeiről. *Tér és Társadalom*, XVIII. évf. 2. sz., pp. 1-21.
- Beluszky P. (1992): Az „Alföld-szindróma” eredete (vázlat) – In.: Vég kiárúsítás I. Társadalomföldrajzi Tanulmányok (1959–1992). MTA RKK, Budapest, pp. 39-59.
- Csatári B. (1993): Az Alföld tünetcsoport újraélédeése 1990-1994. *Tér és Társadalom*, 3-4. sz., pp. 1-12.
- Csatári B. (2005): *Települések fejlődési dinamikájának hosszú távú elemzése az Észak-alföldi régióban. Ekisztika Bt., Kecskemét, 20 p.*
- Ducza L. (1987): A Nagykunság agroökológiai viszonyainak megváltozása az árvízszabályozások után – In.: Tóth A. (szerk.): Áldás és átok a víz. Konferenciakötet, Kisújszállás. ISBN 963-03-2787-2, pp. 46-77.
- Fejérdy, T. – Z. Karvalics L. (2015): Kis- és közepes városok kulturális reziliencia-súlypontjai. *Replika (94)*, 2015/5. szám, pp. 113-127.
- G. Fekete É. (2011): Elements of Social and Solidarity Economy (SSE) in the Hungarian Local Development. 'Club of Economics in Miskolc' TMP, 7, 1, pp. 17-27.
- G. Fekete É. (2014): A szociális és szolidáris gazdaság csírái a magyarországi vidéki térségekben. *Deturope – The Central European Journal of Regional Development and Tourism*, Vol. 6, Issue 3, ISSN 1821-2506, pp. 69-84.
- Hannemann, Ch. (2003): Schrumpfende Städte in Ostdeutschland – Ursache und Folgen einer Stadtentwicklung ohne Wirtschaftswachstum. In: *Städtepolitik. Aus Politik und Zeitgeschichte (B 28/2003)*.
- Hetényi G. (2013): A többéves pénzügyi keretről szóló tárgyalások eredményei magyar szempontból. *Európai Tükör*, XVIII. évf. 1. szám, 2013. tavasz; ISSN 1416-6151, pp. 46-55. <http://eu.kormany.hu/download/9/6d/60000/EU%20Tukor%2013-01.pdf> (letöltve: 2016. március 26.)
- Izsó, G. (2014): Human Dynamics – Aug. 28. http://humandynamics.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=84:resiliencia-azaz-reziliencia&catid=39:vezetoi-coaching (letöltve: 2017. április 20.)
- Kisújszállás Város Önkormányzata* (2020): A Gaál Kálmán Gazdasági Program felülvizsgálata.
- Kovács T. (2009): A városzsugorodás jelensége Magdeburg példáján. *Debreceni Szemle*, 17, pp. 170-186.
- Kovács, T. (2014): A városfejlődés „új” iránya közép-európai nézőpontból. *Magyar Tudomány*, 175. évf. – 2014/8. szám, Budapest, HU ISSN 0025 0325, pp. 966-973.
- Kovács, T. (2016): Demographic Changes and Their Spatial-Settlement Consequences: Lessons from East Germany and Hungary. *Deturope*, 8, 3: pp. 108-123.
- Kovács, T. – Ruskai, Cs. – Vasvári, M. (2022): Kézirat.
- Kuslits, B. (2015): Reziliencia társadalmi és ökológiai rendszerekben. *Alkalmazott Pszichológia*, 2015, 15(1):27-41. DOI: 10.17627/ALKPSZICH.2015.1.27
- Kvassay, J. (1888): Emlékirat vízszabályozásaink ügyében. Budapest, 1888.
- Kvassay, J. (1875): Vizeinkről. Budapest, 1875.

- Lukács, J. (1994): A XX. század és az újkor vége. Európa Kiadó, Budapest, ISBN: 9630756870, p. 436.
- Mayer, H. – Knox, P. L. (2009): Cittaslow: Ein Programm für Nachhaltige Stadtentwicklung. – In: Popp, H. – Obermaier, G. (Hrsg.): Raumstrukturen und aktuelle Entwicklungsprozesse in Deutschland. Bayreuther Kontaktstudium Geographie Band 5, pp. 207–221.
- Monoki, Á. (2011): A nagykunsági rizsföldek természetvédelmi jelentősége. – In.: Ducza L. (főszerk.): Kisújszállási Nagykun Kalendárium a 2011-es közönséges évre. Kisújszállás Város Önkormányzata, Kisújszállás. ISSN 1416-7611, pp. 307-311.
- Pirisi G. – Máté É. (2014): Zsugorodó kisvárosok – kincstári optimizmus. In: László M. (főszerk.): *Területfejlesztés és Innováció, 8. évf. 2. szám*, Pécs, ISSN 1789 – 0578, pp. 28-39. <http://www.terinno.hu/szamok/teruletfejlesztés-es-innováció-2014-2.pdf>
- Pirisi G. (2019): A reziliencia lehetséges értelmezése a településföldrajzi kutatásokban. *Tér és Társadalom* 33. évf., 2. szám, 2019 <https://doi.org/10.17649/TET.33.2.3080>.
- Sen, A. (1993): 'Capability and Well-Being'. In: Nussbaum, M. & Sen, A. (eds): *The Quality of Life*, Clarendon Press, Oxford, pp. 30-53.
- Süli-Zakar I. – Ekéné Zamárdi I. – Kozma G. – Teperics K. (2006): Debrecen kulturális gazdagsága és gazdasága. In: Kókai S. (szerk.): *Földrajz és turizmus*. Nyíregyházi Főiskola Természettudományi Főiskolai Kar Földrajz Tanszéke, Nyíregyháza, ISBN 963 7336 31 1, pp. 313–334.
- Székely, I. (2015): Reziliencia: a rendszerelméletől a társadalomtudományokig. *Replika* (94), 2015/5. szám, pp. 7-23.
- Tóth A. (2013): A város általános földrajzi jellemzői – In.: Tóth A. (főszerk.): *Kisújszállás város története a legrégebbi időktől 2012-ig*. Kisújszállási Városvédő és –Szépítő Egyesület, Kisújszállás. ISBN 978-963-08-5494-8, pp. 9-82.
- Tüskés, T. (1978): Magyarország. – In.: D. Nagy Éva (szerk.): *Képes földrajz-sorozat*. Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest. ISBN 963 11 1121 0, pp. 35-48.
- Vincze S. (2004): Hogyan változott Kisújszállás népessége és iskolázottsága az elmúlt században – főként annak második felében? In: Ducza L. és tsai (szerk.): *Kisújszállási Nagykun Kalendárium a 2004-es szököévre*. Kisújszállás, pp. 267–277.
- Z. Karvalics L. (2016): „A párbeszéd lényege nem az ötletelés, hanem egymás megismerése” – interjú Z. Karvalics Lászlóval, mm online, https://www.monitormagazin.hu/pdf/143_63_monitor016_szep.pdf, 2016. szeptember 17. (letöltve: 2018. május 16.)
- Zsibók, Z. – Rácz, S. – Horeczki, R. (2022): „Fejlődés és fejlesztés 2020 előtt és után: Beszámoló a III. Területfejlesztők Napjáról”, *Tér és Társadalom*, 36(1), o. 164–168. doi: 10.17649/TET.36.1.3396.

Elektronikus források:

- Internet 1: http://www.agr.unideb.hu/ebook/vizminoseg/a_vzminsgvdelem_feladatai.html (2018. 05. 17.)
- Internet 2: Czucz B. (2010): Reziliencia. <http://atermeszettervenye.blogspot.hu/2010/03/reziliencia.html> (letöltve: 2018. 05. 17.)
- Internet 3: Paulinyi T. (1995?): Új kor küszöbén? <http://bocs.hu/3part/paul-05-18.htm> (letöltve: 2018. 05. 17.)

Internet 4: Városi környezet fenntartható tervezése. <http://mkweb.uni-pannon.hu/tudastar/ff/09-varos/varos.xhtml> (letöltve: 2018. 05. 17.)

Internet 5: <http://www.elitemagazin.hu>; Az indián rizs – Az vagy, amit megeszel (letöltve: 2016. 11. 02.)

Internet 6: <https://www.agronaplo.hu/szakfolyoirat/2008/02/szantofold/az-indian-rizs-es-termesztese> (letöltve: 2022. május 19.)

Internet 7:
<https://www.facebook.com/nagyrahe/photos/a.1463744297030433/4865019263569569/?type=3&theater> (letöltve: 2022. május 19.)

Internet 8: <http://www.nimfea.hu/programjaink/nvtka/7oregerdo.htm> (letöltve: 2022. május 20.)